

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ-ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

***ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ, ΠΑΥΛΟΥ
ΜΕΛΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ & ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ***

Υπό

ΣΑΡΑΚΑΤΣΙΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

φοιτήτριας του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Επιβλέπων: Καθηγητής Γ.Β.Παπαδιοδώρου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας περιεχομένων

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	8
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	8
Ορισμός	8
Ιστορική ανασκόπηση	8
Η ανάγκη κατάρτισης προϋπολογισμού	10
Τα στάδια του προϋπολογισμού.....	10
Ο κρατικός προϋπολογισμός.....	11
Έννοια και σημασία του Προϋπολογισμού	14
Η Νομική Φύση του Προϋπολογισμού.....	16
Η διαδικασία κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού	17
Η ταξινόμηση των εξόδων και των εσόδων του προϋπολογισμού	20
Η Ψήφιση του Προϋπολογισμού	21
Μορφές του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα.....	22
Τα όργανα κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα.....	23
Ο έλεγχος του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα	25
Ενιαίο Οικονομικό Λογιστικό Σύστημα Των Ο.Τ.Α.....	25
2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	28
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	28
Ιστορική εξέλιξη για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης	28
Αναφορά στα προγράμματα Ι. Καποδίστριας και Καλλικράτης.....	29
Συνοπτική Αναφορά στο Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας»	29
Το Πολίτικο Πλαίσιο.....	29
Τα Προβλήματα Που Είχε Αντιμετωπίσει το Πρόγραμμα του Ι. Καποδίστρια	30
Τι Είναι το Νομοσχέδιο Ι. Καποδίστριας	33
Τι Αλλάζει το Πρόγραμμα του Ι. Καποδίστρια.....	33
Συμπεράσματα Στο Τι Γίνετε Με Το Σχέδιο Καποδίστρια	34
Συνοπτική Αναφορά Στο Πρόγραμμα Καλλικράτης	34
Οι Βασικές Επιλογές Του Προγράμματος.....	34
Επαναθεμελίωση Των Δήμων Σε Δομικό και Λειτουργικό Επίπεδο	34
Το Νέο Σύστημα Διακυβέρνησης Που Φέρνει Το σχέδιο Καλλικράτη Για Τους ΟΤΑ.....	36

Οικονομική επιτροπή.....	36
Επιτροπή ποιότητα ζωής.....	36
Βασικές διαφορές «Καποδίστρια» V «Καλλικράτη»	37
Η Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	38
Η αναγκαιότητα της αλλαγής	40
Λειτουργικές καινοτομίες για την αναμόρφωση της αυτοδιοίκησης.....	43
Το νέο σύστημα διακυβέρνησης για τους ΟΤΑ	45
Οι ενισχυμένες αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ.....	46
Εξορθολογισμός, διαφάνεια συγχώνευση και περιορισμός ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων δήμων και Περιφερειών	47
Περιφέρειες της Ελλάδας	48
Ιστορική εξέλιξη	49
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.....	50
Γεωγραφία - Δημογραφία	51
Μεσογειακά χαρακτηριστικά	52
Διοικητική διαίρεση νομού Θεσσαλονίκης (πρόγραμμα Καποδίστριας) ...	53
Διοικητική διαίρεση του Νομού Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τον νόμο Καλλικράτη Ν 3852/2010.....	55
Η πόλη της Θεσσαλονίκης.....	56
Στοιχεία για την πόλη και τα προάστια της Θεσσαλονίκης.....	58
3 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ	61
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ	61
Δήμος Θεσσαλονίκης.....	61
Ιστορία.....	61
Γενικές Διευθύνσεις	61
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ.....	63
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ	65
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	66
Διοικητικές Δομές	68
Προϋπολογισμοί.....	68
Δήμος Παύλου Μελά.....	72
Υπηρεσίες του δήμου	75
Προϋπολογισμοί.....	77
Δήμος Καλαμαριάς	80

Ιστορία.....	80
Διοίκηση Δήμου	83
Προϋπολογισμοί.....	85
Δήμος Ωραιοκάστρου	88
Ιστορία.....	88
Υπηρεσίες Δήμου	90
Προϋπολογισμοί.....	95
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ	99
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	101
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	102

Εικόνα 1ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	57
Εικόνα 2ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ - ΑΨΙΔΑ ΘΡΙΑΜΒΟΥ	59
Εικόνα 3ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	59
Εικόνα 4ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΟΤΕ	60
Εικόνα 5ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ.....	65
Εικόνα 6ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ.....	66
Πίνακας 1ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	50
Πίνακας 2ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	53
Πίνακας 3ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	62
Πίνακας 4ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	65
Πίνακας 5ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ.....	68
Πίνακας 6Διοικητικές Δομές	68
Πίνακας 7ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ	70
Πίνακας 8ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ.....	71
Πίνακας 9ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ.....	72
Πίνακας 10ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ.....	75
Πίνακας 11ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ	78
Πίνακας 12ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ	79
Πίνακας 13ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ	80
Πίνακας 14ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ.....	82
Πίνακας 15ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΥ	83
Πίνακας 16ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	86
Πίνακας 17ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ	87
Πίνακας 18ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ	88
Πίνακας 19ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ.....	90
Πίνακας 20ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ	91
Πίνακας 21ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	97
Πίνακας 22ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ	98
Πίνακας 23ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ	99
Πίνακας 24ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	99
Πίνακας 25ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	100

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέμα της εργασίας είναι οι προϋπολογισμοί και οι απολογισμοί των δήμων. Θα αναλύσουμε την έννοια του προϋπολογισμού, τα είδη που υπάρχουν, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η ύπαρξη ενός προϋπολογισμού. Επίσης, θα αναφέρουμε το καθεστώς του νόμου Καλλικράτη, πώς διαμορφώθηκαν οι δήμοι, οι νομαρχίες, οι περιφέρειες, οι αποκεντρωμένες διοικήσεις, και οι δημοτικές εκλογές. Θα γίνει μία σύντομη περιγραφή των δήμων Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς & Ωραιοκάστρου. Θα παρουσιαστούν οι προϋπολογισμοί και οι απολογισμοί των Δήμων αυτών από τότε που εφαρμόστηκε το σχέδιο Καλλικράτη, δηλαδή κατά τα έτη 2011-2016.

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ορισμός

Ο προϋπολογισμός είναι ο βασικός δημοσιονομικός θεσμός μέσω του οποίου το κράτος και οι φορείς που ελέγχονται από αυτό επιτελούν τις οικονομικές λειτουργίες τους. Σε απλή μορφή τον προϋπολογισμό μπορεί να τον αντιληφθεί ή να τον περιγράψει κανείς ως έναν αναλυτικό πίνακα εσόδων-εξόδων. Δηλαδή, ως έναν πίνακα με δύο στήλες ή σκέλη, στη μια πλευρά του οποίου καταγράφονται αναλυτικά οι δαπάνες τις οποίες σκοπεύει να πραγματοποιήσει ο φορέας που έχει καταρτίσει τον προϋπολογισμό σε μια χρονική περίοδο, συνήθως σε ένα έτος, και στην άλλη τα έσοδα που εκτιμά ότι θα εισπράξει από διάφορες πηγές, με τα οποία σκοπεύει να καλύψει τις δαπάνες του. Στην πραγματικότητα βέβαια οι πολλές πηγές εσόδων και οι ποικίλες δραστηριότητες των δημόσιων φορέων, σε συνδυασμό με την ανάγκη λεπτομερούς καταγραφής των σχετικών κονδυλίων, έχουν επακόλουθο ο πίνακας αυτός να αποκλίνει ως προς το μέγεθος από τη συνηθισμένη του μορφή και η έκτασή του να καλύπτει συχνά δεκάδες ή εκατοντάδες σελίδες.¹

Ιστορική ανασκόπηση

Ο θεσμός του προϋπολογισμού έχει τις ρίζες του στην Αγγλία και η εξέλιξη του υπήρξε παράλληλη με την εξέλιξη του θεσμού του Κοινοβουλευτισμού. Μέχρι τον Μεσαίωνα οι βασιλείς της Αγγλίας, όπως και οι ηγεμόνες των υπόλοιπων χωρών, δεν ήταν αναγκασμένοι να προσφεύγουν στη φορολογία για την κάλυψη των δαπανών του κράτους, γιατί οι αναγκαίες δαπάνες

---

¹ Κοσμάς Νικολόπουλος, 2006, Περί των Εσόδων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

καλύπτονταν από τα έσοδα της τεράστιας κρατικής περιουσίας, η οποία ταυτιζόταν με την προσωπική περιουσία του ηγεμόνα-μονάρχη. Τα έσοδα όμως αυτά δεν επαρκούσαν σε περιόδους έκτακτων περιστατικών και - ιδιαίτερα σε περιόδους πολέμων- για την αντιμετώπιση των αυξημένων δαπανών οι βασιλείς προσέφευγαν στη φορολογία.

Η επιβολή φόρων, η οποία λόγω των απολυταρχικών αντιλήψεων της εποχής γινόταν χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση ή ενημέρωση των υπηκόων, σε συνδυασμό με τη μυστικότητα και την αυθαιρεσία που χαρακτήριζαν τη διαχείριση των οικονομικών του κράτους, προκάλεσε με την πάροδο του χρόνου τις αντιδράσεις τους και διατάραξε τη μέχρι τότε τάξη πραγμάτων. Έτσι, το 1215 ο βασιλιάς της Αγγλίας Ιωάννης ο Ακτήμονας αναγκάστηκε να περιλάβει, στον Μέγα Χάρτη των Ελευθεριών (Magna Charta Libertaturis) που παραχώρησε, ειδική διάταξη σύμφωνα με την οποία κανένας φόρος δεν μπορεί να επιβληθεί χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση των αντιπροσώπων της χώρας.

Οι παραβιάσεις του χάρτη αυτού, όπως και του επομένου, είχαν αποτέλεσμα τις συνεχείς ρήξεις μεταξύ βασιλέων και λαού, οι οποίες προκάλεσαν την επανάσταση του 1648 με τον Κρόμβελ και στη συνέχεια την επανάσταση του 1688. Απόρροια της επανάστασης αυτής ήταν η Δήλωση των Δικαιωμάτων (Bill of Rights) με την οποία κηρύχθηκε παράνομη κάθε επιβολή φόρου χωρίς τη συγκατάθεση του Κοινοβουλίου. Από τότε καθιερώθηκε ο θεσμός του προϋπολογισμού στην Αγγλία, γιατί, εκτός από τη συναίνεση του Κοινοβουλίου για την επιβολή φόρων, θεσμοθετήθηκε και το δικαίωμα του Κοινοβουλίου για έλεγχο των δαπανών καθώς και η ετήσια συζήτηση για την έγκριση των σχετικών κονδυλίων.

Στη Γαλλία, με την επανάσταση του 1789, καθιερώθηκε το δικαίωμα του λαού να συμφωνεί ή όχι στην επιβολή φόρων. Συγκεκριμένα, στην περίφημη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων τον Ανθρώπου υπήρξε ρητή αναφορά με την οποία οι πολίτες διατηρούν το δικαίωμα να ψηφίζουν - αυτοπροσώπως ή με τους αντιπροσώπους τους - τους φόρους και να παρακολουθούν τη χρησιμοποίησή τους, δηλαδή να ελέγχουν τις δαπάνες του κράτους. Στο Σύνταγμα του 1791 καθιερώθηκε η αρχή της ετήσιας ψήφισης των φορολογικών νόμων και ορίστηκε ότι το νομοθετικό σώμα έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιβάλλει φόρους και να προσδιορίζει τα έξοδα του

κράτους.

Η ανάγκη κατάρτισης κρατικού προϋπολογισμού και άσκησης δημοσιονομικού ελέγχου εξαπλώθηκε σταδιακά σε όλες τις χώρες και σε όλους τους δημόσιους φορείς.²

Η ανάγκη κατάρτισης προϋπολογισμού

Από όσα αναφέρθηκαν παραπάνω προκύπτει ότι ο προϋπολογισμός αποτελεί στην ουσία ένα πρόγραμμα ή σχέδιο δράσης, αφού οι φορείς που τον καταρτίζουν καταγράφουν σε αυτόν τις δραστηριότητες που προτίθενται να αναληφθούν σε μια ορισμένη χρονική περίοδο και τα έσοδα που εκτιμούν ότι θα εισπράξουν από τις διάφορες πηγές για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους. Με αυτή την έννοια, η κατάρτιση προϋπολογισμού είναι αναγκαία όχι μόνο για τους δημόσιους φορείς αλλά για κάθε οικονομική μονάδα. Γιατί, κάθε οικονομική μονάδα, κρατική ή ιδιωτική, χρειάζεται να προγραμματίζει τα έσοδα και τις δαπάνες της για να μπορέσει να διαχειριστεί ορθολογικά τα οικονομικά της. Τα νοικοκυριά πρέπει να προγραμματίζουν τις δαπάνες (ενοίκιο, διατροφή, διασκέδαση κ.λπ.) που θα κάνουν τον επόμενο μήνα ή χρόνο με βάση το εισόδημα που εκτιμούν ότι θα έχουν. Οι επιχειρήσεις πρέπει να καταστρώνουν τα σχέδια τους και να προγραμματίζουν τις δαπάνες τους με βάση τις προβλέψεις τους για τα έσοδα τους. Το ίδιο και το κράτος. Μάλιστα, η ανάγκη ενός τέτοιου προγραμματισμού είναι μεγαλύτερη για το κράτος και τους δημόσιους φορείς λόγω των πολλαπλών δραστηριοτήτων του, αλλά και γιατί πρόκειται για τη διαχείριση δημόσιου χρήματος. Αυτό δεν σημαίνει ωστόσο ότι δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού των άλλων φορέων του Δημοσίου και του προϋπολογισμού των ιδιωτικών μονάδων.

Τα στάδια του προϋπολογισμού

Η όλη διαδικασία του προϋπολογισμού ενός δημόσιου φορέα διεξάγεται σε

---

² Ιωάννης Δ. Σαρμάς, 2003, Το Δημόσιο Χρήμα υπό Έλεγχο

τέσσερα διαδοχικά στάδια, τα οποία είναι τα εξής:

- α. Το στάδιο της κατάρτισης
- β. Το στάδιο της ψήφισης
- γ. Το στάδιο της εκτέλεσης
- δ. Το στάδιο του ελέγχου,

α. Το στάδιο της κατάρτισης

Το στάδιο της κατάρτισης προϋπολογισμού περιλαμβάνει την προετοιμασία σχεδίων προϋπολογισμού, ο οποίος ύστερα από διάφορες επεξεργασίες λαμβάνει την τελική του μορφή, για να υποβληθεί στη συνέχεια για συζήτηση και ψήφιση στο αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο.

β. Το στάδιο της ψήφισης

Το στάδιο της ψήφισης του προϋπολογισμού είναι αυτό κατά το οποίο συζητείται το τελικό σχέδιο του προϋπολογισμού και λαμβάνονται οι τελικές αποφάσεις για τις πιστώσεις που θα διατεθούν σε διάφορες δραστηριότητες, καθώς και για τις πηγές από τις οποίες θα αντληθούν τα έσοδα,

γ. Το στάδιο της εκτέλεσης

Το στάδιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού αφορά την πραγματοποίηση των εσόδων και των εξόδων που αναγράφονται σε αυτόν και αρχίζει με την έναρξη του οικονομικού έτους,

δ. Το στάδιο του ελέγχου

Το στάδιο του ελέγχου του προϋπολογισμού περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες που αφορούν την εξέταση της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας της δημοσιονομικής διαχείρισης.³

Ο κρατικός προϋπολογισμός

Το Δημοσιονομικό Δίκαιο αποτελεί τον κλάδο του δικαίου που έχει ως αντικείμενο έρευνας και επιστημονικής επεξεργασίας τη δημοσιονομική νομοθεσία, δηλαδή τη νομοθεσία που αναφέρεται στη συστηματική μελέτη του συνόλου των κανόνων που ρυθμίζουν

---

³ Ιωάννης Δ. Σαρμάς, 2003, Το Δημόσιο Χρήμα υπό Έλεγχο

την εξεύρεση , διαχείριση και διάθεση των οικονομικών μέσων, τα οποία είναι αναγκαία για την ανάπτυξη της δημοσιονομικής δραστηριότητας της πολιτείας και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών του σύγχρονου κράτους. Παράλληλα, το δημοσιονομικό δίκαιο μελετά σε βάθος τις νομικές σχέσεις δημοσιονομικού περιεχομένου, οι οποίες υφίστανται μεταξύ των κρατικών εξουσιών (νομοθετικής και εκτελεστικής) και μεταξύ των ιδιωτών και του κράτους, αλλά και μεταξύ των ιδιωτών, οι οποίες προκύπτουν από τους κανόνες του δημοσιονομικού δικαίου.

Ο αυτόνομος κλάδος του δημοσιονομικού δικαίου περιλαμβάνει α) το φορολογικό δίκαιο και β) το δίκαιο του κρατικού προϋπολογισμού από τα οποία και αντλεί την ύλη του. Το δίκαιο του κρατικού προϋπολογισμού/δημοσίου λογιστικού αποτελεί το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τη διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και του λογιστικού εν γένει του κράτους. Το φορολογικό δίκαιο είναι το σύνολο των νομικών κανόνων, κατά τους οποίους το κράτος ασκεί την φορολογική του εξουσία, δηλαδή πορίζεται τα κυριότερα έσοδά του⁴.

Εξ όλων όσων προαναφέρθηκαν, καθίσταται σαφές ότι το Δημοσιονομικό Δίκαιο αποτελεί το σύνολο των νομικών κανόνων που αναφέρεται στα δημόσια οικονομικά του κράτους και ειδικότερα στο δίκαιο του δημοσίου λογιστικού που διέπει την κατάρτιση, ψήφιση και εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού. Ως δημόσιο λογιστικό θα μπορούσαμε να ορίσουμε το σύνολο των κανόνων που διέπουν τη διαχείριση του δημοσίου πλούτου, είναι δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο η Πολιτεία προβαίνει σε περιουσιακές συναλλαγές, οι σχέσεις των διαχειριστών του δημοσίου πλούτου προς την Πολιτεία, οι ευθύνες αυτών, ο τρόπος της ενέργειας των εισπράξεων και των δαπανών, αλλά και οι προβλέψεις για όλα τα παραπάνω, δηλαδή ο προϋπολογισμός. Οι κανόνες αυτοί είναι νομικοί, καθώς καθορίζουν τη νομιμότητα της

κρατικής οικονομικής διαχείρισης, αλλά έχουν και οικονομικό - λογιστικό περιεχόμενο, αφού για την ερμηνεία , ανάλυση και εφαρμογή τους είναι απαραίτητη η συνδρομή των οικονομικών επιστημών και κυρίως της λογιστικής επιστήμης. Επομένως το δημοσιονομικό δίκαιο ανήκει στο δημόσιο δίκαιο, όπως ακριβώς το συνταγματικό και το διοικητικό δίκαιο.

Εκ της φύσεώς του, εντάσσεται στο «πολιτειακό δίκαιο», δηλαδή στο εσωτερικό δημόσιο δίκαιο με τη στενή έννοια του όρου. Λόγω της έντονης οικονομικής του διάστασης αλλά και της πολυπλοκότητάς του, έχει υποστηριχθεί στη θεωρία η άποψη ότι θα πρέπει η δημοσιονομική νομοθεσία να αποτελέσει ιδιαίτερο και ξεχωριστό κλάδο του δημοσίου δικαίου που να περιλαμβάνει το φορολογικό δίκαιο και το δημόσιο λογιστικό. Ωστόσο, η κυρίαρχη ως τώρα σκέψη δεν αναγνωρίζει την πλήρη χειραφέτηση και αυτονομία του δημοσιονομικού δικαίου και δέχεται ότι το δημοσιονομικό δίκαιο αποτελεί ειδικό μέρος του διοικητικού δικαίου.

Είτε θεωρήσουμε το δημοσιονομικό δίκαιο ως αυτοτελή κλάδο, είτε ως ειδικότερο τμήμα του ουσιαστικού διοικητικού δικαίου, δεν αναιρείται η ιδιαίτερη σχέση αυτού τόσο με το ουσιαστικό όσο και με το δημοσιονομικό διοικητικό δίκαιο. Πιο συγκεκριμένα, οι βασικοί κανόνες του είναι κατοχυρωμένοι μέσα στο ίδιο το Σύνταγμα και η ατομική εκτελεστή διοικητική πράξη αποτελεί τον κατεξοχήν μηχανισμό των ενεργειών και των δραστηριοτήτων του κράτους εκ των οποίων προκύπτει η στενή σχέση του δημοσιονομικού δικαίου με το συνταγματικό και το ουσιαστικό διοικητικό δίκαιο. Παράλληλα, ενώ το δημοσιονομικό δίκαιο θεσπίζει τους κανόνες νομιμότητας σύμφωνα με τους οποίους πρέπει να συντελείται η διαχείριση του δημοσίου πλούτου, η διοικητική δικονομία προνοεί για τον τρόπο επίλυσης από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια των διαφορών που γεννιούνται από την παράβαση των εν λόγω κανόνων.⁵

---

⁵ Ιωάννης Δ. Σαρμάς, 2003 , Το Δημόσιο Χρήμα υπό Έλεγχο

Το δημοσιονομικό δίκαιο αντλεί τους κανόνες του από τις εξής

πηγές:

- 1) Το ελληνικό Σύνταγμα (1975/1986/2001/2008)
- 2) Τους κανόνες του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου
- 3) Τις διεθνείς συμβάσεις και τους γενικά παραδεγμένους κανόνες του διεθνούς δικαίου
- 4) Τους τυπικούς νόμους
- 5) Τις κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης
- 6) Τις Εγκυκλίους
- 7) Τα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης
- 8) Τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου
- 9) Τη νομολογία των δικαστηρίων

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αλματώδης ανάπτυξη του δημοσιονομικού δικαίου, η οποία συνδέεται με την εξέλιξη του σύγχρονου κράτους και τη διεύρυνση των καθηκόντων του, καθώς και με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν για την χώρας μας από τη συμμετοχή της στην οικονομική και νομισματική ένωση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τίθενται έτσι νέοι στόχοι και νέες προκλήσεις για τον κλάδο αυτό του δικαίου με κορυφαία την σωστή και έγκαιρη κατάρτιση ενός ορθολογικού, επίκαιρου, κοινωνικά δίκαιου και οικονομικά αποτελεσματικού προϋπολογισμού.⁶

Έννοια και σημασία του Προϋπολογισμού

Ορισμός του κρατικού προϋπολογισμού βρίσκεται διατυπωμένος στο άρθρο 5 παρ. 1 του ισχύοντος Νόμου 2362/95 Περί Δημοσίου Λογιστικού, σύμφωνα με το οποίο: «προϋπολογισμός είναι ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος». «Οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος

---

⁶ Απόστολος Γέροντας, 2005, Δημοσιονομικό Δίκαιο

που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και την κίνηση της περιουσίας του κράτους. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους», όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου.

Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι νόμος και ψηφίζεται από τη Βουλή κατά την τακτική ετήσια σύνοδό της, όπως προκύπτει από τα άρθρα 72 παρ. 1 και 79 παρ. 1 του Συντάγματος. Το άρθρο 79 παρ. 6 προβλέπει ότι με νόμο μπορεί να καθιερωθεί η σύνταξη προϋπολογισμού για διετή χρήση, για το λόγο ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να προσδώσει μεγαλύτερη συνέπεια και συνέχεια στην άσκησης της δημοσιονομικής πολιτικής.

Οι κύριες ιδιότητες του προϋπολογισμού είναι οι εξής:

A) πράξη περιοδική, δηλαδή επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα,

B) πράξη πρόβλεψης, δηλαδή προβλέπει το μέλλον και συγκεκριμένα για ένα οικονομικό έτος τα δημόσια έσοδα και τα όρια των εξόδων του κράτους και καταρτίζεται πριν την έναρξη της χρονικής περιόδου κατά την οποία πρόκειται να εφαρμοσθεί,

Γ) πράξη προκαταβολικής εξουσιοδότησης, για την είσπραξη των προβλεπομένων εσόδων και την πραγματοποίηση των εξόδων, δηλαδή δεν περιέχει απλώς τον αριθμητικό καθορισμό των εσόδων και των εξόδων, αλλά παρέχει συγχρόνως την απαιτούμενη από το νόμο άδεια στην εκτελεστική εξουσία να προβεί στα έξοδα και τα έσοδα που προβλέπονται από τον προϋπολογισμό.

Η σημασία του προϋπολογισμού έχει τρεις βασικές εκφάνσεις: την λογιστική/οικονομική, την πολιτική και την νομική.

A) Η λογιστική σημασία του προϋπολογισμού έγκειται στην χάραξη μέσω αυτού της οικονομική πορείας του κράτους για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Μέσω αυτού προσδιορίζονται τα αναμενόμενα έσοδα και το μέγιστο ύψος των εξόδων του κράτους και έτσι διαμορφώνεται το πλαίσιο για την κρατική δράση και τον

προγραμματισμό των στόχων της. Η συμβολή του είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση και το συντονισμό της ενότητας της οικονομικής δραστηριότητας των δημοσίων υπηρεσιών. Η οικονομική διαχείριση της τεράστιας οικονομικής οντότητας του κράτους αλλά και η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος θα ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθούν χωρίς την ύπαρξη του προϋπολογισμού.

Β) Η πολιτική σημασία του προϋπολογισμού συνίσταται στο ότι αποτελεί το μέσο για την πραγμάτωση του πολιτικού προγράμματος της κυβέρνησης. Τα οικονομικά μεγέθη που περιέχονται σε αυτόν απεικονίζουν τους στόχους της κυβέρνησης. Παράλληλα η έγκριση αυτού από τη Βουλή έχει την έννοια ότι συγκατατίθεται στο πολιτικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης και απαλλάσσει αυτήν από την ευθύνη για τη διενέργεια των εσόδων και των εξόδων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό.

Γ) Η νομική σημασία του προϋπολογισμού πηγάζει από την συνταγματική καθιέρωση αυτού ως όρου για τη νόμιμη διενέργεια των δαπανών και για την είσπραξη των εσόδων του κράτους από την εκτελεστική εξουσία. Χωρίς την έγκριση του προϋπολογισμού, κάθε τέτοια ενέργεια από μέρους της εκτελεστικής εξουσίας είναι παράνομη.

Παράλληλα ο προϋπολογισμός έχει και ελεγκτική λειτουργία, καθώς αποσκοπεί στην νομιμότητα, την λογιστική ορθότητα, τη συνταγματικότητα, την οικονομική αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και τη φειδωλή διαχείριση του δημοσίου χρήματος.⁷

Η Νομική Φύση του Προϋπολογισμού

Ο Προϋπολογισμός είναι ένας ιδιότυπος τυπικός νόμος. Είναι ιδιότυπος, γιατί δεν ψηφίζεται με τη συνηθισμένη ή την εξαιρετική

---

⁷ Δημήτριος Ι. Κόρσος, 1985, Δημοσιονομικόν Δίκαιον

διαδικασία ψήφισης των νόμων του άρθρου 76 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, αλλά με την ειδική διαδικασία του άρθρου 88 του Κώδικα Κανονισμού Εργασιών της Βουλής. Είναι επίσης απλώς τυπικός νόμος. Ως τυπικός νόμος ορίζεται κάθε διοικητική κατ' ουσίαν πράξη, η οποία δεν εκδίδεται από διοικητικό όργανο, αλλά ψηφίζεται από τη Βουλή και δεν θεσπίζει νομικούς κανόνες. Συνεπώς, ο Προϋπολογισμός δεν περιέχει κανόνες δικαίου, αλλά κονδύλια, δηλαδή διοικητικές πράξεις που αφορούν σε έσοδα και δαπάνες, που προϋπολογίζονται βάσει των υφισταμένων νόμων. Δηλαδή αποτελείται από ένα άθροισμα πολλών διοικητικών πράξεων μέσω των οποίων επιδιώκεται η εφαρμογή των υφισταμένων κανόνων δικαίου που προβλέπουν μεταξύ άλλων την είσπραξη των εσόδων και την επιβολή των φόρων. Όμως, με αυτόν δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθούν οι υφιστάμενοι νόμοι, ή να θεσπιστούν νέοι, ούτε να επιβληθεί φόρος ή οποιοδήποτε άλλο οικονομικό βάρος.

Μια άλλη ιδιοτυπία του νόμου του Προϋπολογισμού έγκειται στις έννομες συνέπειές του που διαφέρουν από αυτές των άλλων νόμων και συγκεκριμένα: α) δεν περιέχει γενικούς και αφηρημένους κανόνες δικαίου, αλλά ένα πλέγμα εξουσιοδοτήσεων για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, β) παρέχει εξουσιοδότηση στην κυβέρνηση, χωρίς δημιουργεί συγκεκριμένες υποχρεώσεις, γ) δεν αναπτύσσει εξωτερικές έννομες συνέπειες, δηλαδή δεν επηρεάζει τη νομική θέση των πολιτών. Επομένως, δεν θεμελιώνει δικαιώματα ή υποχρεώσεις ούτε για τα κρατικά όργανα, ούτε για τα άτομα.⁸

Η διαδικασία κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού

Η κατάρτιση του Προϋπολογισμού αποτελεί αρμοδιότητα της

---

⁸ Δημήτριος Ι. Κόρσος, 1985, Δημοσιονομικόν Δίκαιον

εκτελεστικής εξουσίας και συγκεκριμένα του Υπουργού Οικονομικών μέσω του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Περίπου έξι μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους, αποστέλλονται από το Γενικό Λογιστήριο του κράτους έγγραφα προς όλα τα Υπουργεία, τα οποία παρέχουν οδηγίες για τον τρόπο κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού των εσόδων και των εξόδων τους και ορίζεται ο χρόνος κατά τον οποίο θα πρέπει να κατατεθούν οι προϋπολογισμοί αυτοί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 2362/95 , «ο Προϋπολογισμός του Κράτους καταρτίζεται ύστερα από προτάσεις των αρμοδίων φορέων και εισήγηση των οικείων υπηρεσιών δημοσιονομικού ελέγχου στο Γενικό Λογιστήριο του κράτους.» Ο όρος «φορείς» που αναφέρεται στο νόμο, περιλαμβάνει όλες εκείνες τις υπηρεσίες που αποτελούν ενιαία διοικητική μονάδα (υπουργεία, περιφέρειες), έχουν διοικητική αυτοτέλεια και προϋπολογισμό ενταγμένο σε αυτόν του κράτους. Με βάση τις οδηγίες αυτές, κάθε Υπουργείο συντάσσει σχέδιο των εσόδων και των εξόδων για το οικονομικό έτος και το καταθέτει στην Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου που εδράζει σε κάθε Υπουργείο. Οι Υπηρεσίες αυτές συντάσσουν σημείωμα με λεπτομερείς παρατηρήσεις και το καταθέτουν στον οικείο Υπουργό. Οι Προϋπολογισμοί των κρατικών ΝΠΔΔ εντάσσονται στους προϋπολογισμούς των αντιστοίχων Υπουργείων. Κατόπιν καταρτίζεται το τελικό σχέδιο προϋπολογισμού κάθε φορέα, το οποίο εγκρίνει και υπογράφει ο αρμόδιος Υπουργός και αυτό κατατίθεται στο ΓΛΚ, όπου τελικά συγκεντρώνονται όλα τα σχέδια των προϋπολογισμών όλων των Υπουργείων και τελικώς καταρτίζεται το σχέδιο του προϋπολογισμού του κράτους για το επόμενο οικονομικό έτος. «Οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, που σχετίζονται με τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και που αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου», όπως ορίζεται από το άρθρο 4 του Ν. 2362/95. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2362/95, τα έσοδα του κρατικού

προϋπολογισμού αποτελούνται από:

A) τα χρηματικά ποσά που περιέρχονται στο κράτος κατ' επιταγή νόμου, ή σε εκτέλεση σύμβασης, διαθήκης, δικαστικής απόφασης ή από άλλη αιτία,

B) τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως και τα έσοδα του προηγούμενου οικονομικού έτους που δεν έχουν εισπραχθεί.

Ο συγγραφέας Απόστολος Γέροντας, αναπτύσσοντας πιο αναλυτικά τα δημόσια έσοδα που αναφέρονται στο Νόμο, διακρίνει τις εξής γενικές επί μέρους κατηγορίες αυτών:

A) Τα έσοδα από άμεσους και έμμεσους φόρος, καθώς και από προσόδους περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του κράτους.

B) Τις μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τα κράτη μέλη, καθώς και τα έσοδα που εισπράττονται γι' αυτήν.

Γ) Τα πιστωτικά έσοδα από πηγές εσωτερικού και εξωτερικού.

Δ) Τα έσοδα από δημόσιες επενδύσεις.

Ε) Τα λοιπά μη φορολογικά έσοδα.

Τα έσοδα διακρίνονται σε κώδικες κατηγορίες που παρουσιάζονται με τετραψήφιος αριθμούς και σε χιλιάδες. Κάθε κατηγορία εσόδων υποδιαιρείται σε κώδικες υποκατηγορίες.⁹

---

⁹ Απόστολος Γέροντας, 2005, Δημοσιονομικό Δίκαιο

Η ταξινόμηση των εξόδων και των εσόδων του προϋπολογισμού

Ως έξοδα του Προϋπολογισμού ορίζονται από το άρθρο 13 του Ν. 2362/95 «οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από το χρόνο που έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή». Ο ίδιος συγγραφέας έχει κατηγοριοποιήσει τα κρατικά έξοδα ως εξής:

- A) Τα έξοδα που απαιτούνται για τη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών,
- B) Τα έξοδα για την προμήθεια αγαθών και κεφαλαιουχικού εξοπλισμού,
- Γ) Τις μεταβιβαστικές πληρωμές,
- Δ) Υποχρεώσεις για πληρωμές που πηγάζουν από τα εισπραχθέντα έσοδα, όπως επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων και αποδόσεις πόρων στη Ευρωπαϊκή Ένωση και
- Ε) Πληρωμές για την εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους.¹⁰

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 2362/95: «όλα τα έσοδα και τα έξοδα του κράτους εγγράφονται στον Προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών.

Τα έξοδα ταξινομούνται κατά φορέα και ειδικό φορέα. Στον Προϋπολογισμό συνάπτονται πίνακες:

- A) των προβλεπομένων εσόδων,
- B) των προβλεπομένων εξόδων,
- Γ) των προβλεπομένων κατά κωδικό αριθμό εξόδου, ανεξαρτήτως φορέα ή ειδικού φορέα,
- Δ) των προβλεπομένων τελικών αποτελεσμάτων των εσόδων και

---

¹⁰ Ν 2362/1995/Α-247 ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ κλπ. διατάξεις

των εξόδων.

Σε ειδικούς πίνακες που προσαρτώνται στον Προϋπολογισμό και που μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως αυτού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αναγράφεται κατά φορέα και ειδικό φορέα το είδος των δαπανών, σε βάρος των πιστώσεων, των οποίων επιτρέπεται η έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων ή ενταλμάτων προπληρωμής». Ο Προϋπολογισμός είναι ιδιαίτερα αναλυτικός, κάτι που επιβεβαιώνεται και από τις 14. 589 εγγραφές στον κρατικό Προϋπολογισμό του 2008.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 3 του Συντάγματος, το προσχέδιο του Προϋπολογισμού κατατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου στην αρμόδια διαρκή κοινοβουλευτική επιτροπή, όπου και συζητείται. Οι παρατηρήσεις της λαμβάνονται υπόψη από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος και εισάγει τον Προϋπολογισμό στη Βουλή σαράντα ημέρες πριν λήξει το ημερολογιακό έτος και αυτός συζητείται από την Ολομέλειά της. Το νομοσχέδιο περί κυρώσεως του Προϋπολογισμού πρέπει να κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι 30 Νοεμβρίου, δεδομένου ότι το νέο οικονομικό έτος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου.¹¹

Η Ψήφιση του Προϋπολογισμού

Ο κρατικός Προϋπολογισμός που υποβάλλεται στη Βουλή περιλαμβάνει τρία μέρη: α) τον τακτικό προϋπολογισμό των κεντρικών υπηρεσιών, β) τον τακτικό προϋπολογισμό των περιφερειακών υπηρεσιών και γ) τις δημόσιες επενδύσεις και τους προσαρτημένους λογαριασμούς. Σύμφωνα με το άρθρα 74 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 79 παρ. 3 του Συντάγματος, ο προϋπολογισμός που κατατίθεται συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση. Για την έγκρισή του δεν απαιτούνται δύο νομοσχέδια (εσόδων και εξόδων), αλλά μόνο ένα, αφού το άρθρο 5 του Ν.

---

¹¹ Ν 2362/1995/Α-247 ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ κλπ. διατάξεις

2362/95 χαρακτηρίζει τον προϋπολογισμό ως «νόμο».

Αρμόδιο όργανο για την ψήφιση του προϋπολογισμού είναι η Ολομέλεια της Βουλής και μάλιστα κατά την τακτική ετήσια σύνοδό της, όπως ορίζεται και στα άρθρα 72 παρ. 1 εδ. β και 79 παρ. 1 του Συντάγματος.

Η συζήτηση του Προϋπολογισμού ολοκληρώνεται τη δωδέκατη νυχτερινή ώρα της τελευταίας συνεδριάσεως και ακολουθεί αμέσως ονομαστική ψηφοφορία. Η ψήφιση του Προϋπολογισμού θα πρέπει να γίνει στο σύνολό του. Εάν για οποιαδήποτε αιτία δεν καταστεί δυνατή η ψήφιση του Προϋπολογισμού, παρατείνεται με Προεδρικό Διάταγμα για τέσσερις μήνες η ισχύς του Προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους που έληξε ή πρόκειται να λήξει, ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου.¹²

Μορφές του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα καταρτίζονται δύο προϋπολογισμοί του κράτους: ο Τακτικός Προϋπολογισμός και ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων. Ο διαχωρισμός αυτός του προϋπολογισμού του κράτους σε «Τακτικό» και «Δημοσίων Επενδύσεων» έγινε μεταπολεμικά για δύο λόγους: Πρώτον, γιατί, λόγω της ιδιαίτερης έμφασης που δόθηκε στον στόχο της προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης, θεωρήθηκε σκόπιμη η χωριστή παρακολούθηση των δαπανών για δημόσιες επενδύσεις. Δεύτερον, γιατί, με τον διαχωρισμό των επενδυτικών δαπανών από τις άλλες δαπάνες του κράτους, μπορούσε να απεμπλακεί ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων από τις ασφυκτικές διατάξεις του Δημόσιου Λογιστικού και να απλοποιηθεί η όλη διαδικασία εκτέλεσης του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων.

Με την κατάλληλη ενοποίηση του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων προκύπτει ο Γενικός Προϋπολογισμός του Κράτους. Στον προϋπολογισμό αυτό προσαρτώνται επίσης οι προϋπολογισμοί διάφορων ειδικών ταμείων, ημιαυτόνομων

---

¹² Ν 2362/1995/Α-247 ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ κλπ. διατάξεις

δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και τα μεγέθη ορισμένων ειδικών λογαριασμών. Ειδικότερα, ο Γενικός Προϋπολογισμός του Κράτους περιλαμβάνει τα εξής:

- Τακτικός Προϋπολογισμός
- Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων
- Προσαρτημένοι προϋπολογισμοί¹³

Τα όργανα κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα

Όπως προαναφέρθηκε, το κεντρικό όργανο της εκτελεστικής εξουσίας που έχει την αρμοδιότητα κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού είναι κατά κανόνα ο υπουργός των Οικονομικών. Στην Ελλάδα, την αρμοδιότητα του αυτή ο υπουργός Οικονομικών την ασκεί μέσω του ΓΛΚ. Ωστόσο, ο υπουργός Οικονομικών, αν και έχει καθοριστικό ρόλο στην κατάρτιση του τελικού σχεδίου του προϋπολογισμού, δεν αποτελείτο μοναδικό αρμόδιο όργανο της εκτελεστικής εξουσίας όσον αφορά τη δραστηριότητα αυτή. Ειδικότερα, στην Ελλάδα εκτός από τον υπουργό Οικονομικών αρμόδια όργανα είναι επίσης ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας, οι άλλοι υπουργοί και η Κυβέρνηση.

- Ο υπουργός Οικονομικών

Ο ρόλος του υπουργού Οικονομικών είναι καθοριστικής σημασίας στο στάδιο κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού. Πρώτον, ο υπουργός Οικονομικών είναι αρμόδιος για τον προϋπολογισμό εσόδων. Δεύτερον, όπως θα φανεί παρακάτω, ο υπουργός Οικονομικών είναι αρμόδιος για τη σύνταξη του σχεδίου του τακτικού προϋπολογισμού εξόδων μετά από έλεγχο και επεξεργασία των συγκεντρωθέντων στο ΓΛΚ προσχεδίων των προϋπολογισμών εξόδων των διάφορων υπουργείων.

- Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας

Η αρμοδιότητα του υπουργού Οικονομικών στο στάδιο κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού περιορίζεται στην κατάρτιση του τελικού σχεδίου του τακτικού προϋπολογισμού. Για την κατάρτιση του σχεδίου του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων αρμόδιος είναι ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας. Η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί στον υπουργό Εθνικής

---

¹³ Επαμεινώνδας Σπηλιωτόπουλος, 2001, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου

Οικονομίας, γιατί ο υπουργός αυτός είναι αρμόδιος για την εφαρμοζόμενη αναπτυξιακή πολιτική.

- Οι άλλοι υπουργοί

Οι άλλοι υπουργοί επιτελούν σημαντικό ρόλο στο στάδιο κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού και ιδιαίτερα στην εκτίμηση των δαπανών που θα απαιτηθούν κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους για την κάλυψη των αναφερόμενων στον τομέα της αρμοδιότητας τους κρατικών αναγκών. Και αυτό γιατί η εκτίμηση των αναγκών του κράτους στους διάφορους τομείς δραστηριότητας δεν μπορεί παρά να γίνει από αυτούς που γνωρίζουν επακριβώς τις ανάγκες και μπορούν να εκτιμήσουν με σχετική ακρίβεια το ποσό των χρημάτων που θα απαιτηθεί για την ικανοποίηση τους.

- Η Κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός

Η αρμοδιότητα της Κυβέρνησης και του πρωθυπουργού, ο οποίος την εκπροσωπεί και συντονίζει την όλη κυβερνητική πολιτική, πηγάζει από το γεγονός ότι η σύνταξη του προϋπολογισμού αποτελείτο πρόγραμμα της κυβερνητικής δραστηριότητας για το επόμενο οικονομικό έτος. Κατ' επέκταση, το περιεχόμενο του είναι ευθύνη πρωτίστως κυβερνητική. Η Κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός παρεμβαίνουν πριν από την έναρξη των διαδικασιών κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού, κατά τη διάρκεια επεξεργασίας αυτού και μετά τη σύνταξη του τελικού σχεδίου του προϋπολογισμού από τον υπουργό Οικονομικών. Ειδικότερα, η αρμοδιότητα της Κυβέρνησης συνίσταται:

- στον σχεδίασμό του πλαισίου του προϋπολογισμού (π.χ. καθορισμός συνολικών μεγεθών του προϋπολογισμού κ.λπ.) πριν από την έναρξη των διαδικασιών κατάρτισης του
- στην επίλυση των διαφωνιών που ενδέχεται να ανακύψουν μεταξύ του υπουργού των Οικονομικών και των λοιπών υπουργών κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του προϋπολογισμού, όσον αφορά την οριστικοποίηση των μεγεθών που θα εγγραφούν τελικά σε αυτόν
- στην έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο του τελικού σχεδίου του προϋπολογισμού που έχει συντάξει ο υπουργός των Οικονομικών πριν το καταθέσει για ψήφιση στη Βουλή.¹⁴

---

¹⁴ Επαμεινώνδας Σπηλιωτόπουλος, 2001, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου

Ο έλεγχος του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα

Από όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα συνάγεται ότι στην Ελλάδα ο έλεγχος του προϋπολογισμού είναι τόσο προληπτικός όσο και κατασταλτικός. Ο προληπτικός έλεγχος ασκείται από το υπουργείο Οικονομικών και το Ελεγκτικό Συνέδριο και ο κατασταλτικός από το Ελεγκτικό Συνέδριο και τη Βουλή.

Συναφής με την έννοια του προϋπολογισμού είναι αυτή του απολογισμού, ενώ σύγχυση δημιουργείται μερικές φορές ανάμεσα στον απολογισμό και στον ισολογισμό. Για την αποφυγή αυτής της σύγχυσης είναι σκόπιμο στο στάδιο αυτό οι έννοιες αυτές να αποσαφηνιστούν.

Όπως και ο προϋπολογισμός, ο απολογισμός και ο ισολογισμός του κράτους καταρτίζονται από το ΓΛΚ. Διαφέρουν όμως από τον κρατικό προϋπολογισμό στο ότι και οι δύο αναφέρονται στο παρελθόν. Ειδικότερα, ενώ ο προϋπολογισμός αναφέρεται στο επόμενο οικονομικό έτος, ο απολογισμός και ο ισολογισμός αναφέρονται στο οικονομικό έτος που έκλεισε. Διαφέρουν όμως ο απολογισμός από τον ισολογισμό στο εξής: Ο απολογισμός δείχνει τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού το έτος που πέρασε. Δηλαδή, δείχνει την, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους, συντελεσθείσα οικονομική διαχείριση, ή αλλιώς τον βαθμό υλοποίησης του προϋπολογισμού. Αντίθετα, ο ισολογισμός δείχνει την οικονομική κατάσταση του κράτους σε δεδομένη χρονική στιγμή.¹⁵

Ενιαίο Οικονομικό Λογιστικό Σύστημα Των Ο.Τ.Α.

Γενικές Αρχές

Το ενιαίο σύστημα της οικονομικής διαχείρισης θα μπορούσε να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο λογιστικό και διαχειριστικό σύστημα πληροφόρησης το οποίο θα συγκεντρώνει ,θα ξεχωρίζει και θα αποτυπώνει όλα τα οικονομικά δεδομένα που επηρεάζουν έναν ΟΤΑ και θα πληροφορεί τον χρήστη ανάλογα

---

¹⁵ Νικόλαος Μηλιώνης,2002 , Ο θεσμικός ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου

με την αναγκαιότητα του. Αυτό το πληροφοριακό σύστημα θα αποτελέσει ένα εργαλείο πληροφόρησης της Διοίκησης, καλύπτοντας το θεσμικό πλαίσιο. Αποτέλεσμα του συστήματος είναι με το ελάχιστο δυνατό κόστος, να προσφέρει τις αναγκαίες πληροφορίες στους χρήστες, από όπου και αν προέρχονται και να διασφαλίζει το θεσμικό πλαίσιο στη διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.¹⁶

Λειτουργικές Ενότητες του Ενιαίου Κυκλώματος Οικονομικής Διαχείρισης των ΟΤΑ

Λειτουργικές Ενότητες

- Λογιστικό Σύστημα : είναι το βασικό εργαλείο της οικονομικής διαχείρισης και υπόκειται στους κανόνες της γενικής λογιστικής, Αναλυτικής Λογιστικής και του δημοσίου λογιστικού των Ο.Τ.Α.
- Διαχείριση προϋπολογισμού : μέσω του συστήματος παρακολουθείται η διαχείριση του προϋπολογισμού σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο το οποίο παρακολουθεί σταθερά και μεταβλητά στοιχεία.
- Διαχείριση Εσόδων - πελατών : η παρακολούθηση των εσόδων είναι μια από τις βασικές λειτουργίες για τον οργανισμό. Τα έσοδα όπως έχουμε προαναφέρει και σε προηγούμενη ενότητα μπορεί να προέρχονται από επιχορηγήσεις, φόρους-τέλη κτλ.
- Διαχείριση Δαπανών, έργων και προμηθειών : η διαχείριση των δαπανών ενός ΟΤΑ είναι αρκετά σύνθετη διαδικασία και απαιτεί μεγάλη προσοχή καθώς οι προμήθειες μπορεί να αφορούν πολλούς και διαφορετικούς λογαριασμούς όπως είναι τα Πάγια στοιχεία, τα αναλώσιμα υλικά αποθέματα κτλ.
- Διαχείριση αποθηκών: το σύστημα παρακολουθεί την κινητικότητα των αποθεμάτων και των αγορών που έχει η αποθήκη στην διάθεση της.

Για να υπάρξει καλύτερη οργάνωση στην παρακολούθηση τα στοιχεία χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- 1) Το αρχείο των σταθερών στοιχείων που υπάρχουν στην αποθήκη,

---

¹⁶ Κοσμάς Νικολόπουλος, 2008, Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

δημιουργείται μια φόρα και ενημερώνεται κάθε νέο έτος.

2) Το αρχείο κινήσεων που περιλαμβάνει όλες εκείνες τις κινήσεις που γίνονται κατά την διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

- Διαχείριση ταμείου : μελετά στοιχεία όπως βεβαιώσεις οίκοθεν εσόδων, εισπράξεων , πληρωμών κτλ.
- Διαχείριση παγίων: παρακολουθεί όλα τα πάγια στοιχεία που βρίσκονται στην διάθεση του οργανισμού.
- Διαχείριση χρεογράφων: διαχείριση αξιόγραφων όπως οι επιταγές και τα γραμμάτια είσπραξης .¹⁷

---

¹⁷ Κοσμάς Νικολόπουλος, 2008, Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ιστορική εξέλιξη για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης αποκαλούνται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Κάθε Ο.Τ.Α. έχει συσταθεί σε συγκεκριμένη εδαφική περιφέρεια και ο βασικός σκοπός του είναι η διοίκηση των τοπικών ζητημάτων που απασχολούν την περιοχή που βρίσκεται ο Ο.Τ.Α.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του συντάγματος και του Ευρωπαϊκού χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν.1850/1989 (ΦΕΚ 144Α').

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι δύο βασικές στρατηγικές που ακολουθήθηκαν την περίοδο 2007 έως 2013 ήταν εκείνες

της:

1. «Πολιτικής συνοχής» που ο βασικός σκοπός αυτού του σχεδίου ήταν να αναπτυχθούν ισόρροπα τα κράτη μέλη των περιφερειών έτσι ώστε να δοθεί έμφαση στον άνθρωπο μέσω της κοινωνικής αλληλεγγύης αφενός και αφετέρου στην προστασία του περιβάλλοντος και την αναφορική διαχείριση της.
2. «Η στρατηγική της Λισσαβόνας» αποτελεί μια δέσμευση ανάμεσα στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έτσι ώστε να επικεντρωθούν σε έναν κοινό στόχο, που σκοπό έχει την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ένωσης σε τομείς όπως η ανταγωνιστικότητα και η συγκρότηση μιας πιο ισχυρής οικονομίας.¹⁸

---

¹⁸ www.ekdd.gr

Αναφορά στα προγράμματα I. Καποδίστριας και Καλλικράτης.

Συνοπτική Αναφορά στο Πρόγραμμα «I. Καποδίστριας»

Το Πολιτικό Πλαίσιο

Τον Δεκέμβριο του 1996 έως το Φεβρουάριο του 1997 το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έχει ως πλάνο ένα πρόγραμμα που αφορά στην συγχώνευση των δήμων και κοινοτήτων στην Ελλάδα, έτσι ώστε να δημιουργήσει ένα καινούργιο πλαίσιο με προοπτική ανέλιξης των ΟΤΑ Α' Βαθμού της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Προβλέπεται ότι αυτή η στρατηγική θα είναι μια θεμελιώδης μεταρρύθμιση, που θα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συνολικού σχεδίου για την ανασυγκρότηση του κράτους ακολουθώντας μια σειρά από τροποποιήσεις. Οι τροποποιήσεις αυτές σκοπό έχουν την επίτευξη του στόχου (ανάπτυξη των ΟΤΑ) προσδοκώντας την ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική σύνεση.

Το Θεσμικό Πλαίσιο

Το Σχέδιο Καποδίστριας πήρε το όνομα του από τον Ιωάννη Καποδίστρια πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδος μετά την απελευθέρωση από τους Οθωμανούς. Με αυτό το νόμο έγινε η συνένωση των κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους, με στόχο τη κατάργηση των κοινοτήτων και αναπροσαρμογή τους σε δημοτικά διαμερίσματα έτσι ώστε να βελτιώσει την δημόσια διοίκηση στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό ίσχυε μέχρι το 2010 όπου και αντικαταστάθηκε από την νέα διοικητική διαίρεση που προβλέπει το σχέδιο Καλλικράτης. Ο νόμος Καποδίστριας συνοδεύτηκε από πολλές αντιδράσεις σε ορισμένες περιοχές λόγω της κατάργησης των κοινοτήτων. Το πρόγραμμα I. Καποδίστριας κατατάσσει τους δήμους σύμφωνα με τον πληθυσμό τους, δηλαδή σε κάθε κατηγορία αντιστοιχεί διαφορετικός αριθμός ως προς την σύσταση των οργάνων εξουσίας.

Έτσι οι δήμοι χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

Δήμος από την ένωση χωριών : Δημιουργείται μια κοινότητα που

προέρχεται από την ένωση αγροτικών οικισμών.

Δήμος ειμί-αγροτικός οικισμός: Δημιουργείται ένας οικισμός που δεν ασχολείται κατά βάση με τον αγροτικό τομέα και ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 2.500- 5.000 κατοίκους.

Δήμος σε νησί : Έκτος από τα μεγάλα νησιά , που αποτελούν ξεχωριστές μονάδες πολλές φορές συγκεντρώνονται τα νησιά που έχουν μικρό πληθυσμό σαν ένα κοινοτικό διαμέρισμα.

Δήμος πολεοδομικό συγκρότημα : Αφορά στους μεγάλους δήμους , σε αυτές τις περιπτώσεις , θα πρέπει να εξεταστεί ο θεσμός των μορφών συνεργασίας για τη διαχείριση ευρύτερων λειτουργιών της περιοχής.

Δήμοι -τμήματα μητροπολιτικές περιοχές : Αφορά στις τοπικές αρχές των μητροπολιτικών περιοχών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Οι πραγματικοί λόγοι που σύμφωνα με το κράτος επιτάσσουν την αλλαγή στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι αρχικά οικονομικοί και απόλυτα εναρμονισμένοι στο σχεδιασμό που εκπονείται στο πλαίσιο της Ε.Ε. Εν συντομία αναφερόμαστε σε αυτούς:

- 1) Οι πολλές κοινότητες δυσκολεύουν την κατανομή των πόρων
- 2) Η αδυναμία απορρόφησης των κονδυλίων της Ε.Ε δυσχεραίνει την εκτέλεση σημαντικών έργων πνοής και ανάπτυξης
- 3) Το κόστος που καταβάλλει το κράτος για την συντήρηση των κοινοτήτων μέσω επιχορηγήσεων, πρέπει να μειωθεί έτσι ώστε μετά την συγχώνευση να υπάρξει ένας ευρύτερος οργανισμός ισχυρότερος οικονομικά.
- 4) Η πιθανή συγκέντρωση των νεοτέρων κατοίκων στην ύπαιθρο θα επιφέρει τη διοικητική συγκέντρωση έτσι ώστε να αναζωογονηθεί η ζωή στην ύπαιθρο.

Τα Προβλήματα Που Είχε Αντιμετωπίσει το Πρόγραμμα του Ι. Καποδίστρια

Η κατάσταση που επικρατούσε εκείνη την περίοδο χαρακτηρίζεται από τον καταμερισμό της Α/βάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε 5.318 ενορίες και σε περίπου 200 μικρούς δήμους.

Ο στόχος του σχεδίου όμως, αυτές οι πομπώδεις εξαγγελίες για δήθεν τόνωση της ζωής στην ύπαιθρο και αύξηση του βιοτικού επιπέδου της ,απέχει παρασάγγας από την μεταμόρφωση της εφαρμογής του νόμου Καποδίστρια. Ο νόμος συμβάλει σε μία γρήγορη εισροή κονδυλίων από τα προγράμματα της Ε.Ε. αλλά δεν προσφέρει τίποτα στην αναδιάρθρωση της υπαίθρου, με αποτέλεσμα η διαδικασία των υποχρεωτικών συνενώσεων δήμων και κοινοτήτων να οδηγήσει στην σταδιακή εγκατάλειψη των χωριών και των καταργημένων κοινοτήτων από τους κατοίκους τους, για την μεταγωγή τους στην έδρα του νέου δήμου.

Επίσης η άρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφενός να χρηματοδοτήσει έργα που αφορούν στη ζωή των δημοτών όπως πολιτιστικά κέντρα, έργα προστασίας του περιβάλλοντος κλπ απορρίπτοντας τα ως μη «αποδοτικά» και αφετέρου, η χρηματοδότηση των έργων τουριστικής ανάπτυξης, δεν σου αφήνει περιθώρια να πιστέψεις στην συνεχιζόμενη εισροή των κονδυλίων της Ε.Ε .

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης προβάλλει την λαϊκή συμμετοχή και την καθιστά υπεύθυνη για την διαχείριση των υποθέσεων της τοπικής κοινωνίας . Με το συγκεκριμένο νόμο και την αλλαγή της ιεραρχίας απλά επικυρώνονται οι επιλογές της κρατικής εξουσίας και καθιστά το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης διεκπεραιωτικό ,χωρίς να υπάρχει άμεση και ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην λήψη των αποφάσεων με το συνεχή έλεγχο τους , παρά μόνο η εκτέλεση αυτών.

Αυτό αφορά, στις υποθέσεις των κοινοτήτων που θα λαμβάνονται από το κεντρικό δημοτικό συμβούλιο ,αφού τα τοπικά συμβούλια έχουν δικαίωμα ψήφου μόνο με τον πρόεδρο τους. Οι κοινότητες κάτω των 400 κατοίκων δεν θα μπορούν να συγκροτήσουν τοπικό συμβούλιο και έτσι δεν θα αντιπροσωπεύονται. Επίσης οι μικρές κοινότητες πολλές φορές δεν θα μπορέσουν να εκλέξουν απευθείας κάποιον δημοτικό σύμβουλο, ενώ άλλες ανάλογα με τους ψηφοφόρους μπορούν να έχουν μεγαλύτερη αντιπροσώπευση και έτσι μεγαλύτερη επιχορήγηση για την περιοχή τους. Αυτό είναι το πρόβλημα και δημιουργεί μία όχι τόσο ισότιμη σχέση συνεργασίας των μικρότερων κοινοτήτων.

Πριν τον Καποδίστρια τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου αναλάμβαναν κάποιες δεσμεύσεις έναντι των συμπολιτών τους και υπόκεινται σε

καθημερινή κριτική των πεπραγμένων τους. Η λειτουργία ενός απομακρυσμένου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, που μπορεί να απέχει δεκάδες χιλιόμετρα από τις απομακρυσμένες κοινότητες και δήμους, αποκλείει την άσκηση έστω και ενός υποτυπώδους ελέγχου στο έργο τους. Οι νέοι υπερδήμοι ευνοούν τη δημιουργία ενός επαγγελματοποιημένου σώματος τοπικών πολιτικών που θα νέμονται κατά αποκλειστικότητα τη τοπική εξουσία, όντας εκλεκτοί, είτε κομματικών μηχανισμών είτε κατ εντολή οικονομικών συμφερόντων .

Οι νέοι δήμοι έχοντας εξασφαλίσει τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορέσουν να ολοκληρώσουν τα μεγάλα έργα υποδομής, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη πιθανές αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών για την επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος, Παράλληλα ο συγκεκριμένος στόχος του κράτους για την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς αυτό να συμπεριλαμβάνει και αντίστοιχους πόρους , αφήνει τα περιθώρια στους νέους οργανισμούς να αυτοσυντηρηθούν, αυξάνοντας την δημοτική φορολογία και ιδιωτικοποιώντας τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι νέοι διοικητικοί μηχανισμοί συλλέγουν τα αυξημένα δημοτικά τέλη για έργα που θα πραγματοποιούνται στις έδρες των νέων δήμων , θα παραδίδουν υπηρεσίες και έργα στους ντόπιους επιχειρηματίες - εργολάβους , με σκοπό τη πλήρη υπαγωγή των μικρότερων μονάδων επιλογής (περιβάλλον, νέες εργασιακές σχέσεις) της διοίκησης του κράτους.

Συμπερασματικά η εφαρμογή του Καποδίστρια ενδυναμώνει το συγκεντρωτικό μοντέλο όπως εκφράζετε στο οικονομικό και πολιτικό επίπεδο της κοινωνίας μας. Αυτό οδηγεί στην αδυναμία των τοπικών αρχών να εκπληρώσουν την αποστολή τους καθώς δημιουργούνται βαθύτερα προβλήματα όπως η ανεπαρκής πολιτική εκπροσώπηση από τα μικρά χωριά , ο αναπτυξιακός ρόλος είναι περιορισμένος στις συμμετοχικές διαδικασίες τοπικής και της περιφερικής ανάπτυξης. Σε συνδυασμό με την μη σωστή διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, αυτά ήταν τα βασικά κομμάτια-χαρακτηριστικά τα οποία δημιουργούσαν προβλήματα στην εφαρμογή του προγράμματος Ι. Καποδίστρια.¹⁹

---

¹⁹ www.ekdd.gr

Τι Είναι το Νομοσχέδιο Ι. Καποδίστριας

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα δίνει την δυνατότητα στους κατοίκους των χωριών, καθώς επίσης και στους δημότες των νέων δήμων, να έχουν μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη και περισσότερες πρωτοβουλίες αφού αποκτούν δύναμη προασπίζοντας τα δικαιώματά τους, αποκτούν δημοτικές υπηρεσίες που δεν προβλέπονταν και διατηρούν ακέραια τα φορολογικά προνόμια που είχαν.

Τα παιδιά τους αποκτούν περισσότερα εφόδια και ευκαιρίες στην μόρφωση. Δημιουργώντας προοπτικές για καλύτερη εκπαίδευση και γνώση, με ελπίδες για καλύτερη ποιότητα ζωής στον τόπο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, με μεγάλες προσδοκίες για καινούργιες θέσεις εργασίας, ωθούν τους δημότες τους στην ανάπτυξη του τόπου τους και κατ'επέκταση στη δημιουργία μιας ισχυρότερης Ελλάδας.²⁰

Τι Αλλάζει το Πρόγραμμα του Ι. Καποδίστρια

Οι αλλαγές που δημιουργήθηκαν από την εφαρμογή του είναι οι ακόλουθες :

- > Δεν εξαφανίζει τις κοινότητες αλλά τις αναβαθμίζει μέσω των αλλαγών της μορφής τους και του ρόλου τους.
- > Τα μέλη ενός δήμου γίνονται πιο ισχυρά
- > Υπάρχουν τοπικά συμβούλια με αρμοδιότητες που ελέγχονται από την τοπική αρχή
- > Πλέον έχουν υποχρεωτικό μερίδιο στα δημοτικά έργα
- > Οι κάτοικοι δεν απευθύνονται στην έδρα του δήμου καθώς εξυπηρετούνται από δημοτικούς υπαλλήλους στο χωριό τους
- > Και δίνετε δύναμη στα χωριά και ευκαιρίες για ανάπτυξη.

---

²⁰ www.kedke.gr

Συμπεράσματα Στο Τι Γίνετε Με Το Σχέδιο Καποδίστρια

Συμπεραίνουμε ότι το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας βοηθάει την κοινωνία μας στα εξής :

- > Οι νέοι δήμοι αποκτούν δύναμη και γίνονται πιο ισχυροί
- > Ζωντανεύουν τα χωριά
- > Επιστημονική στελέχωση και εκτέλεση έργων με δίκη τους τεχνική υπηρεσία και μηχανήματα που διαθέτει ο δήμος
- > Κρατάει τους κατοίκους στα χωριά και δεν στερούν τους δημοτικούς υπαλλήλους από εκεί.

Είναι φανερό ότι το πρόγραμμα αυτό είχε ως στόχο να παρέχει σιγουριά για το μέλλον, αλλά δυστυχώς στην εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστρια, δημιουργήθηκαν προβλήματα και δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου εκπονήθηκε ένα καινούργιο πρόγραμμα που ονομάστηκε «Καλλικράτης» με την ελπίδα να βελτιωθούν τα τρωτά σημεία του Καποδίστρια.²¹

Συνοπτική Αναφορά Στο Πρόγραμμα Καλλικράτης

Οι Βασικές Επιλογές Του Προγράμματος

Επαναθεμελίωση Των Δήμων Σε Δομικό και Λειτουργικό Επίπεδο
Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» μεταρρυθμίζει την διοικητική διαίρεση της Ελλάδας και δημιουργεί τη νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης , επανακαθορίζοντας τα όρια των μονάδων της, τον τρόπο εκλογής των οργάνων και τις αρμοδιότητες τους . Το πρόγραμμα ψηφίστηκε τον Μάιο του 2010 και τον Ιούνιο ενεργοποιήθηκε έτσι ώστε να διεξαχθούν οι επικείμενες εκλογές του ίδιου έτους.

Σε πλήρη μορφή ξεκίνησε να λειτουργεί από το 2011 . Οι αντιδράσεις σε όλη την Ελλάδα ήταν πολλές και εκδηλώνονταν με διαφορετικούς τρόπους, λόγω

---

²¹ www.kedke.gr

των συγχωνεύσεων και πολλών καταργήσεων δημοσίων υπηρεσιών, σχολειών και νοσοκομείων.

Ο Καλλικράτης επί της ουσίας είναι η συνέχεια του Καποδίστρια, έχουν παρόμοια φιλοσοφία αναγκαστικής συνένωσης μικρότερων δήμων και κοινοτήτων σε μεγαλύτερους .

Βασικό στοιχείο του, είναι η μείωση του αριθμού των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στα 2/3 και η αντικατάσταση των νομαρχιών σε 13 περιφέρειες . Επίσης συστήνονται αποκεντρωμένες διοικήσεις , αλλάζει ο τρόπος χρηματοδότησης των ΟΤΑ και η θητεία από τετραετής γίνεται πενταετής.

Αρχικός στόχος σε ότι αφορά Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ήταν να μην υπάρξει δήμος με πληθυσμό κάτω των 25.000 κατοίκων και σε ότι αφορά στην περιφέρεια 10.000 κάτοικοι εκτός των ορεινών περιοχών που το όριο είναι στις 2.000 και σε ότι αφορά στα νησιά ,ένας δήμος ανά νησί ,έκτος της Κρήτης και της Ευβοίας . Αναφορικά με τις περικοπές των εξόδων ,βρίσκονται σε πλήρη εναρμόνιση στις δεσμεύσεις της κυβέρνησης απέναντι στους δανειστές της χώρας.

Επίσης με το Πρόγραμμα Καλλικράτης, για πρώτη φορά δημιουργείται ο θεσμός των αποκεντρωμένων διοικήσεων σε αντικατάσταση των περιφερειών . Ο επικεφαλής έχει τον τίτλο του Γενικού Γραμματέα και διορίζεται από την κυβέρνηση.

Το πρόγραμμα του Καλλικράτη έρχεται για να μεταρρυθμίσει το πρόγραμμα του Ι. Καποδίστρια. Μία μεταρρύθμιση πολύ τολμηρή καθώς ενώ το πρόγραμμα Ι. Καποδίστρια βελτίωσε τους Ο.Τ.Α. , δεν δημιούργησε αισθητά αποτελεσματικούς δήμους με οικονομική αυτάρκεια και ορθολογικά οργανωμένες υπηρεσίες καθώς και η σωστή στελέχωση του ανθρωπίνου δυναμικού ήταν τελικά ανεπαρκής.

Έτσι δόθηκε το έναυσμα να διαμορφωθούν ορισμένες αλλαγές σχετικά με τη τοπική αυτοδιοίκηση. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που πραγματοποιήθηκαν και τις μεταρρυθμιστικές εμπειρίες, καθώς και την βοήθεια από πρότυπα παραδείγματα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης , δημιουργείται και εφαρμόζεται το νομοσχέδιο του Καλλικράτη.

Για να μπορέσει να επέλθει η ανάπτυξη, αναθεωρείται η αρχιτεκτονική δομή που επικρατούσε στους δήμους, με σκοπό, μια νέα αρχιτεκτονική που θα

επαναθεμελίωση τους Ο.Τ.Α, μειώνοντας αισθητά τον αριθμό τους σε λιγότερους και με την προσδοκία να δημιουργήσει πιο ισχυρούς δήμους, χωρίς καμία εξαίρεση σε όλη την χώρα.

Με αυτή την νέα αναδιάρθρωση, προσδοκείται οι νέοι δήμοι να μπορούν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας.²²

Το Νέο Σύστημα Διακυβέρνησης Που Φέρνει Το σχέδιο Καλλικράτη Για Τους ΟΤΑ

Λόγω των μαζικών αλλαγών που έχουν επέλθει με το νέο πρόγραμμα, θα πρέπει να επανασχεδιαστεί και το σύστημα τοπικής διακυβέρνησης ενσωματώνοντας νέες αρχές της δημοκρατικής διακυβέρνησης, που θα έχει ως αποτέλεσμα, την αναβαθμισμένη συμμετοχή του πολίτη. Με αυτό τον τρόπο γίνεται σύσταση νέων επιτροπών με σκοπό την βελτίωση παροχής υπηρεσιών στους δημότες. Ενδεικτικά δύο από αυτές τις επιτροπές είναι οι παρακάτω:

Οικονομική επιτροπή

«Η δημορχιακή επιτροπή μετονομάζεται σε οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού. Αντίστοιχη επιτροπή θα λειτουργεί και στις περιφέρειες.»

Επιτροπή ποιότητας ζωής

Συστήνεται στους δήμους που ο πληθυσμός των μόνιμων κατοίκων (δημότες) είναι άνω των δέκα χιλιάδων. Η συγκεκριμένη επιτροπή λειτουργεί κατ' αντιστοιχία της οικονομικής επιτροπής που προαναφέρθηκε. Έχει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο καθώς έχει στην δικαιοδοσία της τα θέματα ποιότητα ζωής (καθαρισμού χώρων λαϊκών αγορών, αδειοδοτήσεις καταστημάτων κ.α.) και θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Ο βασικός στόχος αυτής της επιτροπής είναι η περαιτέρω αποσυμφόρηση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.²³

---

²² www.kedke.gr

²³ www.kedke.gr

Βασικές διαφορές «Καποδίστρια» V «Καλλικράτη»

Οι διαφορές σε ότι αφορά στους Δήμους είναι οι ακόλουθες και παρουσιάζονται με τις αλλαγές του Καποδίστρια πρωταρχικά και έπονται του Καλλικράτη :

- 1) Για τους Δήμους :Συνολικά 910 και 124 κοινότητες που είχαν προκύψει από τις συνενώσεις του Καποδίστρια και οι οποίες διαιρούνταν σε δημοτικά διαμερίσματα. Αντίθετα Στο Καλλικράτη 325 Δήμοι , με αναγκαστικές ή εθελοντικές συνενώσεις. Διαίρεση σε δημοτικές ενότητες που αποτελούν τους δήμους που συνενώθηκαν οι οποίες διαιρούνται με τη σειρά τους σε κοινότητες και ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα .
- 2) Νομοί νομαρχίες Αττικής : 50 νομαρχιακές αυτοδιοίκησης και 19 επαρχεία ακολούθησαν ταχυδρομικοί κώδικες με διαίρεση της χώρας σε νομούς και νομαρχίες, με εξαιρέσεις την Αττική και την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Περιφερειακές ενότητες συνολικά 74 που αν και δεν αποτελούν αυτοδιοικούμενο θεσμό, θα υπάρχει ένας εκλεγμένος αντιπεριφερειάρχης , που θα προέρχεται υποχρεωτικά ,από τον συνδυασμό του περιφερειάρχη και θα έχει αυξημένες κατά τόπου αρμοδιότητες.
- 3) Περιφέρειες : Συνολικά 13 οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον συντονισμό των ΟΤΑ ,τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τους και την πολιτική της κυβέρνησης σε περιφερειακό επίπεδο . Ο περιφερειάρχης διορίζεται από την κυβέρνηση . Αντίθετα τώρα πλέον ο περιφερειάρχης και το συμβούλιο είναι αιρετοί και έχουν ένα μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων της νομαρχίας.
- 4) Καινοτομία Καλλικράτη η ύπαρξη αποκεντρωμένων διοικήσεων είναι συνολικά 7 και επικεφαλής είναι ο Γενικός Γραμματέας που διορίζεται από την κυβέρνηση . Επίσης αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες των περιφερών των παλαιών κρατικών περιφερειών.

- 5) Δημοτικές επιχειρήσεις : Από έξι χιλιάδες νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των δήμων μειώνονται σε περίπου 1.500 ,είτε γιατί συνενώνονται, είτε γιατί καταργούνται
- 6) Χρηματοδότηση ΟΤΑ: Βασική πηγή είναι ο κρατικός προϋπολογισμός , ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη κλπ , με τον Καλλικράτη προστίθεται και ένα μερίδιο από τους κρατικούς φόρους .
- 7) Αυτοδιοικητικές εκλογές :Ενώ ήταν κάθε τετραετία μήνα Οκτώβριο και ο πρώτος συνδυασμός έπρεπε να συγκεντρώσει πάνω από 42% για να εκλεγεί από την πρώτη Κυριακή αλλιώς επαναλαμβανόταν η διαδικασία μεταξύ των δύο πρώτων την επόμενη Κυριακή . Τώρα οι εκλογές είναι κάθε πέντε χρόνια μαζί με τις ευρωεκλογές , απαιτείται πλειοψηφία πλέον του 50% και εάν δεν επιτευχτεί, επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρώτων.²⁴

Η Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

Η μακρά ιστορία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανατρέχει στην εποχή του Κλεισθένη, ο οποίος χώρισε την Αθηναϊκή Πολιτεία σε εκατό Δήμους. Ο κάθε Δήμος είχε τη δική του ονομασία, τη δική του Διοικητική Περιφέρεια και τα δικά του άμεσα, εκλεγμένα από τους κατοίκους του, Διοικητικά Όργανα.

Το πρώτο θεσμικό πλαίσιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μετά την επανάσταση του 1821, αποτελούν οι Νόμοι 12/30 Απριλίου 1822, της Α' Εθνικής Συνέλευσης της Επιδαύρου «Περί Οργανισμού των Ελληνικών Επαρχιών» και της 29ης Νοεμβρίου 1822 «Περί εκλογής των Παραστατών».

Οι βάσεις όμως για ένα αποκεντρωμένο σύστημα Διοίκησης μπήκαν το 1828 από τον Ι. Καποδίστρια, με την καθιέρωση των Κοινοτικών και Επαρχιακών Δημογεροντιών. Το σύστημα όμως αυτό, στη φιλοσοφία του, ήταν ένα σύστημα Τοπικής Αυτοδιοίκησης μάλλον, που ταυτιζόταν με την Κεντρική Διοίκηση, παρά ένα σύστημα Αυτοδιοίκησης. Με τις ρυθμίσεις δηλαδή που εισήγαγε ο Καποδίστριας, μετέτρεψε τις Αυτοδιοικούμενες Κοινότητες σε

---

²⁴ www.ekdd.gr

παραρτήματα του Διοικητικού μηχανισμού, αφού διόρισε Κυβερνητικούς Επιτρόπους, οι οποίοι ασκούσαν την Τοπική Διοίκηση στο όνομά του.

Διαφορετική διάρθρωση της Τ.Α. καθιερώθηκε στην εποχή της αντιβασιλείας. Με το Νόμο της 27ης Δεκεμβρίου 1833 «Περί συστάσεως των Δήμων», καταργήθηκαν οι κοινοτικές και Επαρχιακές Δημογεροντίες και καθιερώθηκε ο θεσμός του Δήμου. Για να συσταθούν Δήμοι έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον 300 κάτοικοι, ενώ τα χωριά που είχαν λιγότερους κατοίκους, έπρεπε να συγχωνευθούν. Έτσι, δημιουργήθηκαν 750 Δήμοι, οι οποίοι αργότερα, με το Νόμο 16/22 Σεπτεμβρίου 1840, περιορίστηκαν σε 250.

Πιστεύεται από τους μελετητές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ότι η βασική αιτία για τη μείωση του αριθμού των Ο.Τ.Α. ήταν ότι, με τον τρόπο αυτό, διευκολύνονταν η άσκηση εξουσίας από την Κεντρική Διοίκηση μέσω των Οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σταθμό στην εξέλιξη της Τ.Α. στην Ελλάδα αποτελεί ο Νόμος ΔΝΖ' του 1912. Με το Νόμο αυτό διατηρήθηκαν οι Δήμοι και επανήλθε ο θεσμός της κοινότητας. Πιο συγκεκριμένα, με το Νόμο ΔΝΖ', Δήμους αποτελούσαν οι Πρωτεύουσες των Νομών και οι πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, ενώ για τις Κοινότητες το ελάχιστο όριο ήταν οι 300 κάτοικοι. Κατά την εφαρμογή του Νόμου δημιουργήθηκαν περίπου 6.000 Δήμοι & Κοινότητες.

Το πρώτο Σύνταγμα, που αναφέρεται ουσιαστικά σε θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι αυτό του 1927. Σύμφωνα με το άρθρο 107 το κράτος διαιρείτο σε Περιφέρειες, μέσα στις οποίες οι πολίτες θα μπορούσαν να διαχειρίζονται απ' ευθείας τις τοπικές υποθέσεις που θα προσδιόριζε ο Νόμος. Οι Ο.Τ.Α. θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον δύο βαθμών, όπου την πρώτη βαθμίδα θα αποτελούσαν οι Κοινότητες.

Το 1935 επανήλθε η δομή που ίσχυε με τον Νόμο ΔΝΖ' του 1912. Με το Σύνταγμα του 1952 παρέμεινε η δομή αμετάβλητη, ενώ με το Σύνταγμα του 1975 επανήλθαν ορισμένες σημαντικές διατάξεις. Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος, την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι Δήμοι και Κοινότητες, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες αφήνεται να ορισθούν με νόμο.

Το Σύνταγμα ορίζει, επίσης, ότι η Διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Ο.Τ.Α. και ότι οι Ο.Τ.Α. αναλαμβάνουν Διοικητική Αυτοτέλεια. Το κράτος ασκεί εποπτεία στους Ο.Τ.Α., χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία και

την ελεύθερη δράση τους. Με τους Νόμους 1416/84 και 1622/86, θεσπίστηκαν ικανά κίνητρα για εθελοντική συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων σε νέους Δήμους, αλλά οι προσπάθειες αυτές δεν έφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Λιγότεροι από 400 Ο.Τ.Α. (από τους 5.775 συνολικά) αξιοποίησαν τα κίνητρα. Επίσης, η πολιτεία με το Νόμο 1416/84, δημιούργησε 572 Αναπτυξιακούς Συνδέσμους και με το Ν. 2218/94, δημιουργήθηκαν τα Συμβούλια Περιοχής (492 Σ/λια Περιοχής) φιλοδοξώντας όπως αυτά θα γίνουν πόλοι έλξης και συνένωσης όλων των δραστηριοτήτων των κατοίκων της περιοχής, ώστε να συμβάλουν στη δημιουργία νέων ισχυρών Δήμων με την εθελοντική συνένωση.

Μεταπολεμικά, σε πολλές χώρες της Ευρώπης ο αριθμός των μονάδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μειώθηκε σημαντικά, πιστεύοντας ότι οι ευρύτερες διοικητικές ενότητες είναι περισσότερο ικανές να διαχειριστούν και να βοηθήσουν στη μείωση της χωρικής ανισότητας, που εκφράζεται στην ποιότητα και ποικιλία της παραγωγής και διανομής δημόσιων υπηρεσιών.

Η Δανία για παράδειγμα, το 1970 προχώρησε στην ενοποίηση των 1.384 Τοπικών Αυτοδιοικητικών Αρχών σε 277 και σήμερα προχωρά σε ευρύτερες συνενώσεις. Οι Ο.Τ.Α. στη Σουηδία το 1974 έγιναν 278 από 2.500 που ήταν το 1951. Το Βέλγιο από 2.675 σε 589, στην Ολλανδία από 1.012 σε 841, στην Αγγλία από 1.200 σε 400 κ.λπ.²⁵

Η αναγκαιότητα της αλλαγής

Ήδη από τη δεκαετία του 1950 όλες οι εκθέσεις για την ελληνική οικονομία καταλήγουν σε μια κοινή διαπίστωση: οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα αποτελούν έναν από τους βασικότερους ανασταλτικούς παράγοντες για την επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Είναι ενδεικτικό, ότι παρά την εισροή σημαντικών πόρων από την ΕΕ τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, βασικοί δείκτες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπως το ΑΕΠ, η ανεργία και το επίπεδο φτώχειας αναδεικνύουν σημαντικές και μόνιμες ανισορροπίες στις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας. Οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες τόσο μεταξύ

---

²⁵ www.ekdd.gr

των Περιφερειών όσο και μεταξύ διαφορετικών χωρικών ενοτήτων στο εσωτερικό τους αποτελούν το βασικό δομικό χαρακτηριστικό του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας μας. Παρά τα σημαντικά βήματα προς την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση με τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΕ, οκτώ από τις δεκατρείς περιφέρειες της χώρας μας συγκεντρώνουν ΑΕΠ κάτω από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Το ίδιο ισχύει και για τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες που είναι έντονες ιδιαίτερα στις περιφέρειες με νησιωτικό χαρακτήρα, στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές καθώς και στα μεγάλα αστικά κέντρα, στο εσωτερικό των οποίων παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις στην ποιότητα ζωής και στην πρόσβαση των πολιτών σε υποδομές και ποιοτικές υπηρεσίες, ιδίως στην παιδεία, υγεία και κοινωνική πρόνοια.

Εκτός από τους γνωστούς ιστορικούς και γεωμορφολογικούς παράγοντες, τα αίτια της υστέρησης αυτής οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε μια σειρά από δομικές και λειτουργικές ανεπάρκειες της Ελληνικής διοίκησης σε όλα τα επίπεδα. Εν συντομία οι παθογένειες αυτές εντοπίζονται στους εξής παράγοντες: Η συγκεντρωτική δομή της διοίκησης και η συσσώρευση τεράστιου όγκου εκτελεστικής φύσης λειτουργιών στα υπουργεία οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων των πολιτών και αποσπούν σημαντική ενέργεια και πόρους από τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη χάραξη πολιτικής στον τομέα ευθύνης τους. Η συχνή επικάλυψη αρμοδιοτήτων και λειτουργιών δημιουργούν τεράστιο διοικητικό κόστος, σύγχυση και δυσφορία στον πολίτη και διάχυση της διοικητικής ευθύνης.

Οι περιορισμένες οργανωτικές δυνατότητες των ΟΤΑ α' και β' βαθμού που λόγω του μικρού πληθυσμιακού και χωρικού τους μεγέθους αδυνατούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στον στρατηγικό σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών, αλλά και στην επίτευξη των απαραίτητων οικονομιών κλίμακας στην παροχή βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες. Ενδεικτικά: Το 53% των σημερινών Καποδιστριακών Δήμων έχει πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους. Το 25% των Δήμων έχει πληθυσμό μέχρι 10.000 κατοίκους. Όσον αφορά στη διοικητική ικανότητα των Δήμων αυτών το πρόβλημα έλλειψης βασικής υλικοτεχνικής υποδομής και κυρίως εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού είναι οξύτατο. Μόλις το 47% των

Δήμων της χώρας, έχουν μόνο έναν ή δύο οικονομολόγους ενώ το 23% κανέναν. Το 44% των Δήμων έχει μόνο έναν μηχανικό. Η συντριπτική πλειονότητα των ΟΤΑ δεν έχει σήμερα ουσιαστική οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, καθώς εξαρτώνται αποκλειστικά από την χρηματοδότηση της κυβέρνησης. Όπως έχει διαπιστωθεί από την εμπειρία υλοποίησης των ΚΠΣ οι επιχειρησιακές και διαχειριστικές δυνατότητες τους είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να εκμεταλλευτούν τις αναπτυξιακές ευκαιρίες που υπάρχουν. Μόλις 212 Δήμοι διαθέτουν διαχειριστική επάρκεια που τους δίνει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν τις χρηματοδοτικές δυνατότητες από το ΕΣΠΑ ή άλλες πηγές χρηματοδότησης από την ΕΕ. Ανάλογες διαπιστώσεις μπορούν να γίνουν και για το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης. Ο κατακερματισμός των ΝΑ σε μικρές ενότητες, η συμφόρηση του έργου τους σε μεγάλο αριθμό διεκπεραιωτικών κυρίως αρμοδιοτήτων αποτελούν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες στην ουσιαστική συμβολή τους στον αναπτυξιακό προγραμματισμό.

Οι παραπάνω αδυναμίες περιορίζουν τον αναπτυξιακό ρόλο των ΟΤΑ καθώς πολύ συχνά οι πολιτικές για την περιφερειακή ανάπτυξη πολλές φορές επιφέρουν αντίθετα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ισχυροποιώντας τους ήδη ισχυρούς ΟΤΑ που διαθέτουν τους απαιτούμενους οργανωτικούς πόρους, το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τις επιτελικές υπηρεσίες για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Οι δομικές αλλαγές για τη ριζική ανασύνταξη του κράτους είναι η κατάλληλη απάντηση στην πολύπλευρη κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα. Η σημερινή προβληματική δομή και η ραγδαία επιδείνωση της λειτουργίας του κράτους τα τελευταία χρόνια, είναι κύριος λόγος γιγάντωσης του δημοσιονομικού προβλήματος και εμπόδιο στην ανάπτυξη. Είναι, βέβαια, γεγονός, ότι κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια καταβλήθηκαν έντονες προσπάθειες για την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού που απέδωσε στο ελληνικό κράτος τον τίτλο του πιο συγκεντρωτικού στην Ευρώπη. Τα αλλεπάλληλα κύματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, με σημαντικές τομές, όπως η καθιέρωση της κρατικής Περιφέρειας, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και του Καποδίστρια και η καθιέρωση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), αναβάθμισαν τη θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικό-διοικητικό μας

σύστημα χωρίς, όμως, να την καταστήσουν τόσο ισχυρή και αποτελεσματική, όσο απαιτούν οι ανάγκες για εξυπηρέτηση του πολίτη, για την ανάπτυξη της χώρας και για την εναρμόνιση στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.²⁶

Λειτουργικές καινοτομίες για την αναμόρφωση της αυτοδιοίκησης

Ο 'Καλλικράτης' θεμελιώνει ένα νέο μοντέλο οικονομικής διαχείρισης. Ένα πλαίσιο διαφάνειας και ευνομίας που δίνει την δυνατότητα στον πολίτη να έχει πρόσβαση στην απαραίτητη πληροφόρηση, ώστε να ενδυναμώνονται τα δικαιώματά του αλλά και να τον προστατεύει από την αυθαιρεσία της εξουσίας που έχει παρατηρηθεί στο παρελθόν. Ταυτόχρονα προστατεύει τους ανθρώπους της αυτοδιοίκησης από την , πολλές φορές ,άδικη καχυποψία που συνοδεύει τις πράξεις τους.

1. Για πρώτη φορά η αυτοδιοίκηση θα διαθέτει ένα νέο , αυστηρά αντικειμενικό και όχι κομματικό, αποτελεσματικό και δίκαιο σύστημα εποπτείας, το οποίο θα διασφαλίζει τη νομιμότητα της διοίκησης και τα δικαιώματα του πολίτη. Θεσπίζεται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ανεξάρτητη, Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας των Ο.Τ.Α της οποίας προΐσταται ο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο οποίος για πρώτη φορά είναι ανώτατος διοικητικός υπάλληλος με πενταετή θητεία. Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων(ΕΙ.Σ.Ε.Π.) Οι αρμοδιότητες που ασκεί ο Ελεγκτής Νομιμότητας πριν τον 'Καλλικράτη' ασκούσαν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, μετακλητό δηλαδή υπάλληλο που διορίζε η εκάστοτε κυβέρνηση. Σταματούν έτσι να χρωματίζονται πολιτικά οι αποφάσεις, όπως π.χ. η παύση ενός δημάρχου για παράβαση καθήκοντος, όπως κατ' εξακολούθηση συνέβαινε.
2. Για πρώτη φορά καμία δαπάνη Περιφέρειας, Δήμου ή Δημοτικής Επιχείρησης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν δεν έχει περάσει τον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δηλαδή της

---

²⁶ www.ypes.gr

Δικαιοσύνης. Πριν τον 'Καλλικράτη' καμία δημοτική επιχείρηση και 472 Δήμοι από τους 1.034 δεν υπόκειντο σε αυτόν τον έλεγχο.

3. Για πρώτη φορά παρακολουθούνται όχι μόνο οι δαπάνες, αλλά και η πορεία είσπραξης των εσόδων των Ο.Τ.Α. Ο επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αρμόδιος για την παρακολούθηση είσπραξης, έχει την δυνατότητα να επιβάλλει ποινές όταν παρατηρούνται καθυστερήσεις και προκύπτουν είτε από δόλο είτε από αμέλεια. Πριν τον 'Καλλικράτη' δεν υπήρχε καμία πρόβλεψη για παρακολούθηση αυτής της τόσο σημαντικής διάστασης των οικονομικών των Ο.Τ.Α.
4. Για πρώτη φορά το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί γενικευμένο προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις άνω των 100.000 ευρώ που συνάπτουν οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους. Πριν τον 'Καλλικράτη' ο προσυμβατικός έλεγχος πραγματοποιούνταν μόνο για συμβάσεις άνω του 1.000.000 ευρώ και δεν αφορούσε επιχειρήσεις αυτοδιοίκησης.
5. Για πρώτη φορά αναρτώνται στις ιστοσελίδες των Ο.Τ.Α συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού και τριμηνιαία έκθεση για την πορεία εκτέλεσης του. Πριν την ψήφιση του 'Καλλικράτη' δεν υπήρχε καμία αντίστοιχη πρόβλεψη.
6. Για πρώτη φορά κάθε απόφαση, και βέβαια κάθε απόφαση για οποιαδήποτε δαπάνη, Δήμου, Περιφέρειας ή Δημοτικής Επιχείρησης, υποχρεωτικά αναρτάται στο διαδίκτυο και μόνο έτσι μπορεί να εκτελεστεί-αφού και η αυτοδιοίκηση υπάγεται στο πρόγραμμα «Δι@υγεια».
7. Για πρώτη φορά όλες οι προσλήψεις μόνιμου αλλά και εποχικού προσωπικού στους Ο.Τ.Α., με νόμο για την «Αναμόρφωση συστήματος προσλήψεων στον Δημόσιο Τομέα », υπάγονται στο ΑΣΕΠ, βάζοντας τέλος σε ένα καθεστώς αδιαφάνειας που είχε κυριαρχήσει στον ευαίσθητο αυτό τομέα.
8. Για πρώτη φορά τίθενται συγκεκριμένα όρια για τη λήψη δανείου από τους Ο.Τ.Α. Για να μην υπάρξουν στο μέλλον ξανά περιπτώσεις υπερδανεισμένων Δήμων. Γιατί ο υπερβολικός δανεισμός έχει αντίκτυπο στα χρέη κάθε Δήμου, έχει αντίκτυπο στους δημότες του,

αλλά και συνυπολογίζονται στο δημόσιο χρέος της χώρας.

9. Για πρώτη φορά προβλέπεται ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης στο οποίο υπάγονται οι υπερχρεωμένοι Δήμοι. Αυτή η πρόνοια λαμβάνει υπόψη και τις περιπτώσεις των συνενώσεων. Όπου η εξυγίανση αφορά μόνο έναν από τους Ο.Τ.Α. που συνενώνονται, το πρόγραμμα εφαρμόζεται για το συγκεκριμένο συνεννοούμενο υπερχρεωμένο Δήμο που αποτελεί μέρος του νέου Δήμου. Πριν τον 'Καλλικράτη' δεν υπήρχε καμία πρόνοια για την αντιμετώπιση του φαινομένου υπερχρεωμένων Δήμων.
10. Για πρώτη φορά τίθεται περιορισμός στην ίδρυση Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου στους Ο.Τ.Α. Μπαίνει τάξη σε ένα πεδίο για το οποίο δεν υπήρχε κανένας περιορισμός, με αποτέλεσμα τα Ν.Π.Δ.&Ι.Δ. που λειτουργούσαν μέχρι και την έναρξη εφαρμογής του 'Καλλικράτη' να ξεπερνούν τα 6.000. Κάθε Δήμος πλέον δύναται να διαθέτει συγκεκριμένο αριθμό Ν.Π.Δ.&Ι.Δ. ανά κατηγορία σε συνάρτηση με τον πληθυσμό του.²⁷

Το νέο σύστημα διακυβέρνησης για τους ΟΤΑ

Με τον νόμο 3852/2010 αναμορφώθηκε το σύστημα διακυβέρνησης στους δήμους, ενώ θεμελιώθηκε και ένα αντίστοιχο σύστημα στις αυτοδιοικούμενες περιφέρειες. Έτσι, τόσο στους δήμους όσο και στις περιφέρειες δημιουργήθηκε, ως νέο «κυβερνητικό όργανο», η εκτελεστική επιτροπή, με στόχο τον συντονισμό, την παρακολούθηση, τη διαρκή αξιολόγηση και την λογοδοσία των εκτελεστικών οργάνων του δήμου και της περιφέρειας.

Στους δήμους, η δημορχιακή επιτροπή αναβαθμίστηκε και μετονομάστηκε σε οικονομική επιτροπή, ενώ δημιουργήθηκε επιτροπή ποιότητας ζωής με σχετικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα χωροθετήσεων, περιβάλλοντος και αδειοδοτήσεων επιχειρήσεων. Η τελευταία δε, αποσυμφόρησε σημαντικά τα δημοτικά συμβούλια, ιδίως στους μεγαλύτερους δήμους.

---

²⁷ www.ypes.gr

Ο νόμος 3852/2010, πάντως, πέρα από τη συμμετοχή της ελάσσονος αντιπολίτευσης στο προεδρείο του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, δεν περιλαμβάνει εκτενέστερες ρυθμίσεις για την συστηματικότερη λειτουργία των αιρετών συμβουλίων, όπως λ.χ. ρυθμίσεις που θα ενίσχυαν τον ελεγκτικό ρόλο του δημοτικού και του περιφερειακού συμβουλίου, όπως θα αναμενόταν ενόψει των νέων μεγαλύτερων και ισχυρότερων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ. Αφέθηκε έτσι το ζήτημα της ειδικότερης οργάνωσης και λειτουργίας των αιρετών αντιπροσωπευτικών οργάνων της αυτοδιοίκησης στην ειδικότερη ρύθμιση με κανονισμούς των ίδιων των ΟΤΑ και στην καλή θέληση των ίδιων των αιρετών (και ιδίως των πλειοψηφιών) για αποτελεσματικό έλεγχο της διοίκησης από το τοπικό αντιπροσωπευτικό σώμα. Δεν φρόντισε απευθείας ο ίδιος ο νόμος για την αναβάθμιση και καλύτερη οργάνωση των αιρετών συμβουλίων και ιδίως των ελεγκτικών τους λειτουργιών, κατά το πρότυπο του κοινοβουλίου.

Σημαντική ενίσχυση προσφέρει ο νόμος 3852/2010 και στο σύστημα «εσωτερικής αποκέντρωσης» των ΟΤΑ, ιδίως στον πρώτο βαθμό. Με την απονομή εκ του νόμου αρμοδιοτήτων στα τοπικά όργανα, την συμμετοχή των προέδρων τους στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων (με δικαίωμα ψήφου όταν λαμβάνονται αποφάσεις για την τοπική ή δημοτική κοινότητα), την δέσμευση οικονομικών πόρων, την τοπική λειτουργία υπηρεσιών, τους θεσμούς των αντιδημάρχων και των αντιπεριφερειάρχων με τοπική αρμοδιότητα κ.ο.κ., ο νομοθέτης επιχειρεί την αναβάθμιση της δημοτικής αποκέντρωσης. Ένα ακόμα νέο όργανο είναι και η επιτροπή διαβούλευσης, η οποία συγκροτείται τόσο στους μεγαλύτερους δήμους, όσο και στις περιφέρειες. Θετική μεταβολή σε ότι αφορά στον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης συνιστά οπωσδήποτε και η λειτουργία επιτροπών διαβούλευσης.²⁸

Οι ενισχυμένες αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ

Στους νέους ΟΤΑ μεταφέρθηκαν πολλές και σημαντικές αρμοδιότητες. Από τις

---

²⁸ www.ypes.gr

αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν στους δήμους, αξίζει να σημειωθούν ειδικότερα οι αρμοδιότητες σε θέματα πολεοδομικών εφαρμογών και υγειονομικών ελέγχων, οι οποίες προϋποθέτουν όμως την στελεχιακή επάρκεια των νέων δήμων σε ειδικευμένο προσωπικό, το οποίο πάντως μπορεί να εξασφαλιστεί, τουλάχιστον εν μέρει, και μέσω των μετατάξεων πλεονάζοντος ειδικευμένου προσωπικού από άλλους φορείς της δημόσιας διοίκησης -είναι κάτι που αναμένεται να ξεκινήσει να εφαρμόζεται εντός του 2012-. Επίσης έχει ληφθεί μέριμνα ώστε οι δήμοι να έχουν συμμετοχή στην προστασία του περιβάλλοντος και των σχετικών επιμέρους θεμάτων.

Ως θετικό επίσης αντιμετωπίζεται η ισχυρότερη πια θέση των αιρετών δημάρχων με νέες αυξημένες αρμοδιότητες αλλά και ενισχυμένους πόρους. Κάτι που καθιστά και ισχυρότερη την διαπραγματευτική τους ικανότητα προς την κεντρική διοίκηση

Αξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα η αρμοδιότητα των περιφερειών για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιοχής τους και ιδίως ως προς την κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και ως προς την διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής του ΕΣΠΑ. Σημαντικές είναι επίσης και οι αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν από τις ΔΥΠΕ, καθώς και ως προς το οδικό δίκτυο και τα δημόσια έργα. Υπάρχουν όμως και τομείς στους οποίους δεν ενισχύθηκαν οι αρμοδιότητες των περιφερειών, όπως η απασχόληση και η διαχείριση της ανεργίας, η γεωργία και η αλιεία.²⁹

Εξορθολογισμός, διαφάνεια συγχώνευση και περιορισμός ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων δήμων και Περιφερειών

Ο νόμος 3852/2010 κατέβαλε σημαντική προσπάθεια για τον περιορισμό των «θυγατρικών» φορέων των ΟΤΑ, οι οποίοι είχαν φθάσει σε πολύ μεγάλο αριθμό, προκαλώντας δαπάνες, αδιαφάνεια και αδυναμία επαρκούς εποπτείας από τα κεντρικά αιρετά και πολιτικά υπεύθυνα όργανα των ΟΤΑ. Αυτή η κατάργηση ή συγχώνευση χιλιάδων δημοτικών επιχειρήσεων και νομικών προσώπων, μπορεί να εξοικονόμησε πόρους και κονδύλια άνω του

---

²⁹ www.ypes.gr

ενός δις, αλλά ταυτόχρονα οδήγησε σε μείωση και κατάργηση πολλών θέσεων πολιτικού και διοικητικού προσωπικού, κυρίως σε περιφερειακούς ΟΤΑ. Το γεγονός αυτό και συνυπολογίζοντας την έξαρση της ανεργίας λόγω της οικονομικής κρίσης συνεπάγεται και περισσότερη οικονομική αφαίμαξη της επαρχιακής Ελλάδας.

Η μείωση επέτρεψε την ορθολογική ανακατανομή του προσωπικού, λαμβανομένης υπόψη και της συγκυρίας που δεν επιτρέπει πλέον τις «ελεύθερες» προσλήψεις στην τοπική αυτοδιοίκηση, έτσι ώστε να καλυφθούν ιδιαίτερα οι νέες ανάγκες του δήμου, όπως προέκυψαν μετά την μεταφορά των αρμοδιοτήτων της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Ο νόμος 3852/2010 δεν αντιμετώπισε όμως τα σημαντικά προβλήματα που έχουν προκύψει από τη λειτουργία δημοτικών, ιδίως, επιχειρήσεων ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Εξάλλου, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο εξορθολογισμός ως προς τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ έπρεπε να συνδυασθεί με αντίστοιχο εξορθολογισμό ως προς τους οργανισμούς εσωτερικής υπηρεσίας τους. Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο, παρά την πρόβλεψη «πρότυπων» οργανισμών, να ψηφίζονται από τους ΟΤΑ «πληθωρικοί» οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας με πολύ μεγάλο αριθμό οργανικών θέσεων και μεγάλο εύρος (με πολλές θέσεις προϊσταμένων κλπ.), έτσι ώστε να μην είναι λειτουργική η οργανωτική δομή των ΟΤΑ.

Πρόκειται για ένα θέμα το οποίο δεν αντιμετωπίστηκε, έστω σε επίπεδο αρχών, από τον νόμο.³⁰

Περιφέρειες της Ελλάδας

Περιφέρειες ονομάζονται οι 13 δευτεροβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης του ελληνικού κράτους. Κάθε περιφέρεια έχει συσταθεί σε μια ευρύτερη περιοχή της χώρας (εξαιρουμένου του Αγίου Όρους), διαθέτει δικές της αυτοτελείς υπηρεσίες και προϋπολογισμό και τα όργανά της εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία. Οι αρμοδιότητές της απλώνονται σε ένα ευρύ φάσμα: από το σχεδιασμό, το συντονισμό και την εφαρμογή των πολιτικών που

---

³⁰ www.eetaa.gr

άπτονται των ζητημάτων της περιοχής, μέχρι και επιμέρους καθήκοντα της κεντρικής διοίκησης που μπορεί να της ανατεθούν με νόμο.

Ο όρος εμπεριέχει επίσης γεωγραφική σημασία, υπό την έννοια ότι οι περιφέρειες διαθέτουν συγκεκριμένη έκταση, πληθυσμό και έδρα, όμως ο αμιγώς γεωγραφικός όρος είναι το διαμέρισμα. Από τις δεκατρείς περιφέρειες, μόλις τρεις ταυτίζονται εδαφικά με διαμέρισμα: Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κρήτης.³¹

Ιστορική εξέλιξη

Μια ιδιότυπη διαίρεση της χώρας σε περιφέρειες (με την ονομασία Περιφερικές Διοικήσεις) έγινε από τη χούντα των συνταγματαρχών με τη μεταρρύθμιση του 1971, αλλά ακυρώθηκε δύο χρόνια αργότερα, μετά το πραξικόπημα Ιωαννίδη. Σύμφωνα με το τότε χουντικό πρόγραμμα, οι περιφέρειες ήταν μόλις επτά και οι διορισμένοι διοικητές τους εισέρχονταν αυτομάτως στο Υπουργικό Συμβούλιο ως υφυπουργοί.

Η σύσταση των κανονικών περιφερειών με τα σημερινά τους όρια έγινε από την δεύτερη κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου και τον υπουργό Εσωτερικών Μένιο Κουτσόγιωργα με το Ν.1622/1986 «για την Περιφερειακή Ανάπτυξη και τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό» και το Π.Δ.51/87, ο δε χαρακτήρας τους ήταν κατά βάση επικουρικός της κεντρικής διοίκησης και τα όργανά τους διορίζονταν από αυτήν. Στα τέλη της δεκαετίας του '90 η λειτουργία τους μεταρρυθμίστηκε με παράλληλη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους (Ν.2503/1997 και 2647/1998), και πάλι όμως παρέμειναν άμεσα εξαρτώμενες από την κεντρική διοίκηση, αφού το σύνολο των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων συγκεντρωνόταν στα χέρια του διορισμένου από την κυβέρνηση γενικού γραμματέα τους.

Το σημερινό τους χαρακτήρα οι περιφέρειες τον έλαβαν τον Ιανουάριο του 2011, όταν τέθηκαν σε ισχύ οι σχετικές διατάξεις του «Καλλικράτη» που προέβλεπαν πλήρη δημοσιονομική και διοικητική αυτοτέλεια, αιρετά όργανα (περιφερειάρχης και περιφερειακό συμβούλιο) και ανάληψη μέρους των αρμοδιοτήτων των καταργημένων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Παράλληλα

---

³¹ www.el.wikipedia.gr

όμως έχασαν κάποιες από τις έως τότε αρμοδιότητές τους, οι οποίες κρίθηκε σκόπιμο να παραμείνουν στα χέρια της κρατικής διοίκησης μέσω των αποκεντρωμένων διοικήσεων.³²

Νο	Περιφέρεια	Έδρα	Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (κάτοικοι)	Πυκνότητα πληθυσμού (κάτοικοι/km ²)	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (εκατομμύρια €)	Κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (€)
1	Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	Κομοτηνή	14.157	606.170	42,82	9.265	15.272
2	Κεντρική Μακεδονία	Θεσσαλονίκη	18.811	1.874.590	99,66	32.285	16.559
3	Δυτική Μακεδονία	Κοζάνη	9.451	282.120	29,85	5.506	18.786
4	Ήπειρος	Ιωάννινα	9.203	336.650	36,58	5.079	14.221
5	Θεσσαλία	Λάρισα	14.037	730.730	52,06	11.608	15.772
6	Ιόνιοι Νήσοι	Κέρκυρα	2.307	206.470	89,50	4.130	17.726
7	Δυτική Ελλάδα	Πάτρα	11.350	680.190	59,93	10.659	14.332
8	Στερεά Ελλάδα	Λαμία	15.549	546.870	35,17	10.537	19.007
9	Αττική	Αθήνα	3.808	3.812.330	1001,11	110.546	26.968
10	Πελοπόννησος	Τρίπολη	15.490	581.980	37,57	9.809	16.580
11	Βόρειο Αιγαίο	Μυτιλήνη	3.836	197.810	51,57	3.330	16.638
12	Νότιο Αιγαίο	Ερμούπολη	5.286	308.610	58,38	7.646	24.828
13	Κρήτη	Ηράκλειο	8.336	621.340	74,54	11.243	18.421

Πίνακας 1ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη σε έκταση και δεύτερη σε πληθυσμό περιφέρεια της Ελλάδας. Διοικητικά

³² www.el.wikipedia.gr

αποτελεί δευτεροβάθμιο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης και γεωγραφικά καλύπτει το κεντρικό κομμάτι της Μακεδονίας, με εξαίρεση τη χερσόνησο του Αγίου Όρους που διέπεται από ειδικό καθεστώς.

Γεωγραφία - Δημογραφία

Η κεντρική Μακεδονία αποτελεί μέρος της βορειότερης και μεγαλύτερης γεωγραφικής ενότητας της Ελλάδας, της Μακεδονίας. Η περιφέρεια καταλαμβάνει έκταση 18.811 τ.χμ. και ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 1.880.058 κατοίκους, σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη απογραφή της ΕΣΥΕ.

Προς βορρά συνορεύει με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Βουλγαρία. Συνορεύει επίσης με τις περιφέρειες Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης (Α), Δυτ. Μακεδονίας (Δ) και Θεσσαλίας (ΝΔ). Το νότιο κομμάτι βρέχεται από τους κόλπους Θερμαϊκό, Τορωναίο, Σιγγιτικό και Στρυμονικό - οι τρεις πρώτοι ανήκουν στο Αιγαίο και ο τέταρτος στο Θρακικό Πέλαγος.

Μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα της περιφέρειας είναι η Θεσσαλονίκη, στην ευρύτερη περιοχή της οποίας είναι συγκεντρωμένο σχεδόν το ήμισυ του πληθυσμού της. Δεύτερη πόλη σε πληθυσμό οι Σέρρες ακολουθούν η Κατερίνη, η Βέροια και τα Γιαννιτσά.

Η κεντρική Μακεδονία, κατά βάση πεδινή και με πολλούς ποταμούς, είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη, τόσο στον πρωτογενή όσο και στον δευτερογενή τομέα. Στην κεντρική Μακεδονία βρίσκεται η μεγαλύτερη πεδιάδα της Ελλάδας. Η Θεσσαλονίκη αποτελεί τη φυσική διέξοδο των γειτονικών κρατών προς το Αιγαίο και φιλοδοξεί να αναδειχθεί και πάλι σε μητρόπολη των Βαλκανίων.

Τα ψηλότερα βουνά της κεντρικής Μακεδονίας είναι ο Όλυμπος (2.918 μ.), ο Βόρας (2.524 μ.), τα Πιέρια Όρη (2.193 μ.), το Βέρμιο (2.065 μ.) και ο Άθως (2.033 μ.). Μεγαλύτεροι ποταμοί είναι ο Αλιάκμονας, ο Αξιός, ο Λουδίας και ο Γαλλικός (Εχέδωρος), που εκβάλλουν όλοι στον Θερμαϊκό κόλπο. Στην

κεντρική Μακεδονία βρίσκονται η λίμνη Κορώνεια, η Βόλβη, Δοϊράνη και η Κερκίνη.

Οι ακτές είναι συνεχείς, ομαλές και αμμώδεις (με εξαίρεση τη χερσόνησο του Άθω, στη Χαλκιδική, που είναι ιδιαίτερα απότομη και αλίμενη). Όλες προσφέρονται για κολύμβηση, εκτός από τις εκβολές των ποταμών και τις ακτές του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Επίσης η κολύμβηση απαγορεύεται στην επικράτεια του Αγίου Όρους.

Το κλίμα παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα. Το εύρος των θερμοκρασιών είναι πολύ μεγαλύτερο από τη μέση διακύμανση του ελλαδικού χώρου. Οι πιο ψυχροί μήνες είναι ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος, ενώ οι πιο θερμοί ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Βροχές πέφτουν αρκετές το φθινόπωρο, στις αρχές του χειμώνα και την άνοιξη. Λόγω των βόρειων και βορειοδυτικών ανέμων που φυσούν τον χειμώνα, προκαλείται πολύ συχνά παγετός. Στα ορεινά, το κλίμα παρουσιάζει κάποιες διαφοροποιήσεις. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η θερμοκρασία πέφτει πολύ χαμηλά στις ορεινές περιοχές, οι βροχές είναι διπλάσιες σε σχέση με τα πεδινά και σαφώς περισσότερες από τον μέσο όρο των βροχοπτώσεων στην Ελλάδα, ενώ τα χιόνια είναι πολύ περισσότερα και λιώνουν στα μέσα της άνοιξης. Στις παραθαλάσσιες περιοχές, και ιδίως στη Χαλκιδική, το κλίμα είναι σαφώς πιο ήπιο, με μεσογειακά χαρακτηριστικά.³³

Μεσογειακά χαρακτηριστικά

Πόλη	Πληθυσμός (2001) ^[1]
01. Θεσσαλονίκη	1.012.297
02. Κατερίνη	58.309
03. Σέρρες	58.287
04. Βέροια	43.158
05. Γιαννιτσά	29.789

³³ www.el.wikipedia.gr

Πόλη	Πληθυσμός (2001) ¹¹
06. Κιλκίς	22.914
07. Νάουσα	18.882
08. Περαιά	18.326
09. Έδεσσα	18.229
10. Θέρμη	16.004
11. Αλεξάνδρεια	14.821
12. Νέα Μουδανιά	9.342
13. Σίνδος	9.289
14. Νέα Μηχανιώνα	8.775
15. Κουφάλια	7.850
16. Λαγκαδάς	7.764
17. Χαλάστρα	7.270
18. Νέα Καλλικράτεια	7.238
19. Σιδηρόκαστρο	7.177
20. Πολύκαστρο	7.064

Πίνακας 2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

Διοικητική διαίρεση νομού Θεσσαλονίκης (πρόγραμμα Καποδίστριας)

Στον παρακάτω κατάλογο αναφέρονται οι δήμοι, τα δημοτικά διαμερίσματα και οι οικισμοί του νομού Θεσσαλονίκης.

- 1-- Δήμος Θεσσαλονίκης --
- 2-- Δήμος Αγίου Αθανασίου --
- 3-- Δήμος Αγίου Γεωργίου --
- 4-- Δήμος Αγίου Παύλου --

- 5-- Δήμος Αμπελοκήπων --
- 6-- Δήμος Αξιού --
- 7-- Δήμος Απολλωνίας --
- 8-- Δήμος Αρέθουσας --
- 9-- Δήμος Ασσήρου --
- 10-- Δήμος Βασιλικών --
- 11-- Δήμος Βερτίσκου --
- 12-- Δήμος Εγνατίας --
- 13-- Δήμος Ελευθερίου-Κορδελιού --
- 14-- Δήμος Επανομής --
- 15-- Δήμος Ευκαρπίας --
- 16-- Δήμος Ευόσμου --
- 17-- Δήμος Εχεδώρου --
- 18-- Δήμος Θερμαϊκού --
- 19-- Δήμος Θέρμης --
- 20-- Δήμος Καλαμαριάς --
- 21-- Δήμος Καλλιθέας --
- 22-- Δήμος Καλλινδοίων --
- 23-- Δήμος Κορώνειας --
- 24-- Δήμος Κουφαλίων --
- 25-- Δήμος Λαγκαδά --
- 26-- Δήμος Λαχανά --
- 27-- Δήμος Μαδύτου --
- 28-- Δήμος Μενεμένης --
- 29-- Δήμος Μηχανιώνας --
- 30-- Δήμος Μίκρας --
- 31-- Δήμος Μυγδονίας --
- 32-- Δήμος Νεαπόλεως --
- 33-- Δήμος Πανοράματος --
- 34-- Δήμος Πεύκων --
- 35-- Δήμος Πολίχνης --
- 36-- Δήμος Πυλαίας --
- 37-- Δήμος Ρεντίνας --
- 38-- Δήμος Σοχού --

- 39-- Δήμος Σταυρουπόλεως --
- 40-- Δήμος Συκεών --
- 41-- Δήμος Τριανδρίας --
- 42-- Δήμος Χαλάστρας --
- 43-- Δήμος Χαλκηδόνος --
- 44-- Δήμος Χορτιάτη --
- 45-- Δήμος Ωραιοκάστρου --

**Διοικητική διαίρεση του Νομού Θεσσαλονίκης σύμφωνα με τον νόμο
Καλλικράτη Ν 3852/2010**

Σύμφωνα με τον Ν 3852/2010 η κοινώς σχέδιο 'Καλλικράτη' Άρθρο 19 προβλέπονται κάποιες αλλαγές στα διοικητικά όρια των Δήμων στο Νομό Θεσσαλονίκης κυρίως συγχωνεύσεις βάση γεωγραφικών και ιστορικών κριτηρίων.

Ακολουθεί το άρθρο 19 του Ν 3852/2010 αυτούσιο
ΑΡΘΡΟ 19.

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Θεσσαλονίκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θεσσαλονίκης και β. Τριανδρίας, οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου με έδρα τον Ευόσμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερίου-Κορδελιού και β. Ευόσμου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νεάπολης - Συκεών με έδρα τις Συκίες αποτελούμενος από τους δήμους α. Συκεών β. Αγίου Παύλου γ. Νεαπόλεως και δ. Πεύκων, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Παύλου Μελά με έδρα τη Σταυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σταυρουπόλεως β. Πολίχνης και γ. Ευκαρπίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης με έδρα τους Αμπελόκηπους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμπελοκήπων και β. Μενεμένης,

οι οποίοι καταργούνται.

6. Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη με έδρα το Πανόραμα και ιστορική έδρα το Χορτιάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πανοράματος β. Πυλαίας και γ. Χορτιάτη, οι οποίοι καταργούνται.
  7. Δήμος Χαλκηδόνος με έδρα τα Κουφάλια και ιστορική έδρα τη Γέφυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκηδόνος β. Αγίου Αθανασίου και γ. Κουφαλίων, οι οποίοι καταργούνται.
  8. Δήμος Δέλτα με έδρα τη Σίνδο αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχεδώρου β. Αξιού και γ. Χαλάστρας, οι οποίοι καταργούνται.
  9. Δήμος Ωραιοκάστρου με έδρα το Ωραιόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωραιοκάστρου β. Μυγδονίας και γ. Καλλιθέας, οι οποίοι καταργούνται.
  10. Δήμος Λαγκαδά με έδρα τον Λαγκαδά και ιστορική έδρα τον Λαχανά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαγκαδά β. Λαχανά γ. Ασσήρου δ. Σοχού ε. Καλλινδοίων στ. Κορώνειας και ζ. Βερτίσκου, οι οποίοι καταργούνται.
  11. Δήμος Θερμαϊκού με έδρα την Περαία αποτελούμενος από τους δήμους α. Θερμαϊκού β. Επανομής γ. Μηχανιώνας, οι οποίοι καταργούνται.
  12. Δήμος Θέρμης με έδρα τη Θέρμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θέρμης β. Μίκρας γ. Βασιλικών, οι οποίοι καταργούνται.
  13. Δήμος Βόλβης με έδρα το Σταυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου β. Μαδύτου γ. Αρέθουσας δ. Απολλωνίας ε. Ρεντίνας και στ. Εγνατίας, οι οποίοι καταργούνται.
- Β. Στο δήμο Καλαμαριάς δεν επέρχεται καμία μεταβολή.³⁴

Η πόλη της Θεσσαλονίκης

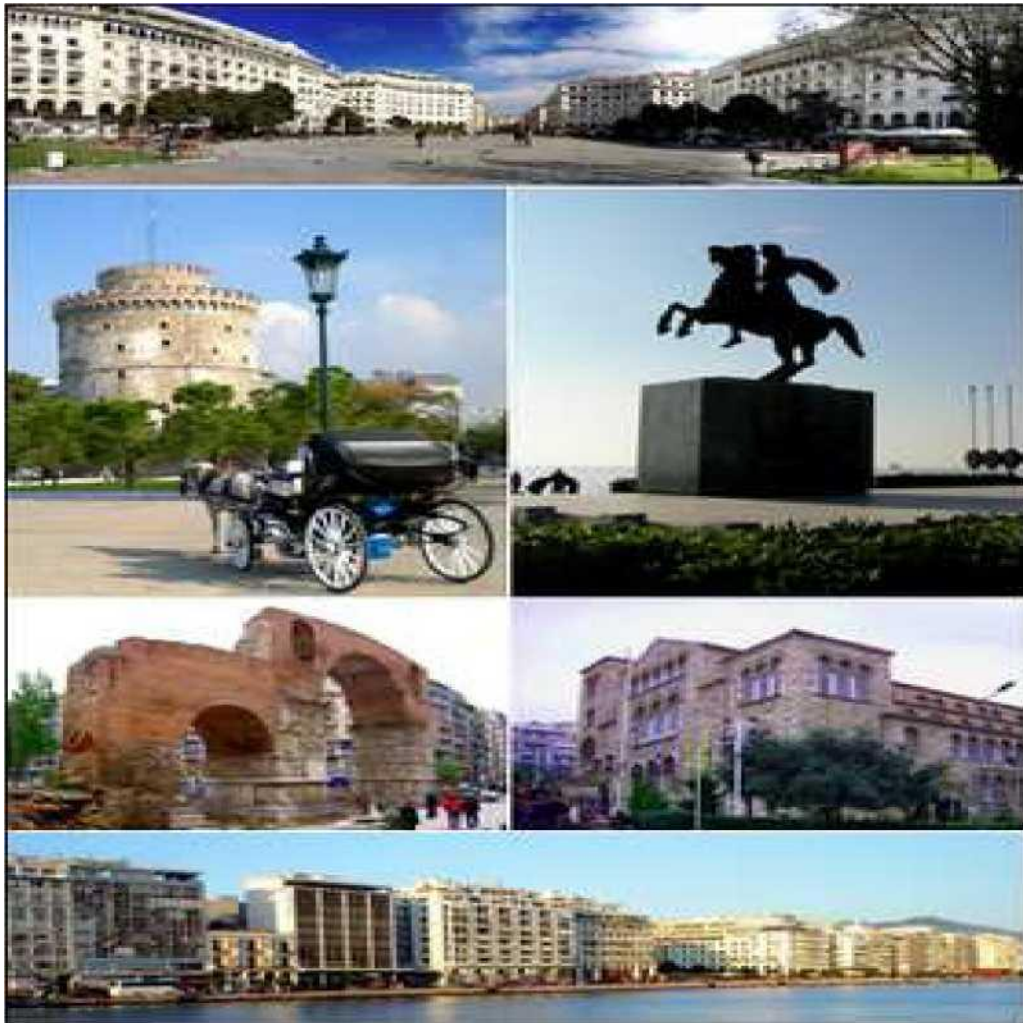
Η Θεσσαλονίκη είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του σύγχρονου ελληνικού κράτους και η μεγαλύτερη πόλη της Μακεδονίας.

---

³⁴ www.ekdd.gr

Ιδρύθηκε το 315 π. Χ., στην αρχή της Ελληνιστικής εποχή και ιδρυτής της είναι ο Κάσσανδρος στρατηγός της "Ευρώπης" (του ευρωπαϊκού τμήματος του αχανούς μακεδονικού κράτους). Στη μακρά ιστορική της πορεία βρέθηκε υπό την κατοχή διάφορων λαών και απετέλεσε τόπο πολιτισμικής σύγκλισης πολλών εθνοτήτων. Ο πληθυσμός του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκη φτάνει στους 813.600 κατοίκους (απογραφή 2011).

Εικόνα 1ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

Στοιχεία για την πόλη και τα προάστια της Θεσσαλονίκης

Η θέση της πόλης στην ευρύτερη περιοχή Μακεδονίας-Θράκης, η ύπαρξη του λιμανιού της ως φυσικής πύλης της περιοχής αυτής προς τη θάλασσα αλλά και η φυσική οχύρωσή της καθιστούν τη Θεσσαλονίκη αφενός σημαντικό στρατηγικό σημείο, αφετέρου εμπορικό, συγκοινωνιακό και πολιτισμικό σταυροδρόμι από την αρχαιότητα έως και τα σημερινά χρόνια.

Λόγω αυτής της ιδιαίτερης θέσης της πόλης που συνδυάζει άριστα τα θετικά του ορεινού όγκου και της θάλασσας, το κλίμα της Θεσσαλονίκης είναι μεσογειακό αλλά εμπεριέχει και ηπειρωτικά χαρακτηριστικά. Γενικότερα πάντως, η Θεσσαλονίκη απολαμβάνει αρκετές ηλιόλουστες μέρες κατά την διάρκεια του έτους.

Ο νομός Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει ποσοστό 9,4% του πληθυσμού της χώρας με τάση αύξησης, αφού είχε το τέταρτο μεγαλύτερο ποσοστό φυσικής αύξησης του πληθυσμού το 1997 και το 1998 μετά τους νομούς Δωδεκανήσου, Ξάνθης και Ηρακλείου (υπεροχή γεννήσεων/1.000 κατοίκους: 2,9), και υψηλή αναλογία μαθητών Δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους (66 έναντι μέσου Ελλάδας 61). Παράγει το 9,9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας, το 2,16% της συνολικής μεταποιητικής παραγωγής και τα 2/3 του προϊόντος του προέρχονται από τις υπηρεσίες. Με κατά κεφαλή προϊόν 10,500 € (3ος στην κατάταξη με 105% του μέσου όρου της Ελλάδος), η θέση του ως προς το μέσο της χώρας σε διάστημα μιας 10ετίας έμεινε σχεδόν σταθερή.

Πολύ σημαντικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης παίζει και η διοργάνωση κάθε χρόνο της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης.

Η Θεσσαλονίκη απαριθμεί μνημεία από όλο το φάσμα του ιστορικού χρόνου, με πλειάδα ρωμαϊκών, πρωτοχριστιανικών και βυζαντινών καθώς και των σύγχρονων. Ένα πολύ γνωστό μνημείο και σύμβολο της Θεσσαλονίκης είναι ο Λευκός Πύργος. Άλλα σημαντικά μνημεία είναι η ρωμαϊκή αγορά (φόρουμ), η Αψίδα του Γαλέριου (καμάρα) και ο τάφος του (Ροτόντα- Αγ. Γεώργιος), η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου, τα τείχη της και πλήθος άλλων βυζαντινών εκκλησιών³⁵

---

³⁵ www.el.wikipedia.gr

Εικόνα 2 ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ - ΑΨΙΔΑ ΘΡΙΑΜΒΟΥ

ΠΗΓΗ:www.el.wikipedia.gr

Εικόνα 3 ΖΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΗΓΗ:www.el.wikipedia.gr

Εικόνα 4ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΟΤΕ

ΠΗΓΗ:www.el.wikipedia.gr

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ

Δήμος Θεσσαλονίκης

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης είναι ο δεύτερος σε πληθυσμό δήμος της Ελλάδας μετά τον Δήμο Αθηναίων και με βάση την απογραφή του 2011 έχει μόνιμο πληθυσμό 325.182 κατοίκους. Καταλαμβάνει κυρίως την κεντρική έκταση της πόλης της Θεσσαλονίκης με το ιστορικό της κέντρο και τις περιοχές γύρω από αυτό, καθώς και τις συνοικίες που εκτείνονται προς τα ανατολικά της πόλης. Στην έκταση του Δήμου Θεσσαλονίκης βρίσκονται τα κυριότερα αξιοθέατα και μνημεία της Θεσσαλονίκης. Ο Δήμος διοργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως τα Δημήτρια και κατέχει έναν τηλεοπτικό (TV 100) και τρεις ραδιοφωνικούς σταθμούς (FM 100, FM 100,6 και FM 101).³⁶

Ιστορία

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1869, στο πλαίσιο της αναβάθμισης της οθωμανικής αυτοκρατορίας με την εισαγωγή νέων διοικητικών μεταρρυθμίσεων στην αναχρονιστική οθωμανική διοίκηση.

Γενικές Διευθύνσεις

Γενική Διεύθυνση Διοικητικών & Οικονομικών υπηρεσιών	Διευθύνσεις υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο
Αυτοτελές Τμήμα Εθελοντισμού, Νεολαίας και Διοικητικής Βοήθειας	Διεύθυνση Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής
Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων	Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
Διεύθυνση Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων	Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Οικονομικής και Ταμειακής Διαχείρισης	
Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων και Πόρων	
Διεύθυνση Διαφάνειας και Εξυπηρέτησης Δημοτών	
Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Επιχειρηματία	
Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας & Δημόσιας Υγείας	
Διεύθυνση Παιδικών Σταθμών	

³⁶ www.el.wikipedia.gr

Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)	
Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Αθλητισμού	
Διεύθυνση Βιβλιοθηκών και Μουσείων	
Διεύθυνση Βαφοπουλείου & Πνευματικών Ιδρυμάτων	
Γενική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	Αυτοτελή Τμήματα
Αυτοτελές Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων	Αυτοτελές Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων
Διεύθυνση Διαχείρισης Αστικού Περιβάλλοντος	Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Δημάρχου
Διεύθυνση Ανακύκλωσης και Διαχείρισης Αστικών Απορριμμάτων	Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου
Διεύθυνση Αστικού Σχεδιασμού και Αρχιτεκτονικών Μελετών	Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Γενικού Γραμματέα
Διεύθυνση Κατασκευών και Συντηρήσεων	Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου
Διεύθυνση Βιώσιμης Κινητικότητας και Δικτύων	Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Δόμησης & Πολεοδομικών Εφαρμογών	
Διεύθυνση Πολιτισμού και Τουρισμού	
Επιτροπή "Κομβικό Σημείο Επαφής" (ΚΟ.Σ.Ε.)	

Πίνακας 3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΠΗΓΗ: <https://thessaloniki.gr/>

Γενική Διεύθυνση Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

Η διεύθυνση αυτή μας εξυπηρέτησε .

Στην διεύθυνση αυτή υπάρχουν τα εξής τμήματα:

- Τμήμα προϋπολογισμού και οικονομικής πληροφόρησης
- Τμήμα λογιστηρίου
- Τμήμα αποθηκών
- Τμήμα προκηρύξεων και Δημοπρασιών
- Τμήμα ελέγχου και Πιστοποίησης Δαπανών
- Τμήμα Ταμείου
- Τμήμα Αναγκαστικών Μέτρων
- Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

Το τμήμα με το οποίο ήρθαμε σε επαφή είναι τα τμήμα προϋπολογισμού και οικονομικής πληροφόρησης.

Διαδικασίες που αφορούν τη συγκεκριμένη θέση εργασίας³⁷

³⁷ www.el.wikipedia.gr

1. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
2. ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ
3. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ
4. ΣΥΝΑΨΗ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
5. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ -ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ
6. ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
8. ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ . ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ- ΔΡΑΣΕΩΝ
9. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΠΔΔ
10. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΘ ΣΤΑ ΚΕΡΔΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ
11. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΣΤΟΧΩΝ
12. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΟΙΝΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
13. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ - ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
14. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
16. ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
17. ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ³⁸

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Κωδικοί Αριθμοί		2011	2012	2013
	Έσοδα και Εισπράξεις	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
0	Τακτικά Έσοδα	258.068.915 €	249.718.634 €	207.573.597 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα Έσοδα (πλην Επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	15.822.869 €	10.338.390 €	8.848.266 €
2	Έσοδα παρελθόντων Ετών	17.809.471 €	17.180.281 €	17.067.943 €
31	Εισπράξεις Από Δάνεια	0 €	0 €	0 €
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	64.943.282 €	48.006.714 €	41.401.662 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου Ασφ. Φορέων και Τρίτων	68.381.491 €	47.140.371 €	45.327.500 €
5	Χρηματικό Υπόλοιπο προηγ. έτους	9.476.665 €	12.005.419 €	20.152.225 €

³⁸ www.thessaloniki.gr

13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	29.824.993 €	24.610.189 €	38.628.804 €
	Σύνολο Πόρων	464.327.686 €	408.999.998 €	378.999.997 €

Κωδικοί Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα Προσωπικού	115.575.039 €	96.450.228 €	86.374.162 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων και	21.347.607 €	19.886.003 €	26.479.439 €
63,64	Φόροι - Τέλη και Λοιπά γενικά έξοδα	4.082.393 €	4.570.262 €	4.672.184 €
651	Τοκοχρεολύσια Δανείων	6.689.000 €	6.678.500 €	5.676.000 €
66	Προμήθειες Αναλώσιμα υλικών	7.759.908 €	9.118.135 €	10.215.972 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους-λοιπά έξοδα	121.292.871 €	132.998.528 €	110.666.036 €
81	Πληρωμές και Υποχρεώσεις Π.Ο.Ε	39.522.295 €	24.206.206 €	20.134.096 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	91.832.855 €	63.396.218 €	40.974.825 €
	Επενδύσεις			
71	Αγορές	17.034.776 €	13.779.262 €	23.367.268 €
73	Έργα	26.573.420 €	26.774.852 €	38.865.838 €
74	Μελέτες	1.716.510 €	1.542.029 €	2.150.954 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0 €	0 €	360.347 €
652	Τοκοχρεολύσια Δανείων επενδύσεων	1.901.010 €	1.869.210 €	1.513.200 €
9111	Αποθεματικό	9.000.000 €	7.760.560 €	7.549.674 €
	Σύνολο Εξόδων και Πληρωμών	464.327.684 €	409.029.993 €	378.999.995 €

Κωδικοί Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2014 Προϋπολογισμός σε ευρώ	2015 Προϋπολογισμός σε ευρώ	2016 Προϋπολογισμός σε ευρώ
0	Τακτικά Έσοδα	181.917.712 €	172.024.108 €	178.724.385 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα Έσοδα (πλην Επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	2.764.591 €	3.803.620 €	2.782.065 €
2	Έσοδα παρελθόντων Ετών	17.413.874 €	15.719.000 €	13.852.362 €
31	Εισπράξεις Από Δάνεια	0 €	0 €	0 €
32	Εισπρακτέα Υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	68.367.304 €	73.154.267 €	127.664.553 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου Ασφ. Φορέων και Τρίτων	42.498.100 €	44.057.000 €	35.883.628 €
5	Χρηματικό Υπόλοιπο προηγ. έτους	16.085.234 €	19.474.583 €	19.767.147 €
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	42.153.183 €	41.267.420 €	10.825.858 €
	Σύνολο Πόρων	371.199.998 €	369.499.998 €	389.499.998 €

Κωδικοί Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα Προσωπικού	69.761.282 €	65.405.629 €	73.464.522 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων και	19.506.938 €	21.835.616 €	18.769.597 €
63,64	Φόροι - Τέλη και Λοιπά γενικά έξοδα	3.154.402 €	4.334.168 €	8.625.966 €
651	Τοκοχρεολύσια Δανείων	3.640.000 €	3.660.000 €	4.523.000 €
66	Προμήθειες Αναλώσιμα υλικών	7.240.871 €	7.346.499 €	6.545.996 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους-λοιπά έξοδα	90.567.072 €	87.984.541 €	88.916.123 €

81	Πληρωμές και Υποχρεώσεις Π.Ο.Ε	8.500.000 €	7.000.000 €	8.610.994 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	112.615.646 €	108.925.448 €	155.634.590 €
	Επενδύσεις			
71	Αγορές	11.768.603 €	15.211.499 €	6.399.676 €
73	Έργα	42.013.717 €	43.119.954 €	14.862.013 €
74	Μελέτες	869.159 €	985.060 €	1.456.415 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0 €	0 €	0 €
652	Τοκοχρεολύσια Δανείων επενδύσεων	766.000 €	780.000 €	1.151.000 €
9111	Αποθεματικό	796.306 €	2.911.582 €	540.104 €
	Σύνολο Εξόδων και Πληρωμών	371.199.996 €	369.499.996 €	389.499.996 €

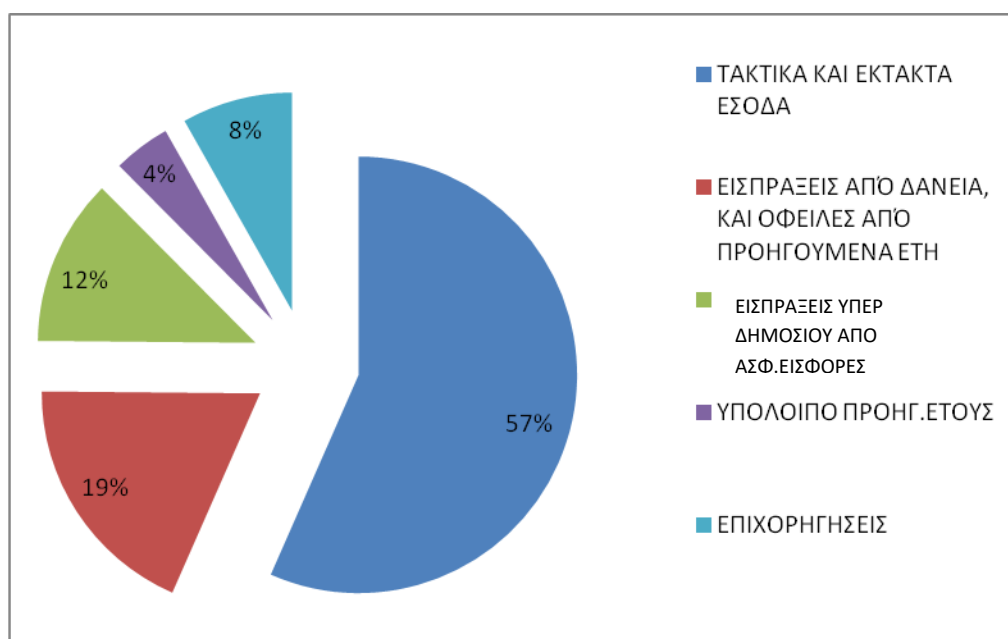
Πίνακας 4 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

ΕΣΟΔΑ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	57%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ	19%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΑΣΦ.ΕΙΣΦΟΡΕΣ	12%
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΟΥΣ	4%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	8%

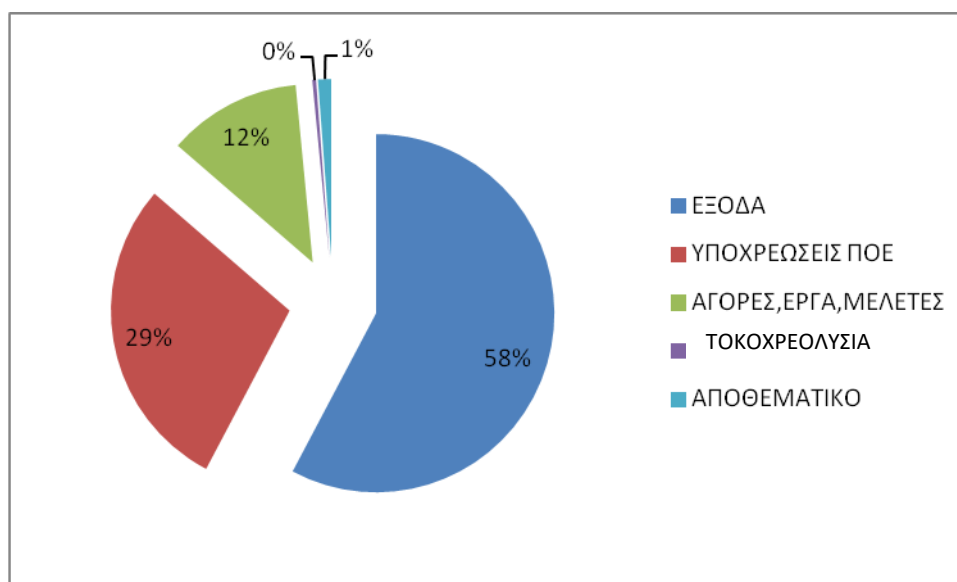

Εικόνα 5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων αποτελούν τακτικά και έκτακτα έσοδα.
- Το μικρότερο ποσοστό των εσόδων αποτελούν οι επιχορηγήσεις.

ΕΞΟΔΑ	58%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	29%
ΑΓΟΡΕΣ,ΕΡΓΑ,ΜΕΛΕΤΕΣ	12%
ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΑ	0%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1%

Εικόνα 6 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των εξόδων αποτελούν οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων, φόροι τέλη, τοκοχρεολύσια δανείων, αναλώσεις υλικών

Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης είναι δήμος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ο οποίος συστάθηκε το 2011 από τη συνένωση των

προϋπαρχόντων δήμων Αμπελοκήπων και Μενεμένης. Καταλαμβάνει το βορειοδυτικό άκρο του Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Έδρα του είναι οι Αμπελόκηποι και δήμαρχος ο Λάζαρος Κυρίζογλου.³⁹

Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης	
Δήμος	
	
Χώρα	 Ελλάδα
Έδρα	Αμπελόκηποι
Τοπικές έδρες	Αμπελόκηποι, Μενεμένη
Διοίκηση	
• Δήμαρχος	Λάζαρος Κυρίζογλου
Διοικητική διαίρεση	
• Αποκ. διοίκηση	Μακεδονίας - Θράκης
• Περιφέρεια	Κεντρικής Μακεδονίας
• Περιφ. ενότητα	Θεσσαλονίκης
Διαμέρισμα	Μακεδονία
Νομός	Θεσσαλονίκης

³⁹ <http://www.ampelokipi-menemeni.gr/>

Έκταση	9,8 km ²
Πληθυσμός	52.127 (απογραφή 2011)
Ιστότοπος	Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Πίνακας 5ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

Διοικητικές Δομές

Οι διοικητικές δομές του δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης είναι οι εξής:

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση οικονομικών υπηρεσιών
Τμήμα εσόδων και τοπικής οικονομικής ανάπτυξης
τμήμα εξόδων και προϋπολογισμού
Τμήμα Ταμείου
Δ/ση Κ.Προστασίας-Παιδείας-Αθλητισμού- Πολιτισμού
Τμήμα Υγείας- Πρόνοιας & Κοινωνικής Πολιτικής
Τμήμα Παιδείας - Αθλητισμού - Πολιτισμού
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Αντιδημαρχία Τεχνικών Υπηρεσιών
Τμήμα Μελετών & Πολεοδ. Εφαρμογών
Τμήμα Συντηρήσεων Έργων & Αποθήκης
Τμήμα Κίνησης- Συντήρησης
Τμήμα Καθαριότητας & Περιβάλλοντος
Τμήμα Πρασίνου
Ανακοινώσεις - Δελτία Τύπου
Έργα Τεχνικής Υπηρεσίας
Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πολιτών
Αυτοτελές Τμήμα Ανάπτυξης & ΤΠΕ
Ανταποκριτές ΟΓΑ
Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση

Πίνακας 6Διοικητικές Δομές

ΠΗΓΗ: <http://www.ampelokipi-menemeni.gr/>

Προϋπολογισμοί

		2011	2012	2013
Κωδ. αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	Προϋπολογισμός Σ	Προϋπολογισμός Σ	Προϋπολογισμός Σ
0	Τακτικά Έσοδα	19.680.821 €	16.497.762 €	14.925.784 €
1(πλην 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην	1.909.178 €	1.142.659 €	469.101 €

	επιχορηγήσεις για επενδύσεις)			
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	1.570.582 €	2.633.955 €	1.237.734 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβ/ντα έσοδα κατά τα παρ. έτη	1.373.991 €	0 €	0 €
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0 €	1.558.669 €	1.611.000 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	3.362.000 €	3.097.000 €	2.961.042 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγ. έτους	931.330 €	1.491.094 €	1.971.295 €
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	4.341.464 €	4.409.170 €	5.803.132 €
Σύνολο Πόρων	33.169.366 €	30.830.309 €	28.979.088 €	
Κωδ. αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
		ς	ς	ς
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.046.079 €	9.306.847 €	7.249.038 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	4.603.101 €	3.944.525 €	3.863.036 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	763.404 €	685.100 €	427.106 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	586.045 €	665.028 €	433.510 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	1.453.300 €	1.226.627 €	1.220.924 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	3.398.896 €	3.413.368 €	2.596.858 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	4.523.566 €	2.399.931 €	2.203.715 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0 €	0 €	0 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	3.402.000 €	3.202.000 €	4.263.000 €
	Επενδύσεις			
71	Αγορές	686.547 €	849.207 €	441.190 €
73	Έργα	2.365.880 €	3.588.241 €	3.426.459 €
74	Μελέτες	448.816 €	992.865 €	2.022.607 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	285.000 €	0 €	0 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	384.994 €	341.500 €	340.500 €
9111	Αποθεματικό	241.734 €	215.068 €	491.142 €
Σύνολο εξόδων και πληρωμών	33.189.362 €	30.830.307 €	28.979.085 €	

		2014	2015	2016
Κωδ. αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
		ός	ός	ός
0	Τακτικά Έσοδα	13.334.897 €	12.470.200 €	11.349.152 €
1(πλην 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	277.326 €	456.912 €	371.000 €
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	1.330.000 €	806.059 €	960.000 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβ/ντα έσοδα κατά τα παρ. έτη	0 €	0 €	0 €

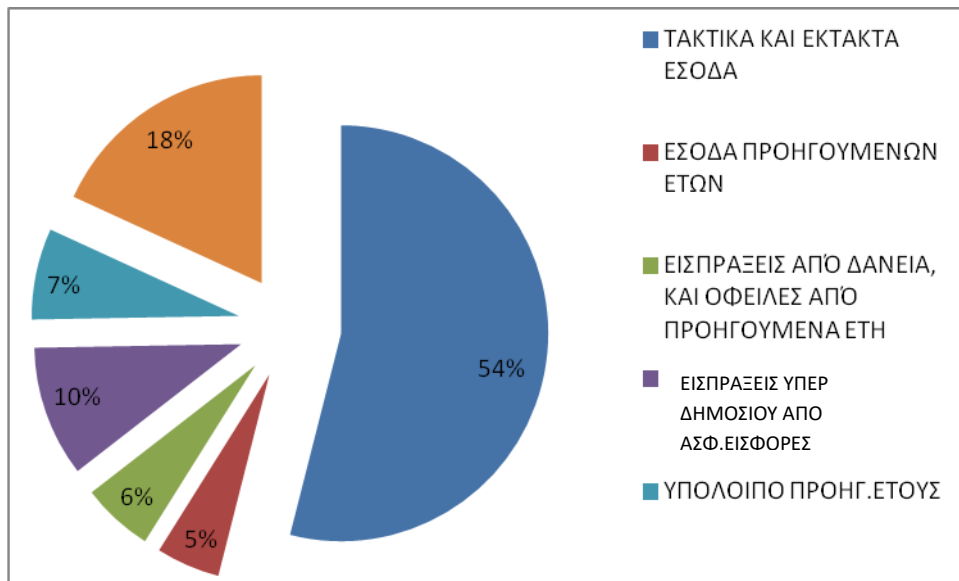
31	Εισπράξεις από Δάνεια	1.409.502 €	1.809.561 €	1.851.482 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	2.716.000 €	2.806.000 €	2.628.000 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγ. έτους	2.732.000 €	1.998.372 €	3.118.790 €
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	8.653.943 €	6.752.286 €	1.296.059 €
Σύνολο Πόρων		30.453.668 €	27.099.390 €	21.574.483 €
Κωδ. αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	5.995.620 €	5.810.565 €	5.536.000 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	2.495.252 €	2.476.771 €	2.475.156 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	427.593 €	486.017 €	520.840 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	423.010 €	417.750 €	367.050 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	1.255.420 €	1.042.695 €	1.033.000 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	2.275.540 €	2.751.718 €	2.814.528 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	1.866.200 €	1.267.000 €	2.361.946 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0 €	0 €	0 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	3.802.869 €	4.560.009 €	4.265.256 €
	Επενδύσεις			
71	Αγορές	258.500 €	178.417 €	301.300 €
73	Έργα	10.847.000 €	6.934.531 €	1.274.510 €
74	Μελέτες	107.014 €	127.414 €	140.653 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0 €	0 €	0 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	329.000 €	331.500 €	610.500 €
9111	Αποθεματικό	370.646 €	715.000 €	173.741 €
Σύνολο εξόδων και πληρωμών		30.453.664 €	27.099.387 €	21.874.480 €

Πίνακας 7 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ:ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	54%
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ	5%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ	6%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΑΣΦ.ΕΙΣΦΟΡΕΣ	10%
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΟΥΣ	7%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	18%

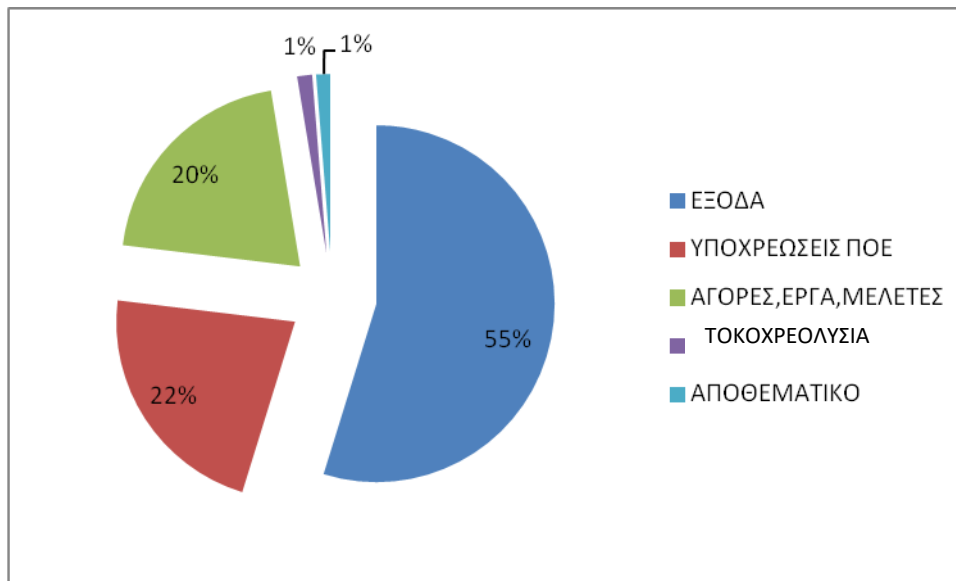
Πίνακας 8 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων αποτελούν τα τακτικά και έκτακτα έσοδα.
- Το μικρότερο ποσοστό εσόδων αποτελούν οι εισπράξεις από δάνεια

ΕΞΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ	55%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	22%
ΑΓΟΡΕΣ,ΕΡΓΑ,ΜΕΛΕΤΕΣ	20%
ΤΟΚΟΧΡΕΟΛΥΣΙΑ	1%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1%

Πίνακας 9 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων αποτελούν οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων, φόροι τέλη, τοκοχρεολύσια δανείων, αναλώσεις υλικών
- Ο δήμος κρατάει ένα πολύ μικρό αποθεματικό.

Δήμος Παύλου Μελά

Ο Δήμος Παύλου Μελά είναι Δήμος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Σταυρούπολης, Πολίχνης και Ευκαρπίας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 23.763 στρέμματα και ο πληθυσμός του 99.245 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Η σύγχρονη φυσιογνωμία του δήμου Παύλου Μελά είναι αποτέλεσμα μιας σταδιακής πολεοδομικής εξέλιξης, η οποία συνδέεται στενά με την οικιστική πορεία της βόρειας και δυτικής περιφέρειας του παλαιότερου αστικού πυρήνα της Θεσσαλονίκης. Από τα χρόνια του προσφυγικού εποικισμού - όπου εντοπίζεται και η πρώτη συστηματική εγκατάσταση στην περιοχή που

εξετάζουμε - και σε διαφορετικές χρονικές φάσεις η έλευση νέων πληθυσμών στην πόλη διεύρυνε συνεχώς την περιφέρειά της, δημιουργώντας αστικούς θύλακες κατοίκησης, που ανάλογα με τις συνθήκες και την εποχή ανάπτυξής τους απέκτησαν και τα ιδιαίτερα πολεοδομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά. Παρά τις συντονισμένες προσπάθειες των προηγούμενων δεκαετιών περιορισμού της αστικής διάχυσης, η πορεία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη ακόμη και σήμερα και χαρακτηρίζει την περιοχή του Δήμου, που περιλαμβάνει περιοχές με ιδιαίτερα πυκνό αστικό ιστό αλλά και περιοχές σε μεγαλύτερη απόσταση από το κέντρο της πόλης, νόμιμα ή αυθαίρετα ανεπτυγμένες, με λιγότερο αστικά χαρακτηριστικά. Η άμεση εγγύτητα του Δήμου με τους μεταφορικούς άξονες εισόδου - εξόδου στην πόλη, στο παρελθόν και σήμερα, έχει ως αποτέλεσμα τη μίξη - συχνά ασύμβατων- χρήσεων με την ύπαρξη βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων, αρκετές από τις οποίες έχουν σήμερα εγκαταλειφθεί ή υπολειτουργούν. Ο ευρύτερος περιαστικός χώρος του Δήμου - εκτός από τις μονάδες παραγωγής - περιλαμβάνει και άλλες δραστηριότητες μητροπολιτικής και περιφερειακής κλίμακας, όπως είναι τα δύο Νοσοκομεία, αλλά και χέρσες και αναδασωτέες εκτάσεις του περιαστικού ημιορεινού όγκου.

Ο Δήμος Παύλου Μελά, όπως και οι υπόλοιποι Δήμοι της χώρας είναι επιφορτισμένος με αρμοδιότητες στους εξής τομείς:

- Περιβάλλοντος
- Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων,
- Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης
- Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Τέλος, μεταξύ άλλων και όπως προβλέπεται και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο Δήμος ασκεί, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες. Δηλαδή αρμοδιότητες σε θέματα αστικής κατάστασης, σε θέματα που σχετίζονται με τη χορήγηση αδειών ίδρυσης υπεραγορών λιανικού εμπορίου, άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου, λειτουργίας εκθέσεων, ίδρυσης - λειτουργίας λαϊκών αγορών κ.α..⁴⁰

---

⁴⁰ <http://www.pavlosmelas.gr/>

Δήμος
Παύλου Μελά

Δήμος

Χώρα	 Ελλάδα
Έδρα	Σταυρούπολη
Διοίκηση	
• Δήμαρχος	Δημήτριος Δεμουρτζίδης (2014)
Διοικητική διαίρεση	
• Αποκ. διοίκηση	Μακεδονίας – Θράκης
• Περιφέρεια	Κεντρικής Μακεδονίας
• Περιφ. ενότητα	Θεσσαλονίκης
Διαμέρισμα	Μακεδονία
Νομός	Θεσσαλονίκης
Έκταση	23.763 km ²
Πληθυσμός	99.240 (απογραφή 2011)
Ιστότοπος	http://www.pavlosmelas.gr/

Υπηρεσίες του δήμου

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γενικός Γραμματέας
2. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου.
3. Νομική Υπηρεσία.
4. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
  - α) Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
  - β) Τμήμα Αστυνόμευσης

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Διεύθυνση Σχεδιασμού - Αστικής Ανάπτυξης - Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων

- α) Τμήμα Αστικής Ανάπτυξης και Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων
- β) Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- γ) Τμήμα Διοικητικής Βοήθειας, Διαφάνειας, Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

1. Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Πρασίνου
Μη αυτοτελές γραφείο Πολιτικής Προστασίας
  - α) Τμήμα Περιβάλλοντος, Ανακύκλωσης και Πρασίνου
  - β) Τμήμα Καθαριότητας
  - γ) Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων
2. Διεύθυνση Πολεοδομίας
Μη αυτοτελές γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης
  - α) Τμήμα Πολεοδομίας – Δόμησης
  - β) Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Διεύθυνση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων

Μη αυτοτελές γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης

- α) Τμήμα Υγείας, Κοινωνικών, Προνοιακών Θεμάτων
- β) Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης
- γ) Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

- α) Τμήμα Διοίκησης και Διοικητικής Μέριμνας
- β) Τμήμα Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού
- γ) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

α) Τμήμα Οικονομικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Πληροφόρησης

- β) Τμήμα Εξόδων - Προμηθειών
- γ) Τμήμα Εσόδων
- δ) Τμήμα Ταμείου

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Μη αυτοτελές γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης

- α) Τμήμα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού και Μελετών Έργων
- β) Τμήμα Σχολικής Στέγης
- γ) Τμήμα Καθημερινότητας, Άμεσης Επέμβασης

Διεύθυνση ΚΕΠ

α) Τμήμα ΚΕΠ Ευκαρπίας με i) Γραφείο Εσωτερικής Ανταπόκρισης και ii) Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών

β) Τμήμα ΚΕΠ Πολίχνης με i) Γραφείο Εσωτερικής Ανταπόκρισης, ii) Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών και iii) Παράρτημα ΚΕΠ Μετεώρων

γ) Τμήμα ΚΕΠ Σταυρούπολης με ι) Γραφείο Εσωτερικής Ανταπόκρισης, ιι) Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών και ιιι) Παράρτημα ΚΕΠ Νικόπολης

Προϋπολογισμοί

Κωδικοί Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2011 Προϋπολογισμός σε ευρώ	2012 Προϋπολογισμός σε ευρώ	2013 Προϋπολογισμός σε ευρώ
0	Τακτικά Έσοδα	29.293.623,16	27.012.419,48	32.566.842,93
1(πλην 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	12.605.067,37	1.267.000,00	5.478.193,21
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	3.081.415,60	2.697.518,84	2.964.996,54
31	Εισπράξεις από Δάνεια	1.440.000,00	2.137.546,65	2.137.546,65
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	5.777.017,53	4.826.162,54	5.098.700,00
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	7.279.978,75	4.675.000,00	5.615.000,00
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	3.354.948,26	4.500.000,00	7.900.000,00
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	17.103.291,56	5.947.544,50	6.038.720,67
	Σύνολο Πόρων :	79.935.342,23	53.063.192,01	67.800.000,00

Κωδικοί Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	18.271.613,72	13.144.849,91	12.500.232,42
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	5.225.515,46	4.713.736,50	5.413.572,96
63,64	Λοιπά γενικά έξοδα	1.169.405,32	956.371,20	1.101.413,82
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	732.089,75	643.636,68	627.521,18
66	Προμήθειες - Αναλώσεις υλικών	2.582.060,19	2.244.444,46	2.310.314,88
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους	7.411.220,84	5.125.769,73	13.684.753,17
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	9.987.066,80	9.976.541,68	6.044.733,73
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	7.263.474,54	4.622.000,00	4.379.718,62
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις			10.408.870,00

71	Αγορές	7.234.618,62	1.861.442,32	2.357.862,74
73	Έργα	16.048.377,68	6.916.537,67	7.138.129,09
74	Μελέτες	1.825.970,85	883.352,83	715.796,94
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0,00	0,00	0,00

652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	707.948,25	610.509,03	435.831,34
9111	Αποθεματικό	1.475.980,21	1.364.000,00	681.249,11
	Σύνολο εξόδων και πληρωμών :	61.663.728,51	39.918.342,10	67.800.000,00

Κωδικοί Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2014	2015
		Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
0	Τακτικά Έσοδα	20.345.968,62	21.683.867,58
1(πλην 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	441.000,00	821.800,00
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	2.103.000,00	1.710.000,00
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0,00	0,00
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	5.886.700,00	5.883.991,63
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	5.231.500,00	5.114.000,00
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	5.050.791,72	6.778.045,68
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	10.336.572,73	7.464.252,02
	Σύνολο Πόρων :	49.395.533,07	49.455.956,91

Κωδικοί Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός σε ευρώ	Προϋπολογισμός σε ευρώ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	10.894.268,31	11.181.565,44
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	4.815.734,33	4.457.889,45
63,64	Λοιπά γενικά έξοδα	936.995,22	418.941,14
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	427.499,96	393.006,00
66	Προμήθειες - Αναλώσεις υλικών	2.066.390,82	1.841.878,58
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους	3.300.459,18	4.022.405,67
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	2.761.325,30	3.854.739,28
83	Επιχορηγούμενες πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε.	0,00	0,00
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	10.820.314,00	10.630.601,67

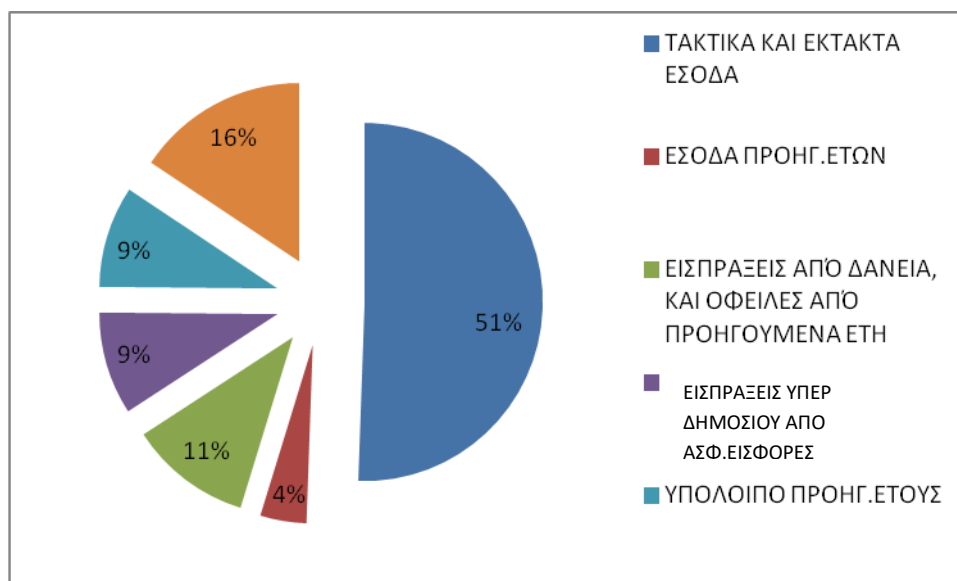
71	Αγορές	2.274.187,84	2.468.862,27
73	Έργα	9.833.755,87	9.311.440,28
74	Μελέτες	449.718,23	300.790,70
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0,00	0,00
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	227.500,00	212.500,00
9111	Αποθεματικό	587.384,01	361.336,43
	Σύνολο εξόδων και πληρωμών :	49.395.533,07	49.455.956,91

Πίνακας 11 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	51%
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΩΝ	4%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ	11%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥΑΠΟ ΑΣΦ.ΕΙΣΦΟΡΕΣ	9%
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΟΥΣ	9%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	16%

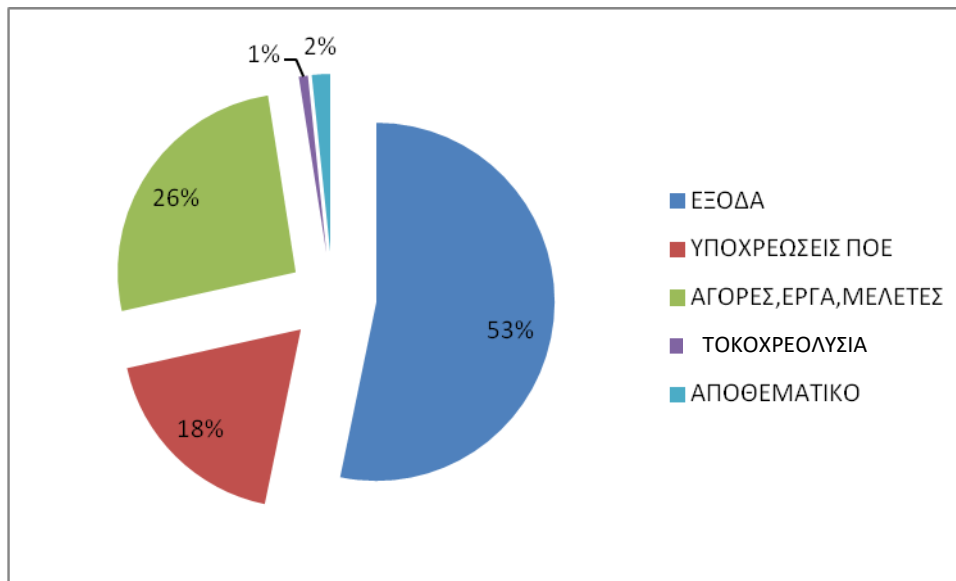
Πίνακας 12 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων αποτελούν τα τακτικά και έκτακτα έσοδα.
- Το μικρότερο ποσοστό εσόδων αποτελούν οι εισπράξεις από δημόσιους φορείς.

ΕΞΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ	53%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	18%
ΑΓΟΡΕΣ,ΕΡΓΑ,ΜΕΛΕΤΕΣ	26%
ΤΟΚΟΧΡΕΟΥΛΥΣΙΑ	1%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	2%

Πίνακας 13 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων αποτελούν οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων, φόροι τέλη, τοκοχρεολύσια δανείων, αναλώσεις υλικών
- Το μικρότερο ποσοστό αποτελούν τα τοκοχρεολύσια.

Δήμος Καλαμαριάς

Η Καλαμαριά είναι περιοχή και ομώνυμος Δήμος στο νοτιοανατολικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης με πληθυσμό 91.518 κατοίκους και έκταση 7.200 στρέμματα.⁴¹

Ιστορία

Η περιοχή κατοικήθηκε από τα προϊστορικά χρόνια ακόμα, όπως μαρτυρούν ευρήματα στο ακρωτήριο Καραμπουρνάκι. Η ονομασία Καλαμαριά πρωτοεμφανίστηκε το 1083 και αναφερόταν σε όλη την περιοχή νοτιοανατολικά της Θεσσαλονίκης και όχι μόνο στην περιοχή του σημερινού δήμου. Προέρχεται πιθανώς από το βυζαντινό τοπωνύμιο Καλή Μεριά. Η πραγματική γεωγραφική περιοχή της Καλαμαριάς εκτείνονταν από τα

⁴¹ <https://kalamaria.gr/>

σημερινά Νέα Μουδανιά έως τη Θέρμη, ενώ κατά την Τουρκοκρατία αποτελούσε "ναχιγιέ", ο οποίος περιελάμβανε χωριά όπως τα Βασιλικά, την Επανομή, τον Τρίλοφο αλλά και τα τότε μουσουλμανικά χωριά που φέρουν σήμερα τις ονομασίες Σήμαντρα, Πλαγιάρι (τότε Ουζούν Αλή), Μεσημέρι, Ραιδεστός μετά την εκεί εγκατάσταση Ελλήνων προσφύγων. Κατά την περίοδο του Βυζαντίου και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας η περιοχή ήταν σχεδόν ακατοίκητη.

Το 1920 έγιναν οι πρώτες εγκαταστάσεις πληθυσμών προσφύγων, από την Γεωργία. Ωστόσο ο μαζικός εποικισμός έγινε μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Συνολικά υπολογίζεται ότι μέχρι και 100.000 πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν συνολικά στη Θεσσαλονίκη, κυρίως στα προάστια που δημιουργήθηκαν. Στις περιοχές της Καλαμαριάς που βρέχονταν από τη θάλασσα εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες από τα παράλια κυρίως της Μικράς Ασίας, διότι αφενός θύμιζαν τους τόπους των πατρίδων τους και αφετέρου έδιναν τη δυνατότητα της αλιείας ως επαγγέλματος που ασκούσαν στη Μικρά Ασία πριν ξεριζωθούν. Έτσι οι πρόσφυγες δημιούργησαν συνοικισμούς που τους έδωσαν ονόματα από τις πατρίδες τους: Νέα Κρήνη (από την Κρήνη (ή Τσεσμέ) της Ερυθραίας Μικράς Ασίας), Κατιρλί (από το Κατιρλί Βιθυνίας της Μικράς Ασίας), Κουρί (από το Κουρί Μικράς Ασίας), Νέα Αρετσού (από την Αρετσού ή Ρύσιον, που βρισκόταν στην παράλια θέση της Βιθυνίας της Μικράς Ασίας), Δέρκων (από τους Δέρκους της Ανατολικής Θράκης κοντά στην Κωνσταντινούπολη), Χηλής (από τη Χηλή της Μικράς Ασίας κοντά στην Κωνσταντινούπολη). Εκτός από αυτούς εγκαταστάθηκαν και πρόσφυγες από τη Σμύρνη και τα παράλια της Μικράς Ασίας, την Καππαδοκία αλλά και την Ανατολική Θράκη. Οι Πόντιοι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στο κέντρο της Καλαμαριάς μακρύτερα από τη θάλασσα. Τα επόμενα χρόνια ο δήμος παρουσιάζει συνεχώς πληθυσμιακή αύξηση. Την 1η Ιανουαρίου 1943 η Καλαμαριά αποκτά διοικητική αυτονομία και γίνεται δήμος, καλύπτοντας έκταση 7.200 στρεμμάτων, ενώ το μήκος της ακτογραμμής ανέρχεται σε περίπου 6,5 χιλιόμετρα.

Στην Καλαμαριά έζησε τα τελευταία του χρόνια έως τον θάνατό του, το 1925, ο Θρακιώτης πρόσφυγας Μητροπολίτης Ηρακλείας Γρηγόριος Καλλίδης μαζί

με τους εκ Θράκης πρόσφυγες συμπατριώτες του, και για τον λόγο αυτό η κεντρική οδός της περιοχής φέρει το όνομά του.⁴²

Καλαμαριά	
Πόλη	
	
	
Χώρα	Ελλάδα
Περιφέρεια	Κεντρική Μακεδονία
Πληθυσμός	91 518 ^[1]
Τηλεφωνικός κωδικός	2314
Ιστοσελίδα	Επίσημη ιστοσελίδα

Πίνακας 14ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

⁴² <https://kalamaria.gr/>

Διοίκηση Δήμου

Δημαρχείο Καλαμαριάς
Αυτοτελή Γραφεία - Τμήματα
Γραφείο Γενικού Διευθυντή
Αντιδημαρχία Οικονομικών, Διοίκησης, Προγραμματισμού & Εξυπηρέτησης πολιτών
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών
Αντιδημαρχία Τεχνικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Υπηρεσία Δόμησης
Αντιδημαρχία Πολιτικής Προστασίας, Ευταξίας της πόλης και Καθημερινότητας του πολίτη
Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας, έργων συντήρησης & σημάτων
Αντιδημαρχία Καθαριότητας, Ανακύκλωσης και Πρασίνου
Διεύθυνση Καθαριότητας - Ανακύκλωσης
Διεύθυνση Πρασίνου
Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής, Αλληλεγγύης, Δημόσιας Υγείας και Ισότητας των Δύο Φύλλων
Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας, Αλληλεγγύης & Δημόσιας Υγείας

Πίνακας 15 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: <https://kalamaria.gr/>

Το τμήμα με το οποίο ήρθαμε σε επαφή είναι:

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Γραφείο Γραμματείας
Τμήμα Οικονομικών
Τμήμα Ειδικής Ταμειακής Υπηρεσίας
Τμήμα Προμηθειών
Τμήμα Δημοτικού Κοιμητηρίου

Γραφείο προϋπολογισμού και Δαπανών

Αρμοδιότητες

- Καταρτίζει τον Προϋπολογισμό Εσόδων και Εξόδων του Δήμου. Συνεργάζεται με όλες τις υπηρεσίες του Δήμου προκειμένου να γίνει δέκτης των απαραίτητων στοιχείων (λειτουργικά και διοικητικά έξοδα, κόστη έργων, κόστη συντηρήσεων, εκτέλεση προγραμμάτων, πηγές

εσόδων προγραμματισμός προσλήψεων κ.λπ.) για την ορθή κατάρτιση του Προϋπολογισμού.

- Παρακολουθεί την κατάρτιση του προϋπολογισμού και συντάσσει τις προβλεπόμενες, από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, εκθέσεις εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού.
- Μεριμνά για την έγκαιρη και έγκυρη κατάρτιση και υποβολή στα αρμόδια όργανα των περιοδικών οικονομικών – απολογιστικών στοιχείων όποτε αυτό απαιτείται.
- Προτείνει στα αρμόδια όργανα διορθωτικές ενέργειες στην περίπτωση που διαπιστώνονται σημαντικές αποκλίσεις ανάμεσα στα προϋπολογισθέντα στοιχεία (έσοδα και έξοδα) και στην τρέχουσα ροή εκτέλεσης του προϋπολογισμού (μειωμένα ή αυξημένα έσοδα και έξοδα σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα).
- Φροντίζει για την ορθή τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων και την ορθή καταγραφή των δεδομένων σ' αυτό όπως η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία ορίζει.
- Ελέγχει τη νομιμότητα των δαπανών και βεβαιώνει για την ύπαρξη των αναγκαίων πιστώσεων στους Κ.Α. του Προϋπολογισμού του Δήμου πριν τη σχετική λήψη απόφασης από τα όργανα διατάκτες του Δήμου.
- Εκκαθαρίζει τις δαπάνες και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών και της νομιμότητας της κάθε δαπάνης.
- Σε συνεργασία με την Ειδική Ταμιακή Υπηρεσία μεριμνά για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφύονται από την κάλυψη των ταμειακών αναγκών του Δήμου και προτείνει σχετικά μέτρα όπως για την κάλυψη τους με δανεισμό. Συνεργάζεται με τις τράπεζες και μεριμνά για την αξιοποίηση των διαθεσίμων του Δήμου.
- Συντάσσει τις μισθολογικές καταστάσεις του πάσης φύσεως προσωπικού του Δήμου φροντίζει για την ασφάλισή του και εκδίδει βεβαιώσεις καταβληθεισών αμοιβών.⁴³

---

⁴³ <https://kalamaria.gr/>

Προϋπολογισμοί

Κωδ. Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2011	2012	2013
		Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
0	Τακτικά έσοδα	36.439.381,13 €	32.449.658,66 €	26.111.892,95 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα έσοδα(πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	2.064.000,00 €	838.256,86 €	812.518,80 €
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	1.921.000,00 €	1.732.000,00 €	541.000,00 €
31	Εισπράξεις από Δάνεια	4.028.576,99 €	0,00 €	0,00 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	8.880.644,18 €	584.418,00 €	8.369.976,52 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	9.362.000,00 €	10.412.000,00 €	9.037.000,00 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	9.507.124,35 €	8.650.617,76 €	9.972.158,82 €
13	Χορηγήσεις για επενδύσεις	17.585.454,08 €	13.296.779,79 €	5.639.439,44 €
Σύνολο Πόρων :		89.788.180,73 €	67.963.731,07 €	60.483.986,53 €

Κωδ. Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	2011	2012	2013
		Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	20.359.409,00 €	18.119.675,00 €	16.049.990,35 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	5.090.330,00 €	4.422.864,24 €	4.133.961,48 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	1.281.351,62 €	2.025.569,51 €	1.271.847,90 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	35.100,00 €	35.100,00 €	42.100,00 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	2.725.800,00 €	2.554.850,00 €	2.138.777,44 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	10.767.013,55 €	6.208.375,85 €	5.934.002,72 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	764.000,00 €	1.122.000,00 €	1.200.000,00 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0,00 €	0,00 €	0,00 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	12.007.379,41 €	10.262.000,00 €	16.703.275,43 €
Επενδύσεις				
71	Αγορές	11.848.590,86 €	5.327.210,39 €	3.697.864,16 €
73	Έργα	22.462.842,36 €	15.974.528,50 €	7.664.978,88 €
74	Μελέτες	1.365.360,05 €	1.250.678,47 €	979.589,08 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	81.003,88 €	0,00 €	0,00 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	600.000,00 €	585.392,06 €	583.392,04 €
9111	Αποθεματικό	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Σύνολο εξόδων και πληρωμών		89.388.180,73 €	67.888.244,02 €	60.399.779,48 €

Κωδ. Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2014	2015	2016
		Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
0	Τακτικά έσοδα	24.170.446,65 €	21.671.236,00 €	22.248.890,00 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα έσοδα(πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	239.620,00 €	257.400,00 €	397.090,00 €
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	431.500,00 €	2.550.500,00 €	2.151.840,00 €
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0,00 €	0,00 €	0,00 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	8.679.026,91 €	7.557.566,00 €	6.006.470,00 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	7.640.000,00 €	5.674.600,00 €	5.436.500,00 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	11.000.000,00 €	13.000.000,00 €	16.200.000,00 €
13	Χορηγήσεις για επενδύσεις	5.752.601,50 €	3.739.537,00 €	859.210,00 €
Σύνολο Πόρων :		57.913.195,06 €	54.450.839,00 €	53.300.000,00 €

Κωδ.	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
------	--------------------	----------------	----------------	----------------

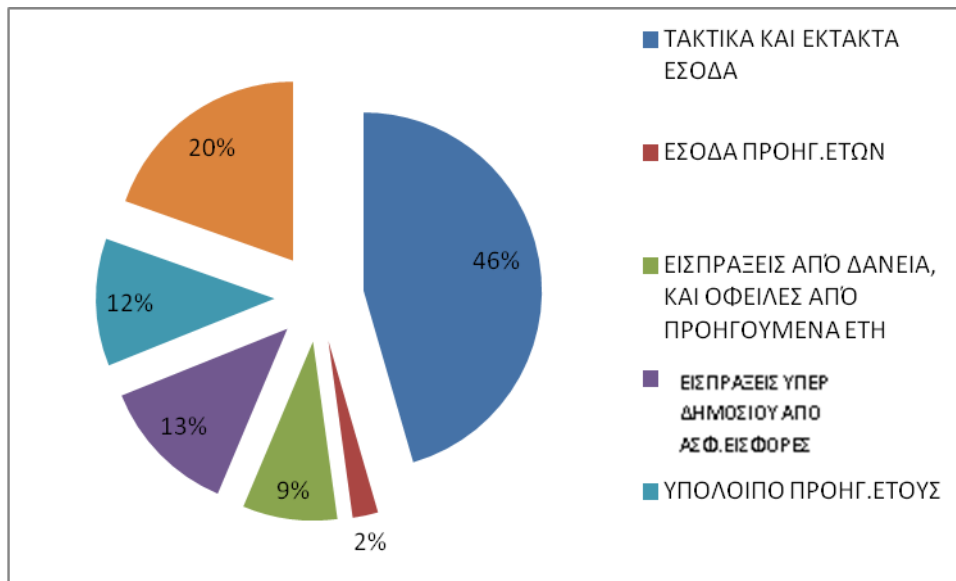
Αριθμοί		Σ	Σ	Σ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	14.125.674,39 €	11.143.778,00 €	12.504.670,00 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	3.958.088,35 €	4.798.284,00 €	5.266.702,00 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	760.746,48 €	865.628,00 €	1.355.509,00 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	53.100,00 €	0,00 €	0,00 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	2.681.600,00 €	2.710.766,00 €	2.351.500,00 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	5.124.659,57 €	5.589.284,00 €	4.515.920,00 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	1.050.000,00 €	1.300.000,00 €	1.800.000,00 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0,00 €	0,00 €	0,00 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	15.748.356,98 €	12.934.554,00 €	11.193.516,00 €
	Επενδύσεις			
71	Αγορές	3.240.204,78 €	4.375.838,00 €	5.600.409,80 €
73	Έργα	10.297.417,59 €	9.015.133,00 €	7.390.336,74 €
74	Μελέτες	284.084,36 €	239.974,00 €	555.000,00 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0,00 €	0,00 €	0,00 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	554.992,06 €	477.600,00 €	393.043,00 €
9111	Αποθεματικό	0,00 €	1.000.000,00 €	373.393,46 €
	Σύνολο εξόδων και πληρωμών	57.878.924,56 €	54.450.839,00 €	53.300.000,00 €

Πίνακας 16 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	46%
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΩΝ	2%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ	9%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥΑΠΟ ΑΣΦ.ΕΙΣΦΟΡΕΣ	13%
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΟΥΣ	12%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	20%

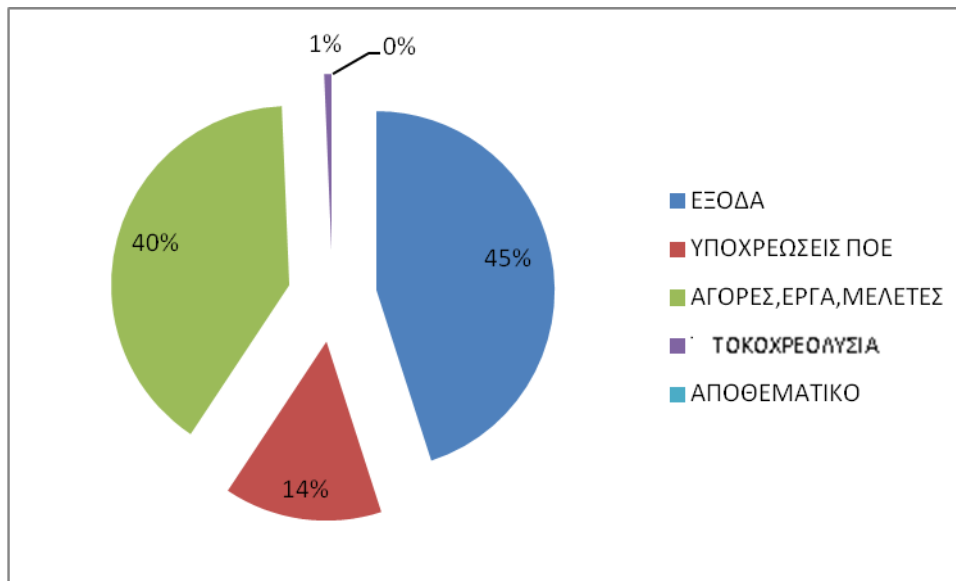
Πίνακας 17 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων αποτελούν τα τακτικά και έκτακτα έσοδα.
- Το μικρότερο ποσοστό εσόδων αποτελούν οι εισπράξεις από δάνεια.

ΕΞΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ	45%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	14%
ΑΓΟΡΕΣ,ΕΡΓΑ,ΜΕΛΕΤΕΣ	40%
ΤΟΚΟΧΡΕΟΛΥΣΙΑ	1%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0%

Πίνακας 18 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΣΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων αποτελούν οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων, φόροι τέλη, τοκοχρεολύσια δανείων, αναλώσεις υλικών
- Τα τοκοχρεολύσια είναι μηδενικά.

Δήμος Ωραιοκάστρου

Ο Δήμος Ωραιοκάστρου είναι δήμος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ωραιοκάστρου, Μυγδονίας και Καλλιθέας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 217,78 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 38.317 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011 (25.183 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001). Έδρα του είναι το Ωραιόκαστρο που βρίσκεται 11 χλμ. βόρεια της Θεσσαλονίκης.⁴⁴

Ιστορία

⁴⁴ <http://www.oraiokastro.gr/>

Το Παλαιόκαστρο αποτελεί τον παλαιότερο οικισμό, που βρίσκεται νότια του Ωραιοκάστρου. Ο Ναός Αγίου Αθανασίου Παλαιοκάστρου ανάγεται πριν το 1864 καθώς επιγραφή διασώζει το γεγονός της ανακαίνισης του ναού μετά από πυρκαγιά το έτος 1864. Στην τοιχοποιία του αποκαλύφθηκαν μαρμάρινες επιγραφές ελληνιστικών χρόνων, τμήματα κιονόκρανων και μαρμάρων από αρχαία κτίσματα.

Σύμφωνα με μια εκδοχή, που υποστηρίζεται από παλιούς κατοίκους, το όνομα Ωραιόκαστρο προέκυψε μετά από πρόταση ποντίων προσφύγων εις ανάμνηση ιστορικού κάστρου που βρίσκεται στο Χατς της Άρδασσας του Πόντου. Η περιοχή του Ωραιοκάστρου επιλέχθηκε από την επιτροπή αποκατάστασης προσφύγων, το 1922, για να εγκατασταθούν πρόσφυγες από τον Πόντο και τον Καύκασο. Οι πρώτες προσφυγικές οικογένειες που εγκαταστάθηκαν ήταν λιγότερες από 200. Συνολικά παραχωρήθηκαν 22.000 στρέμματα που εκτεινόταν, ξεκινώντας από νότια, από τα όρια του σημερινού Παλαιόκαστρου. Το επιλεγμένο τοπίο, επί τουρκοκρατίας, είχε χρήση βοσκότοπου, χωρίς οικιστικές εγκαταστάσεις πέρα από κτηνοτροφικές μονάδες. Οι κτηνοτρόφοι χρησιμοποιούσαν την έκταση κατόπιν άδειας από τούρκους γαιοκτήμονες. Λόγω της διαμόρφωσης του εδάφους με πολλές χαράδρες, η περιοχή παρουσίαζε τοπικά στάσιμα νερά που φιλοξενούσαν πλήθος κουνουπιών, τα οποία αποτέλεσαν πληγή ελονοσίας για τους πρώτους κατοίκους. Η Γαλήνη είναι αυτόνομος μεταγενέστερος οικισμός που βρίσκεται νότια-ανατολικά του Ωραιοκάστρου.⁴⁵

Δήμος Ωραιοκάστρου
Δήμος

---

⁴⁵ <http://www.oraiokastro.gr/>

Χώρα	 Ελλάδα
Έδρα	Ωραιόκαστρο
Διοίκηση	
• Δήμαρχος	Αστέριος Γαβότσης (2014)
Διοικητική διαίρεση	
• Αποκ. διοίκηση	Μακεδονίας – Θράκης
• Περιφέρεια	Κεντρικής Μακεδονίας
• Περιφ. ενότητα	Θεσσαλονίκης
Διαμέρισμα	Μακεδονία
Νομός	Θεσσαλονίκης
Έκταση	217,78 km ²
Πληθυσμός	38.317 (απογραφή 2011)

Πίνακας 19 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: www.el.wikipedia.gr

Υπηρεσίες Δήμου

Υπηρεσίες Δήμου	
Οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας	
Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στον Δήμαρχο	Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Γενικός Γραμματέας	Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου	Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
Γραφείο Ειδικών Συμβούλων	Γραφείο Παιδείας, Δια βίου Μάθησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών

και Δημόσιων Σχέσεων	Υπηρεσιών
Νομική Υπηρεσία	Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας	Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης , Ληξιαρχείου και Αλλοδαπών
Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Υπηρεσίας	Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Μέριμνας
Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών
Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Τμήμα Εσόδων, Περιουσίας και Ταμείου
Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης	Τμήμα ΚΕΠ
Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Πολεοδομίας
Γραφείο Απασχόλησης και Τουριστικής Ανάπτυξης	Άδεια Κατασκευής Μνημείων
Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων	Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών
Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής	Τμήμα Πολεοδομίας
Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πολιτικής Προστασίας και Ποιότητα Ζωής	Τμήμα Τεχνικών Έργων
Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου	Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες
Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης	Δημοτική Ενότητα Μυγδονίας
Τμήμα Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας	Δημοτική Ενότητα Καλλιθέας
	Δημοτική Βιβλιοθήκη

Πίνακας 20ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ

ΠΗΓΗ: <http://www.oraiokastro.gr/>

Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου και Προμηθειών

Αρμοδιότητες σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής πληροφόρησης. Μεριμνά για την τήρηση του συστήματος κατάρτισης των Προϋπολογισμών του Δήμου. Συνεργάζεται με τις επιμέρους δημοτικές υπηρεσίες για την παροχή οικονομικών στοιχείων, κατευθύνσεων και προτύπων που θα επιτρέπουν την κατάρτιση από τις υπηρεσίες των προϋπολογισμών τους σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα προγράμματά τους. Συγκεντρώνει τους επιμέρους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών και διαμορφώνει και εισηγείται τους συνολικούς Προϋπολογισμούς του Δήμου προς έγκριση από τα αρμόδια όργανα. Παρακολουθεί την εκτέλεση των Προϋπολογισμών, επισημαίνει τις αποκλίσεις μεταξύ απολογιστικών και προϋπολογιστικών μεγεθών, μεριμνά για την ερμηνεία των αποκλίσεων και εισηγείται τις αναγκαίες διορθωτικές

ενέργειες. Συνεργάζεται με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου για την τήρηση των διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση και την αναθεώρηση των προϋπολογισμών κάθε υπηρεσίας. Μεριμνά για την σύνταξη και υποβολή στα αρμόδια όργανα τα περιοδικά οικονομικά απολογιστικά στοιχεία, σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος. Παρακολουθεί την κατάρτιση και την εξέλιξη των ταμειακών προγραμμάτων του Δήμου. Διερευνά τις ταμειακές ανάγκες και εισηγείται τις κατάλληλες μεθόδους για την αντιμετώπιση των ταμειακών αναγκών του Δήμου (π.χ. δανεισμός). Μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων που σχετίζονται με την κάλυψη των ταμειακών αναγκών του Δήμου. Συνεργάζεται με τις τράπεζες και μεριμνά για την αξιοποίηση των διαθεσίμων του Δήμου.

Αρμοδιότητες σε θέματα λογιστηρίου και αποθηκών Τηρεί το σύστημα λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου (Γενική και αναλυτική λογιστική). Τηρεί τις σχετικές λογιστικές διαδικασίες καθώς και τα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από την νομοθεσία. Τηρεί τα αρχεία των κάθε είδους παραστατικών που απαιτούνται για την ενημέρωση του συστήματος λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου. Παρακολουθεί και μεριμνά για την εκπλήρωση όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του Δήμου. Παρακολουθεί και ελέγχει τη λογιστική συμφωνία των δοσοληπτικών λογαριασμών με τράπεζες, προμηθευτές, πιστωτές και άλλους συναλλασσομένους με τον Δήμο, καθώς και των δοσοληπτικών λογαριασμών με τα νομικά πρόσωπα και τα ιδρύματα του Δήμου. Εκδίδει τις λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις που συνδέονται με το τηρούμενο λογιστικό σχέδιο (π.χ. ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσης) και ενημερώνει σχετικά τα αρμόδια όργανα του Δήμου με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες. Παρέχει κάθε είδους πληροφόρηση προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου και τις υπόλοιπες δημοτικές υπηρεσίες για την εξέλιξη των λογιστικών μεγεθών του Δήμου. Μεριμνά για την παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/Ελεγκτικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε. Τηρεί ειδικά συστήματα λογιστικής και οικονομικής διαχείρισης Προγραμμάτων και Έργων στα οποία συμμετέχει ο Δήμος και που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή/και από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς πόρους. Τηρεί αρχείο Παραστατικών

Διαχείρισης των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους ειδικούς κανονισμούς των φορέων από τους προέρχεται η σχετική χρηματοδότηση. Μεριμνά για την ετοιμασία των περιοδικών οικονομικών αναφορών που σχετίζονται με την πρόοδο των προηγούμενων προγραμμάτων και έργων. Τηρεί το αρχείο συμβάσεων για υπηρεσίες, έργα και προμήθειες που αναθέτει ο Δήμος. Παραλαμβάνει και ελέγχει τα κάθε φύσης παραστατικά που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους και ελέγχει την ύπαρξη των προϋποθέσεων για τη διενέργεια πληρωμών του Δήμου με βάση τις διατάξεις των αντιστοιχών συμβάσεων. Ελέγχει την πρόβλεψη των οφειλών στους αντίστοιχους κωδικούς του προϋπολογισμού του Δήμου και ελέγχει την επάρκειας των αντίστοιχων πιστώσεων.

Εκδίδει τα εντάλματα πληρωμής των οφειλών του Δήμου και τα αποστέλλει στο Ταμείο για πληρωμή. Μεριμνά για την παραλαβή από τους αντίστοιχους προμηθευτές των κάθε είδους υλικών παγίων(μηχανήματα - εξοπλισμός) ή αναλωσίμων που απαιτεί η λειτουργία του Δήμου. Μεριμνά για την ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων των αποθηκών (κατά ποσότητα και αξία)με τα εισαγόμενα και εξαγόμενα είδη, και την τήρηση των διαδικασιών χορήγησης των ειδών που τηρούνται στα αποθέματα των αποθηκών του Δήμου. Παρακολουθεί τα αποθέματα των αποθηκών και διατυπώνει εισηγήσεις για την ανάγκη ανανέωσής τους. Συνεργάζεται σχετικά με τις δημοτικές υπηρεσίες που κάνουν χρήση των υλικών των αποθηκών. Τηρεί το αρχείο των παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (μηχανήματα, οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός κλπ.) και παρακολουθεί την κατανομή των παγίων αυτών στις υπηρεσίες του Δήμου. Τηρεί τις διαδικασίες χαρακτηρισμού υλικών ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης τους. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών των περιοδικών απογραφών των κάθε είδους υλικών και εξοπλισμού του Δήμου. Συγκεντρώνει τα στοιχεία μεταβολών και των αντιστοιχών καταβληθέντων παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση προσωπικό του Δήμου, που έχουν επίδραση στην διαμόρφωση των αμοιβών του και μεριμνά για την έκδοση των μισθολογικών καταστάσεων και την πληρωμή των αμοιβών. Μεριμνά για τη έκδοση βεβαιώσεων καταβληθεισών αμοιβών προς το

προσωπικό του Δήμου και για τον υπολογισμό και την απόδοση προς τα ασφαλιστικά ταμεία των αντιστοιχών ασφαλιστικών εισφορών και τήρηση όλων των σχετικών διαδικασιών με τα ασφαλιστικά ταμεία. Μεριμνά για την καταβολή των πάσης φύσεως αποδοχών και αμοιβών των αιρετών του Δήμου (Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι κ.λπ.).

Αρμοδιότητες σε θέματα προμηθειών υλικών/εξοπλισμού/υπηρεσιών
Σχεδιάζει και εισηγείται τις εσωτερικές διαδικασίες για την κατάρτιση του προγράμματος απαιτούμενων προμηθειών και υπηρεσιών (εκτός του πεδίου του Ν. 3316/2005) του Δήμου, συγκεντρώνει τις αιτήσεις των δημοτικών υπηρεσιών, εξετάζει την σκοπιμότητα αυτών και διαμορφώνει περιοδικά προγράμματα για την προμήθεια κάθε είδους υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών και εισηγείται αυτά για έγκριση στα αρμόδια όργανα του Δήμου (υλικά για την εκτέλεση τεχνικών έργων, ανταλλακτικά, λιπαντικά, καύσιμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανήματα, εργαλεία, έπιπλα, είδη γραφείου, μισθώσεις μεταφορικών μέσων, ασφαλίσεις κ.λπ.). Διενεργεί έρευνες αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών ή των υπηρεσιών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας ή υπηρεσίας. Διενεργεί τις διαδικασίες για την ανάθεση των προμηθειών και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, ήτοι μεριμνά για την κατάρτιση προδιαγραφών σε συνεργασία με τα αρμόδια κάθε φορά τμήματα του Δήμου, καταρτίζει το σχέδιο της διακήρυξης, των συμβάσεων και όλων των αποφάσεων και εισηγείται τη συγκρότηση όλων των επιτροπών που απαιτούνται (διενέργειας διαγωνισμών, αξιολόγησης των προσφορών και παραλαβής των ειδών) στο κάθε φορά αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο του Δήμου, παρακολουθεί τη λειτουργία τους και γενικά μεριμνά για όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση κάθε προμήθειας ή υπηρεσίας μέχρι και την οριστική παραλαβή της, σύμφωνα πάντοτε με τις ισχύουσες διατάξεις. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών/εξοπλισμού ως ακρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τηρεί τις διαδικασίες καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών. Τηρεί τα πληροφοριακά αρχεία και έγγραφα των συμβάσεων προμηθειών και

υπηρεσιών (αρχείο προμηθευμένων ειδών, αρχείο προμηθευτών, αρχείο φακέλων προμηθειών).⁴⁶

Προϋπολογισμοί

		2011	2012	2013	2014
Κωδ. Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
0	Τακτικά έσοδα	19.948.280,61 €	14.138.077,03 €	11.856.832,66 €	10.357.446,45 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα έσοδα(πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	2.345.012,00 €	1.498.269,00 €	3.691.215,00 €	118.383,00 €
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	1.341.912,38 €	3.004.804,06 €	1.470.083,71 €	796.402,00 €
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0,00 €	680.000,00 €	0,00 €	0,00 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	1.476.870,76 €	2.888.275,75 €	3.023.468,16 €	2.663.828,13 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	2.071.500,00 €	2.126.001,00 €	1.890.325,00 €	2.041.655,00 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	3.688.968,12 €	3.563.388,36 €	3.642.607,65 €	4.335.598,62 €
13	Χορηγήσεις για επενδύσεις	4.818.190,70 €	945.357,29 €	878.374,43 €	274.119,80 €
Σύνολο Πόρων :	35.690.734,57 €	28.844.172,49 €	26.452.906,61 €	20.587.433,00 €	

Κωδ. Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	5.793.510,20 €	4.760.562,93 €	4.374.744,58 €	3.880.638,00 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	3.078.044,36 €	2.777.377,23 €	3.402.627,56 €	2.357.021,19 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	438.642,70 €	416.505,00 €	220.176,00 €	208.355,00 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	2.500,00 €	8.500,00 €	11.000,00 €	0,00 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	958.123,79 €	1.037.719,41 €	1.139.694,19 €	1.147.234,70 €

⁴⁶ <http://www.oraiokastro.gr/31>

67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	2.906.944,94 €	2.707.795,40 €	1.175.800,00 €	2.572.331,36 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	7.142.372,76 €	5.249.000,00 €	5.781.456,67 €	793.000,00 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	2.043.500,00 €	2.101.001,00 €	4.512.242,30 €	4.271.654,54 €
71	Επενδύσεις				
73	Αγορές	132.640,30 €	472.500,00 €	276.313,20 €	223.704,00 €
74	Έργα	8.116.351,28 €	3.731.126,00 €	2.429.964,71 €	2.349.646,48 €
75	Μελέτες	3.017.749,90 €	2.313.855,37 €	1.817.832,71 €	1.714.334,73 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0,00 €	1.050.000,00 €	0,00 €	0,00 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	1.355.488,73 €	1.518.230,15 €	996.070,00 €	869.520,00 €
9111	Αποθεματικό	514.865,61 €	700.000,00 €	314.984,69 €	200.000,00 €
Σύνολο εξόδων και πληρωμών	35.500.734,57 €	28.844.172,49 €	26.452.906,61 €	20.587.440,00 €	

Κωδ. Αριθμοί	Έσοδα και Εισπράξεις	2015 Προϋπολογισμός	2016 Προϋπολογισμός	2017 Προϋπολογισμός	2018 Προϋπολογισμός
0	Τακτικά έσοδα	10.285.425,00 €	9.939.274,50 €	10.716.752,69 €	10.260.989,05 €
1 (πλην 13)	Έκτακτα έσοδα(πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	233.080,00 €	282.260,92 €	3.362.200,00 €	3.469.123,02 €
2	Έσοδα παρελθόντων ετών	1.055.921,42 €	2.072.166,12 €	1.389.439,40 €	1.779.349,63 €
31	Εισπράξεις από Δάνεια	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα απο βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	2.973.764,66 €	2.284.986,15 €	2.447.701,02 €	2.490.391,71 €
4	Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου, Ασφ. Φορέων και Τρίτων	1.966.625,92 €	1.971.755,00 €	1.960.950,00 €	2.188.950,00 €
5	Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενου έτους	5.016.208,09 €	5.824.297,89 €	5.412.439,95 €	6.431.023,66 €
13	Χορηγήσεις για επενδύσεις	7.175.974,91 €	7.236.618,00 €	680.143,91 €	8.226.851,35 €
Σύνολο Πόρων :	28.707.000,00 €	29.611.358,58 €	25.969.626,97 €	34.846.678,42 €	

Κωδ. Αριθμοί	Έξοδα και Πληρωμές	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός
--------------	--------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

		μός	μός	μός	μός
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	4.081.596,00 €	4.649.942,00 €	4.950.150,00 €	4.765.891,92 €
61,62	Αμοιβές και παροχές τρίτων	2.541.116,61 €	3.593.940,05 €	3.228.353,94 €	3.935.886,57 €
63,64	Φόροι - τέλη, λοιπά γενικά έξοδα	323.271,00 €	453.777,60 €	698.792,00 €	740.460,00 €
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	6.000,00 €	4.500,00 €	4.500,00 €	4.000,00 €
66	Προμήθειες-Αναλώσεις υλικών	1.037.700,00 €	808.018,26 €	682.475,60 €	983.254,68 €
67,68	Μεταβιβάσεις σε τρίτους, λοιπά έξοδα	1.800.297,00 €	1.818.117,00 €	2.769.446,56 €	2.461.968,77 €
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	1.122.487,82 €	964.860,88 €	863.918,00 €	944.500,00 €
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	4.597.108,18 €	3.646.718,82 €	4.252.273,41 €	4.502.507,47 €
71	Επενδύσεις				
	Αγορές	133.700,00 €	354.437,24 €	635.996,00 €	722.029,00 €
73	Έργα	10.369.865,77 €	10.001.601,55 €	4.687.307,05 €	12.525.877,72 €
74	Μελέτες	1.310.267,62 €	1.783.883,17 €	2.076.582,69 €	2.327.710,69 €
75	Συμμετοχή σε επιχειρήσεις	0,00 €	203.200,00 €	100.000,00 €	2.000,00 €
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	1.044.520,00 €	970.920,00 €	774.720,00 €	690.146,57 €
9111	Αποθεματικό	339.070,00 €	357.442,01 €	245.111,72 €	240.445,03 €
Σύνολο εξόδων και πληρωμών	28.707.000,00 €	29.611.358,58 €	25.969.626,97 €	34.846.678,42 €	

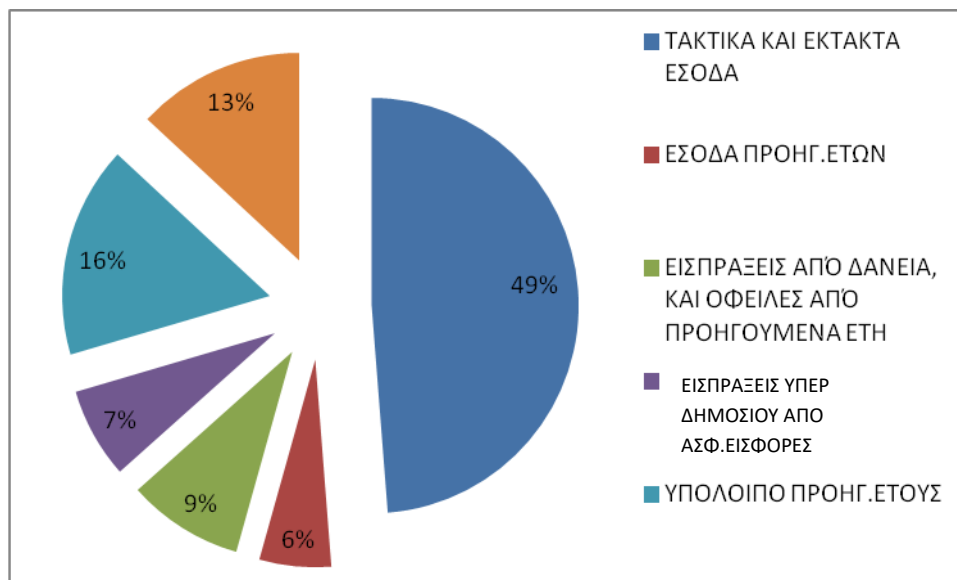
Πίνακας 21 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΠΗΓΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	49%
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΩΝ	6%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ	9%

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΥΠΕΡ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΑΣΦ.ΕΙΣΦΟΡΕΣ	7%
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓ.ΕΤΟΥΣ	16%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	13%

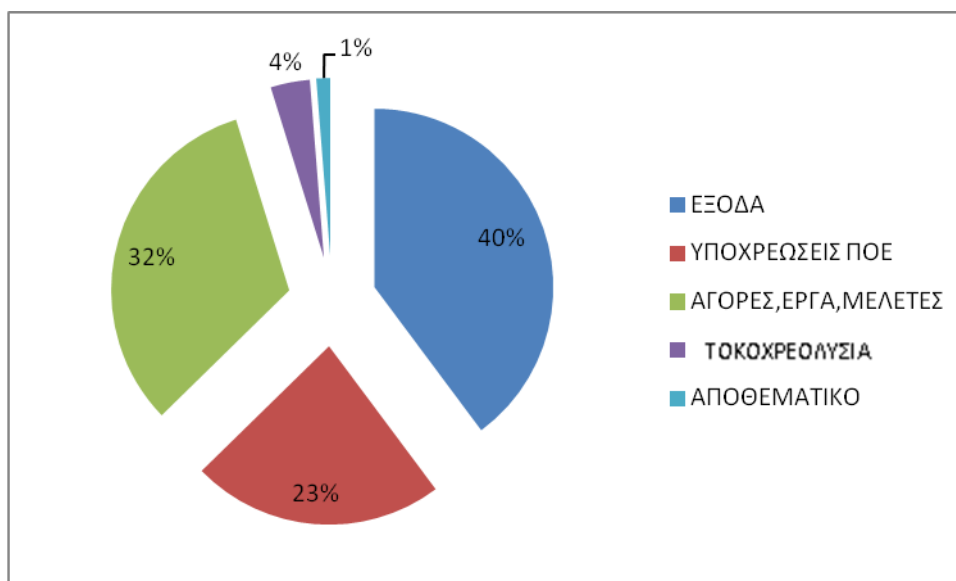
Πίνακας 22 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων αποτελούν τα τακτικά και έκτατα έσοδα.
- Το μικρότερο ποσοστό εσόδων αποτελούν οι εισπράξεις από δημόσιου φορείς-ασφαλιστικές εισφορές.

ΕΞΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ	40%
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	23%
ΑΓΟΡΕΣ,ΕΡΓΑ,ΜΕΛΕΤΕΣ	32%
ΤΟΚΟΧΡΕΟΛΥΣΙΑ	4%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	1%

Πίνακας 23 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

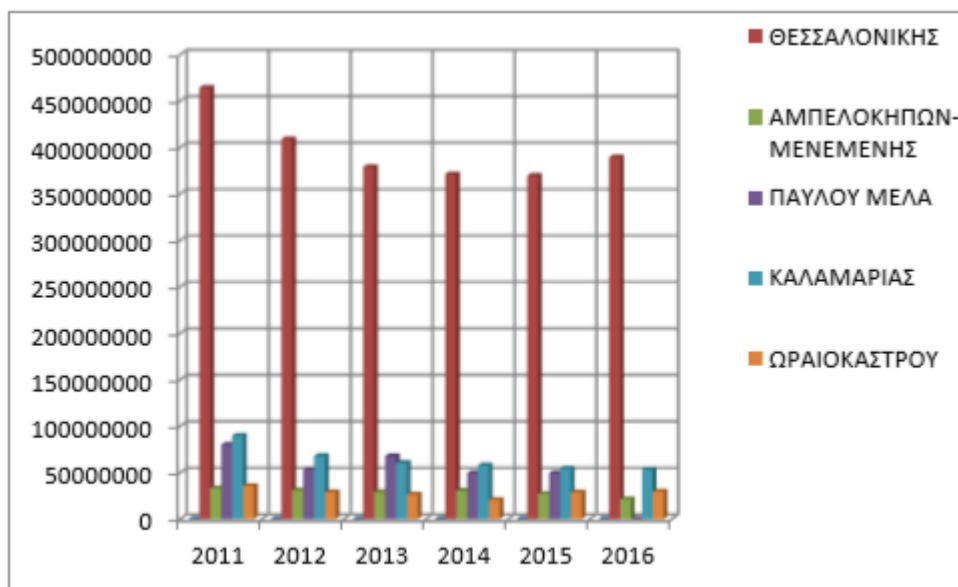
Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων αποτελούν οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού, παροχές τρίτων, φόροι τέλη, τοκοχρεολύσια δανείων, αναλώσεις υλικών
- Ο δήμος κρατάει ένα μικρό αποθεματικό.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΔΗΜΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Σ	464.327.686 €	408.999.998 €	378.999.997 €	371.199.998 €	369.499.998 €	389.499.998 €
ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	33.169.366 €	30.830.309 €	28.979.088 €	30.453.668 €	27.099.390 €	21.574.483 €
ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	79.935.342 €	53.063.192 €	67.800.000 €	49.395.533 €	49.455.957 €	0 €
ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	89.788.181 €	67.963.731 €	60.483.987 €	57.913.195 €	54.450.839 €	53.300.000 €
ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ Υ	35.690.735 €	28.844.172 €	26.452.907 €	20.587.433 €	28.707.000 €	29.611.359 €

Πίνακας 24 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Πίνακας 25 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αφού λοιπόν αναλύσαμε τους κρατικούς προϋπολογισμούς και το τον τρόπο με τον οποίο ελέγχεται αυτός, έπειτα μιλήσαμε για τις αλλαγές που έφερε στις περιφέρειες στους δήμους έπειτα από την εφαρμογή του νόμου Καλλικράτη. Πιο συγκεκριμένα, αναφερθήκαμε στους προϋπολογισμούς των δήμων Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Παύλου Μελά, Ωραιοκάστρου , Καλαμαριάς και καταλήξαμε σε ορισμένα συμπεράσματα:

- Ο δήμος με τους περισσότερους προϋπολογισμένους πόρους είναι ο δήμος Θεσσαλονίκης.
- Ο δήμος Θεσσαλονίκης παρουσίασε μεγαλύτερους προϋπολογισμένους πόρους το έτος 2011, κατά τα έτη 2012-2013-2014 είχε μία μείωση ενώ τα έτη που ακολούθησαν 2015-2016 ακολούθησε μία αυξητική πορεία.
- Ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα προϋπολογισμένων πόρων με την μεγαλύτερη μείωση να την παρουσιάζει το έτος 2016.
- Ο Δήμος Παύλου Μελά έχει μία καθοδική πορεία στους προϋπολογισμένους πόρους. Το 2011 είχε προϋπολογισμένους πόρους 79,000,000 και μέχρι και το έτος 2016 μειώθηκε κατά 30,000,000.
- Ο Δήμος Καλαμαριάς επίσης έχει μία καθοδική πορεία στους προϋπολογισμένους πόρους. Το 2011 είχε προϋπολογισμένους πόρους 90,000,000 και μέχρι το 2016 μειώθηκε στα 53,000,000.
- Ο Δήμος Ωραιοκάστρου σε γενικό επίπεδο παρουσιάζει περιορισμένους πόρους όπως ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης. Τη μικρότερη μείωση την παρουσίασε το έτος 2014, όπου από εκείνο το έτος ακολούθησε μία αυξητική πορεία στους προϋπολογισμένους πόρους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γέροντας Απόστολος,2005, Δημοσιονομικό Δίκαιο, Σάκκουλα Αντ.Ν
- Κόρσος Δημήτριος Ι.,1985, Δημοσιονομικών Δίκαιον Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε
- Κυριακοπούλου Ελένη,2001, Δημοσιονομικό Δίκαιο, Σύγχρονη Εκδοτική
- Σπηλιωτόπουλος Επαμεινώνδας, 2001, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου , Σάκκουλα Αντ.Ν
- Σαρμάς Ιωάννης Δ., 2003 , Το Δημόσιο Χρήμα υπό Έλεγχο , Σάκκουλα Αντ.Ν
- Νικολόπουλος Κοσμάς, 2008, Διοίκηση και Οικονομική Διαχείριση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
- Νικολόπουλος Κοσμάς, 2006, Περί των Εσόδων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Νικόλαος Μηλιώνης,2002 , Ο θεσμικός ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου , Σάκκουλα Αντ.Ν
- Ν 2362/1995/Α-247 ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ κλπ. Διατάξεις
- www.ita.ogr.gr
- www.kedke.gr
- www.ypes.gr
- www.el.wikipedia.gr
- www.ekkd.gr
- www.eetaa.gr
- <http://www.oraiokastro.gr/>
- <https://kalamaria.gr/>
- <http://www.ampelokipi-menemeni.gr/>
- <https://thessaloniki.gr/>
- <http://www.pavlosmelas.gr/>